

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8 Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Ottawska konferenca

**Poslanica angleškega kralja — Angleška vlada za od-
pravo trgovinskih ovir in povečanje trgovine med brit-
skimi državami**

Ottawa, 22. julija. Britska imperijska
gospodarska konferenca je bila včeraj slo-
vesno odprta. V početku je generalni
guverner lord Bessborough prečital po-
slanico kralja Jurija, ki pravi med dru-
gim: Konferenca odpira v zgodovini nove
strani, na katerih se bodo zabeležila odloč-
na priznanja za odstranitev težav, ki tako
hudo obremenjujejo svet. Upam, da bodo
uspehi pravi tako veliki, kakor so dobra
volja, odkritosrčnost in pripravljenost za
medsebojno pomoč, s katerimi bodo preže-
ta pogajanja na konferenci.

Na predlog Baldwinja je bil izvoljen za
predsednika konference kanadski mini-
strski predsednik Bennett, ki je pozdravil
delegat v imenu kanadskega prebivalstva
ter izjavil, da ni bila skupna akcija nikar-
dar bolj potrebna kakor sedaj. Gremo na-
proti novemu gospodarskemu redu. Noben
narod nima sam zase dovolj moči za ob-
novo. Naš uspeh bo pričetek novega in
večjega razvoja britske države ter vsega
sveta. Kanadski ministrski predsednik je
nadalje sporočil, da bo Kanada predlagala,
naj Velika Britanija načelno razširi svoje
sedanje prednostne carine tudi na naravne
proizvode. Kanada je pripravljena, da iz-
vrši potrebne izpremembe v svojih carinah.

Baldwin je v svojem govoru poudarjal,
da postavlja vlada Velike Britanije konfe-
renci kot splošno nalogo razširjenja trgo-
vine v notranjosti imperija, ki naj bi se
dosegla s čim večjo odstranitvijo trgovin-
skih ovir med posameznimi državami
britanskega imperija. Z ojačenjem in oživljen-
jem trgovine v notranjosti imperija se bo
koristilo interesom kulture v splošnem ter
pospešilo gospodarsko ozdravljeno sveta.
Izrazil je upanje, da bo mogoče razširiti
prednostne carine v notranjosti imperija,
poudarjal pa je, da se to ne sme zgoditi
z zvišanjem, temveč z zmanjšanjem ovir
napram drugim državam, ker se britski
imperij ne more zaklepati pred svetom.
Velika Britanija je pripravljena sodelova-
ti pri vsakem praktičnem mednarodnem
načrtu za obnovo normalnih svetovnih

tržnih cen. V tem smislu zahteva Wal-
dwin odpravo trgovinskih ovir, kakor so
kontingentiranja in omejitve deviznega
prometa, nadalje rešitev vprašanja repa-
racij in vojnih dolgov, kakor tudi zmanjša-
nje davkov in obrestnih mer. Nikdo ne
misli na to, da bi mogla biti med posa-
meznimi deli britskega imperija popolno-
ma svobodna trgovina.

Nato so govorili v imenu Avstralije
Bruce, za Novo Zelandijo Coates in za
Irsko O'Kelly, ki je izjavil, da je prišla
Irsko na konferenco z namenom prijatelj-
skega sodelovanja, pri čemer želi, da bi se
dosegel splošen trgovinski dogovor ali pa
vsaj, da bi se zaključile posebne pogodbe.

Južno-afriški delegat Havenga je po-
udarjal, da sicer odobrava načelno razšir-
jenje trgovine v okviru imperija, in je za-
gotovil v imenu delegacije Južne Ameri-
ke, da nima vezanih rok, vendar pa ne
pristaja na teorijo, po kateri tvori britska
država osamljeno celoto. Mnenja je, da
vprašanje osnovanja enotne imperijske
valute ne spada na praktično področje ter
se je zavzemal za zopetno uvedbo zlate
valute.

Indski delegat Chatterjee je poudarjal
dejstvo, da je glede na izvoz sirovin raz-
voj zunanje trgovine za Indijo najvažnej-
šega pomena.

Pariz, 22. julija. AA. Današnja »Ere
Nouvelle« piše:

Ottawska konferenca ima za nas Fran-
coze dvojni interes. Predvsem bo pokazala,
koliko je še stvarne kohezije za sijajno
fasado britskega imperija, drugič pa, ali
je mogoče urediti v okviru v kupnosti,
ki je vajena relativnega sodelovanja,
gospodarske in finančne probleme, ki
zahtevajo svetovne ureditve. Če konfere-
ca ne bo dosegla rezultatov, bo Velika
Britanija ostala le še majhno otočje, ob-
kroženo s spoštovanjem dominijonov, ki
pa bolj skrbje za svoje lastne stvari kakor
za solidarnost v družini. V tem primeru
lahko svetovna gospodarska konferenca
propade, še preden se sestane.

Priprave za povratak Hohenzollerncev?

**Nova pruska vlada bo imenovana šele po državnozbor-
skih volitvah — Francoska sodba o Papenovih namenih**

Berlin, 22. julija. d. Pooblaščenec dr-
žavnega komisarja dr. Bracht se je skušal
včeraj sporazumeti z neodstavljenimi
člani pruske vlade o izročitvi poslov. Do-
čim so prosvetni minister Grimme in fi-
nančni minister Klepper, ki sta socialna
demokrata, ter pravosodni minister
Schmidt, ki je član centruma, izjavili, da
se bodo umaknili le sili, pa namestnika
ministrskega predsednika Hirtseferja, čla-
na centruma, ki vodi ministrstvo za so-
cialno skrbstvo, ni bilo mogoče nikjer
najti. Trgovinski minister Schreiber, pri-
staž državne stranke, je izjavil, da ne bo
do odločitve državnega sodišča izvrševal
nobenih uradnih poslov, vendar pa ne bo
zapustil svojega mesta ter odstopil kot
član vlade, pruski državni tajnik in član
državnega sveta. Enako stališče je zavzel
tudi minister za kmetijstvo dr. Steiger,
član centruma, ki je v posebnih pismih
Papenu in dr. Brachtu obrazložil svoje sta-
lišče.

Državni komisar Papen je upokojil več
višjih pruskih uradnikov, po večini social-
nih demokratov, med katerimi so državni
tajnik v notranjem ministrstvu dr. Abegg,
ministrski direktor v notranjem minist-
stvu dr. Badt, državni tajnik v trgovin-
skem ministrstvu dr. Staudinger, državni
tajnik v kmetijskem ministrstvu Kröger,
in nadalje višje predsedniki v Spodnji
Sleziji, na Saškem, v Schleswig-Holsteinu
in Hessen-Nassau. Upokojeni so bili tu-
di politički predsedniki v Königsbergu,
Kielu, Kölnu, Helbingu, Hagenu, Kasslu in
Altoni, kakor tudi cela vrsta političkih
ravnateljev. Splošno pozornost je zbudilo,
da vlada ni odstavila višjega predsednika
v Hanovru, Noskeja, ki je znan voditelj
socialnih demokratov in je bil prej tudi
državni minister za narodno brambo.

Berlin, 22. julija. s. Kakor se doznava,
ne namerava državni komisar Papen sestaviti
v Prusiji nove vlade in torej ne bo imeno-
val nobenih ministrov, temveč se bo zado-
voljil s svojim namestnikom dr. Brachtom
in z državnimi tajniki, ki so mu ponu-
dili sodelovanje. Nova pruska vlada bo
imenovana šele po državnozbornih volit-
vah. Izmed včeraj odstavljenih štirih vr-
hovnih predsednikov so trije socialisti,
eden pa je demokrat. Izmed 6 odstavljenih
vladnih predsednikov je 5 socialistov in
1 centruma. Politijski predsedniki, ki so
bili odstavljeni, so skoro vsi socialisti.

Po nalogu notranjega ministra v komisa-
riatu, je berlinski policijski predsednik
odredil nekatere spremembe v razdelitvi
del v njegovi upravi. V političnem oddel-
ku bodo zadeve tako zvanega radikalno-
levičarskega pokreta reševali referenti s
samostojno odgovornostjo, ki so znani na-
sprotniki tega pokreta. V oddelku za kul-
turne zadeve bodo v bodoče reševali vsa
vprašanja referenti s samostojno odgovor-
nostjo, ki stoje na pozitivnem stališču sve-
tovnega in kulturnega naziranja.

Berlin, 22. julija. AA. Badenska vlada je
po zgledu pruske in bavarske vlade vložila
priziv na državno sodišče v Leipzigu proti
uvedbi državnega komisarijata v Prusiji.

Pariz, 22. julija. AA. Nekateri listi so
izrazili mnenje, da Papenova vlada samo
na videz ustreza željam narodnih social-
stov, v resnici pa hoče igrati hitlerjeve
in socialiste, da ne dobe oblasti v roke. Po
mnenju teh listov — tako pišeta zlasti
»Populaire« in »Ordre« — so hitlerjevci
najbrže samo sredstvo, s katerim hoče Pa-
pen omogočiti povratak Hohenzollerncem.

Današnji »Populaire« kritikuje, čeprav na
zelo diskreten način, tudi nastop nemških
socialnih demokratov. Članek, ki ga je na-
pisal sam Leon Blum, ugotavlja, da upajo
nemški socialisti samo v parlamentarne
volitve. Njihova taktika, pravi vodja fran-
coskih socialistov, je v tem, da naženejo
diktatorsko vlado na volitve, ki bi se jim
najbrže rada izognila. Čez deset dni, kon-
čuje Leon Blum, bomo videli, ali je to
pričakovanje utemeljeno, dotlej pa bodo
moral socialisti še dosti prestati.

Fašistična imperijalistična izzivanja

**Francoski list o preganjanju Jugoslovenov v Italiji — Fašistično
rovarjenje proti Jugoslaviji**

Pariz, 22. julija. AA. Včerajšnja »Ere
Nouvelle« prinaša daljši članek pod naslo-
vom »Preganjajo Jugoslovenov v Italiji in
fašistične imperijalistične provokacije«, v
katerem razpravlja o težnjah Italije, da
prodre na Balkan in o italijanskem ro-
stovanju proti Jugoslaviji, ki je na poti fašistič-
nim ambicijam in onemogoča njihovo iz-
vedbo.

Članek govori obširno tudi o preganjanju
Jugoslovenov v Italiji in pravi, da takega
preganjavanja niso morali prestati niti Polja-
ci v Prusiji. Fašistična Italija podpira av-
strijske in madžarske revizioniste, njene
giznotne in moralne podpore pa so deležni
tudi bolgarski komitaji in tako zvani hrva-
ški emigranti, ki z italijansko pomočjo iz-
vršujejo bombne atentate. V Italiji obstoje
društva za takozvano dalmatinsko akcijo,
katere člani odkrito nastopajo proti Jugosla-
viji. Organizirajo se celo čete, ki naj pripra-
vijo teren za »osvoboditev Dalmacije«. List
se vprašuje, ali bodo te čete vpadle v Ju-
goslavijo in ali ne bodo na tak način izzva-
ni spopadi služili za povod, da se napove

Jugoslaviji vojna. Pisec misli, da to ne bi
bilo nemogoče, ker stoji na čelu te organi-
zacije aktivni italijanski oficir.

Vse te priprave, zaključuje list, so v oči-
tnem nasprotju z dozdnevno miroljubno
politiko, ki jo po svojih trditvah zastopa
Italija.

**Amerika in svetovna gospodarska
konferenca**

New York, 22. julija. AA. V poučenih
krogih trdijo, da bi bile Zedinjene države
pripravljene udeležiti se svetovne gospo-
darske konference v Londonu pod pogo-
jem, da na konferenci ne bodo razpravlja-
li o vojnih dolgovih, nego samo o gibanju
zlata, ureditvi valutnega vprašanja in dru-
gih denarnih in gospodarskih problemih.

Katoliški v fašistični službi

Rim, 22. julija. d. Dva tisoč mladih ka-
toliških duhovnikov je bilo imenovanih za
vojaško in fašistično službo. Dodečeni so
bili organizacijam mladih borbenih faši-
stov in avangardistov ter balil.

VELIK SKANDAL NA SEJI MEDPARLAMENTARNE ZVEZE

**Grožnja Italije, da izstopi iz Društva narodov, ako ne dobi popol-
nega zadoščenja — Francoski delegat Renaudel nazval italijansko
delegacijo tolpo**

Ženeva, 22. julija. p. Na današnji do-
poldanski seji interparlamentarne unije
se je pripetil velik škandal. Prišlo
je do spora, ki bo lahko imel še velike
in hude posledice. Zasedanje interpar-
lamentarne unije se vrši v veliki dvorani
Društva narodov, dočim zaseda v
sosednji dvorani glavni odbor razoro-
žitvene konference.

Do škandala je došlo med govorom
italijanskega delegata Costamara, ki je
govoril o italijanskem parlamentarnem
življenju in sestavi italijanskega parla-
menta. Med njegovim govorom se je
dvignil francoski poslanec in znani so-
cialist Renaudel in zaklical: »V Italiji
ne obstoja parlamentarizem in njeni
zastopniki niso svobodni ljudje!« Proti
temu so člani italijanske delegacije
burno protestirali, razsrjeni Renaudel
pa jim je zaklical: »Nočem se razgo-
varjati s tolpo, ki je umorila Matteoti-
ja!«

Te besede so izzvale silen hrup. Pri-
sočni so se razdelili v dva tabora in
nastalo je burno prerekanje, v katerem
se niso čule posamezne besede. Velik
hrup je vzbudil pozornost tudi pri čla-
nih razorožitvene konference, ki so
prekinili posvetovanje ter prišli v dvo-
rano interparlamentarne unije. Ko so
zvedeli, za kaj gre, so se tudi ita-
lijanski delegati na razorožitveni kon-
ferenci vmešali v razpravo, zaradi česar
je razburjenje postalo še večje.

Znani socialistični vodja iz Alzacije,
Grumbach, je napadel voditelja ita-
lijske delegacije in ga hotel s silo vre-
či iz dvorane. Vse je kazalo, da je pre-
tepo neizogiben, pa so ga k sreči pre-
prečili razsodnejši ljudje. Italijanski de-

legati so neprestano vzklikali: »Doli
s Francijo! Doli z zaščitniki morilskih
atentatov.« S tem so mislili na proti-
fašistične atentate.

Ko se je hrup nekoliko polegel, je
italijanski delegat San Martino izjavil,
da bo italijanska delegacija, ako pre-
sedstvo ne bo dalo zadoščenja in ako
Renaudel ne bo prekladal svojih žali-
tev, zapustila zasedanje interparlame-
tarne unije. Francoski poslanec Renau-
del je nato odvrnil, da ne prekladi svojih
izjav, nakar je predsednik zaklju-
čil sejo med največjim razburjenjem
vseh prisotnih.

Ta spor more imeti zelo hude posled-
dice, ker se lahko zgodi, da Italija iz-
stopi iz Društva narodov.

Takoj po zaključitvi seje interparla-
mentarne unije je namreč italijanski
minister za zrakoplovstvo, Italo Bal-
bo, ki zastopa Italijo na razorožitveni
konferenci, posetil glavnega tajnika
Društva narodov Erica Drummonda ter
izjavil, da pomeni današnji dogodek na
seji interparlamentarne unije žalitev
Italije, ki bo izstopila iz Društva naro-
dov, ako ne bo dobila popolnega za-
doščenja. Interparlamentarna unija je
namreč gost Društva narodov ter ima
svoje seje v njegovem poslopiju, zara-
di česar smatra, da je Društvo narodov
odgovorno za žalitev. Ako francoski
poslanec Renaudel ne bo pozval na
odgovor na javni seji interparlame-
tarne unije, potem mora Društvo naro-
dov interparlamentarno unijsko odstra-
niti iz svojega poslopija in, če se to ne
zgodi, bo Italija izstopila iz Društva
narodov.

Odobritev razorožitvene resolucije

**Italija na strani boljševiške Rusije, Nemčije, Avstrije
in Madžarske**

Ženeva, 22. julija. d. Na včerajšnji seji
glavnega odbora razorožitvene konference
se je nadaljevala razprava o načrtu resolu-
cije, ki ga je izdelal dr. Beneš. Seje so
se udeležili razen Herriota, Boncourja,
Painleveja in Johna Simona vsi v Ženevi
navzoči ministri ter strokovnjaki. Tribune
so bile prenapolnjene. O načrtu resolu-
cije so glasovali po posameznih oddelkih
pri čemer se je pokazalo, da je bila pri
glasovanju o njenem uvodu komaj doseže-
na dvotretjinska večina.

Zunanji komisar Rusije, Litvinov, je
predložil več izpremenjvalnih predlo-
gov, ki jih je utemeljeval v daljšem go-
voru. Poudarjal je, da predstavlja resolu-
cija odločilno etapo, toda v smeri nazaj.
Kvalitativna razorožitvena prebaha bolj na
področje Rdečega križa kakor pa dejanske
razorožitve. Reglementacija vojne, ki se
polikusa doseči, nima z razorožitvijo no-
bene oporoka. Zato je predlagal za do-
sego resnične razorožitve zmanjšanje vseh
vojsk in oboroževanja za tretjino, pri čem-
er naj bodo izvrzete mednarodno razoro-
žene, toda ne 30.000 moč presegaajoče vojs-
ke in največ 100.000 ton močne morna-
rice. Litvinov je predlog resolucije odklo-
nil.

Tudi italijanski minister za zrakoplov-
stvo, Italo Balbo, se je ostro izjavil proti
načrtu resolucije. Poudarjal je, da je Ita-
lija z najboljšo voljo sodelovala, da bi do-
šla konferenca do pozitivnega uspeha. Pri-
zadevanja pa so bila zama, ker so uspehi
ostali daleč za pričakovanji. Italija je od
vsega početka zahtevala radikalno razoro-
žitev ter se bo zaradi tega italijanska de-
legacija vzdržala glasovanja in glasovala
le za podaljšanje premirja v oboroževanju.

Nemški delegat Nadolny je poudarjal, da
ima Nemčija proti načrtu resolucije celo
vrsto ugovorov. Razprave in glasovanje o
posameznih delih resolucije se ne bo ude-
ležil, pridružuje pa si pravico, da obrazloži
stališče Nemčije še enkrat pred zaključ-
nim glasovanjem.

Po njegovih izjavah se je pričelo glasova-
nje o resoluciji. Glasovanja so se vzdržali
delegati Rusije, Italije in Nemčije ter nje-
ne bivše zaveznice Avstrija in Madžarska.
Ruski predlogi so bili odklonjeni.

Pri glasovanju o uvodu resolucije se je
izkazalo, da je glasovalo izmed 63 delega-
cij zanj 30, med njimi Anglija, Francija,
Amerika, Japonska, Švedska, Švica in dr-
žave Male antante, šest držav proti, dočim
se jih je 16 vzdržalo glasovanja. Enajst
držav pri glasovanju ni bilo zastopanih.
Pri glasovanju o težkem topništvu in zra-
koplovstvu so se pokazale le malenkostne
razlike v številu oddanih glasov.

K prepovedi bombardiranja iz zraka je
švicarski zvezni predsednik Motta izjavil
v imenu malih držav, da predložene dolo-
be po njihovem mnenju ne zadoščajo v
polni meri.

Nadaljevanje je bilo nato napovedano
za danes dopoldne.

Po načelnem sporazumu, ki je bil včeraj
dosežen o težavnih vprašanjih zrakoplov-
stva in topništva, je glavni odbor razoro-
žitvene konference dopoldne skoraj brez
debate sprejel načrt resolucije glavnega
poročevalca konference dr. Beneša o tan-
kih, o prepovedi kemične vojne, o ustano-
vitvi stalne kontrolne komisije in o pri-
pravah za drugo fazo konference, to je za
kasnejše znižanje efektivnega števila
vojsk, o omejitvi vojaških izdatkov, o
kontroli izdelovanja orožja, o pomorskem
oboroževanju in o postopku v primeru mo-
reditnih kršitev konvencije.

Glavni odbor razorožitvene konference
je odklonil vse predloge ruske delegacije
in malih držav, ki so še enkrat poizkušale
usmeriti resolucijski načrt v smeri prave
razorožitve. Odbor je sklenil za kontro-
lo razorožitve imenovati stalno razoro-
žitveno komisijo. Predsednik konference je
nato ugotovil, da sta prvi in drugi del
resolucije sprejeta. Neizpremenjena je bila
sprejeta tudi določba, da sedanja resolu-
cija na noben način ne more vplivati na
stališče konference glede kasnejših raz-
orožitvenih ukrepov in glede predlogov
političnega značaja. S tem je glavni odbor
potisnil na stran tudi nemško zahtevo po
enakopravnosti. Popoldne se je vršilo za-
ključno glasovanje o vsej resoluciji, ki je
bila končno veljavno sprejeta.

Blok saboterjev

Pariz, 22. julija. AA. Albert Julien piše
v listu »Petit Parisien« o ženevski konfe-
renci, da se nahaja sedaj fašistična dele-
gacija na isti strani barikade, na kateri so
Rusija, Nemčija in bivše neprijateljske dr-
žave. Blok saboterjev razorožitve se je
zopet vrnil v življenje in se celo okreplil,
ker je pristopila k njemu tudi Albanija, ki
bi zbudila presenečenje, če ne bi šla za
italijansko delegacijo. Albert Julien misli,
da je Mussolini hotel na ta način izraziti
svoje nezadovoljstvo nad izolacijo v katero
je zašel zunanji minister Grandi v Lausan-
ni in Ženevi, in pa nad tem, da niso Ita-
lije že takoj v začetku pritegnili k fran-
cosko-angleškemu razgovoru o paktu zau-
panja.

Pertinax pravi v listu »Echo de Paris«,
da Italijani zato niso naklonjeni Beneševi
resoluciji, ker bi se potem morali odreči
letalom za bombardiranje, v katerih vidi
Italija svoje najjačje orožje. »Ere Nouvel-
le« govori o nerednih četah, ki obstoje v
Italiji v obliki milic, in v Nemčiji v obli-
ki policije, raznih napadalnih oddelkov in
»Stahlhelme« ter pravi, da izdaja Nemčija
za oboroževanje na leto nad devet milijard
frankov. Če bi ženevska konferenca pustila
te formacije nedotaknjene v Nemčiji in
Italiji, druge sile pa znalza za tretjino, bi to
pomenilo popoln polom razorožitvene
konference. Saint-Brice napoveduje v
»Journal«, da se bo prva faza ženevske
konference zaključila z manifestacijo, ki
bo samo prazen dim.

Podpis poljsko-ruske pogodbe

Bukarešta, 22. julija. AA. Poljska po-
piše jutri pogodbo z Rusijo o nenapada-
nju, ki je parafirana že od februarja t. l.,
pa se je podpis odgodil, da bi Rumunija
imela priloiko obnoviti in zaključiti poga-
janja z Rusijo za sklenitev slične pogod-
be. Ta pogajanja so se res nedavno obno-
vila med Titulescom in Litvinovim s po-
sredovanjem Zaleskega, zdi pa se, da se
rusko in rumunsko stališče v zadevi Besa-
rabije, zaradi katere so se že prejšnja
pogajanja med obema državama razbila,
nista toliko zblížila, da bi mogli Rumuni-
ja in Rusija skleniti pogodbo. Zato je
Poljska sklenila, da ne bo več čakala in
da bo podpisala pakt z Rusijo. Komunique
rumunske vlade potrjuje to vest in pod-
črtnje, da je Poljska zagotovila, da pakta
ne bo takoj predložila parlamentu v rati-
fikacijo, s čimer hoče Rumuniji dati pri-
ložnost, da še enkrat obnovi pogajanja z
Rusijo. Komunique naglašja, da se s podpi-
som poljsko-ruskega pakta ne bo v niče-
mer sklailo prijateljstvo med obema dr-
žavama.

Udržal o čdl. parlamentar- nem položaju

Praga, 22. julija. h. Danes je ministrski
predsednik Udržal sprejel zastopnike tiska
ter jim med drugim izjavil, da ne gre za
vladno krizo. Parlament je odšel na po-
čitnice, ker je bil zaradi dela preveč utrujen
in je nastopila med koalicijskimi strankami
nervoznost. Ministrski svet, v katerem
ni nobenih sporov, bo delal dalje in bo
najprej razpravljal o četvi, to se pravi, da
se bodo sindikati določili za vladno naredbo.
Nadalje je pripravil proračun za l. 1933.
Ministrski predsednik je poudarjal, da ne
obstoji potreba za prenosno vlado. Ako bi
se pokazala potreba, da bi moral odstopiti,
bi to storil brez nadaljnjega. Listi doznava-
jo, da bo parlament sklican šele ob koncu
septembra.

Vojna nevarnost v Južni Ameriki

Washington, 22. julija. č. Bolivijska vla-
da je odpoklicala svojega poslanika v Pa-
raguay. Odnosaji med obema državama
so se tako poostri, da je nastala vojna
nevarnost. V Boliviji je proglašeno obse-
dno stanje. Bolivijska vlada je naročila
svojemu poslaniku v Washingtonu, naj
zaproši za posredovanje Zedinjenih držav.
Po Boliviji se vršijo velike demonstracije
proti Paraguayu. Predsednik bolivijske dr-
žave Salamanto je objavil proglas, v ka-
terem pravi, da Bolivija ne želi preliti krvi
da pa mora braniti svojo užaljeno
čast. Predsedniku Kolumbije, ki je hotel
posredovati za mirno poravnavo med obema
državama, je brzojavno sporočil, da
sedaj ni čas za mirno reševanje spora.
Washington, 22. julija. Zastopniki petih
neutrnalnih držav, ki se udeležujejo južno-
ameriške konference v Washingtonu, so
brzojavno naprosili Paraguay in Bolivijo,
naj ustavita sovražnosti in podpišeta pakt
o nenapadanju.

Po rumunskih volitvah

Izid volitev v Rumuniji, pri katerih si je priborila narodna kmetska stranka absolutno večino mandatov v zboru in v senatu, ni mogel nikogar presenetiti. Popolnoma v skladu je namreč s staro prakso, da dobi vsaka vlada v Rumuniji, ki vodi volitve, v njih večino. Isto velja tudi o sleherni stranki, brez ozira na barvo in njene reprezentante. Saj je v predzadnjih volitvah dobil ogromno večino celo Jorga, ki se nikakor ni mogel ponašati, da bi pomenilo njegovo ime ali politična formacija, ki jo je predstavljala njegova stranka, kaj popularnega med ljudstvom. Sedaj, ko ni stal več za njegovo osebo vladni aparat, pa je dobil le malenkostno število glasov, kar je pač dovolj prepričljiva ilustracija politične prakse v Rumuniji.

Nekoliko pa je vendarle presenetilo, da je narodnozarišniška stranka dobila samo 41 odstotkov glasov. Seveda je treba pripomniti, da velja »samo« le s perspektive rumunske prakse, zakaj samo na sebi je to še vedno prav izpopolnjeno število. Vajda-Voevodova vlada je menda zares poskušala pri volitvah spoštovati volilno svobodo, kakor je napovedovala in kakor je bilo že od nekdanjega stališča in vse govori za to, da so sedaj naštetih glasov zares glasovi pripadnikov stranke ali vsaj simpatizerjev. Ravno v zvezi s tem se zdi, da se je politično življenje v Rumuniji razvilo v znamenju razkrajanja in da narodno-zarišniška stranka ne predstavlja več onega rešitelja, ki ga je v njej pred leti videl pretežni del rumunskega kmetijskega prebivalstva. Končno je zelo verjetno, da je škodovala sedanjim vladam, ker v njih vrstah ni najznamenitejših, najpopularnejših predstaviteljev stranke, ki so se držali nekoliko bolj pasivno ob strani, odkar jih je Jorgov nastop tako malo vpludno in še bolj nepričakovano ter nezasluženo odrinil v stran.

Ali kljub vsemu, lepo relativno večino je stranka dosegla vseeno in more

s popolno upravičenostjo reflektirati na nadaljnje vodstvo državne politike, zlasti ko jo volilni red v polni meri pooblašča za to. Napadanje opozicije je nedvomno neutemeljeno in njeni argumenti so zgrešeni. Nasprotni opozicijski tabor kaže ne samo sliko silne razdrapanosti, temveč so končno v njem celo politične skupine, ki sedanji vladi stoje precej bližje in bi navsezadnje tudi pogajanja za koalicijsko bržkone ne mogla biti neuspešna, — seveda ako bi bilo kaj takega sploh potrebna.

Morda stopijo sedaj v vlado, ki se bo konstruirala na novo, tudi promitnejši strankini politiki, kar bi ji dalo doma in na tujem večji ugled ter trajnejšo trdnost. Tega bo namreč narodno-zarišniška vlada silno potrebovala, kajti njen položaj ni prav nič zavidanja vreden. Sredi krize, ki je izredno občutno zadela tudi Rumunijo, bo morala vlada reševati v prvi vrsti ravno finančno in gospodarska vprašanja, pri čemer bo marsikje treba napraviti kompromis s lastnimi strankinimi nazori. In to vlade gotovo ne dela popularne in tudi ne koristi stranki. Obnoviti finančno ravnotežje, vrniti državnemu gospodarstvu ugled v inozemstvu in s tem pripraviti osnovo za soliden kredit, to so danes bremena in naloge, pred katerimi se je zrušilo že marsikako pogumno politično podjetje.

Zato ni čudna, da so ravno tu zastavili liberali, poglavitni nasprotniki stranke, ki neredstavlja glavno denarno moč in so v njenih vrstah najtrdnjši gospodarski faktorji v državi. S te strani bo narodno-zarišniščenemu režimu pretila najhujša nevarnost, zakaj ravno z ozirom na svojo gospodarsko moč zahteva ta stranka za se mandat, da izvede finančno sanacijo.

Spričo tega bo morda narodno-zarišniška zmaga pri volitvah v poslansko zbornico in senat manj dolgotrajnega pomena, nego bi bilo pričakovati v normalnih razmerah.

Konferenca interparlamentarne unije

Zeneva, 20. julija.

Danes pričenja XXVIII. konferenca interparlamentarne unije (Union interparlamentaire) v prostorih Društva narodov. V smislu statuta interparlamentarne unije ima vsaka država najmanj po pet glasov, razen tega pa še število glasov, odgovarjajoče številu prebivalstva dotične države po ugotovljenem popreku. Na Jugoslavijo pride torej pet in šest, ali skupno enajst glasov. Naše Narodno predstavništvo zastopajo senatorji dr. Marko Kostrenčič, bivši minister; Milan Popović, sekretar senata, in dr. Vladimir Ravnihar, predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi, ter poslanec dr. Velizar Janković, dr. Ninko Perić, Dragoljub Jevremović, sekretar Narodne skupščine; Mihajlo Zivančević, dr. Lavoslav Hanžek, Salih Balić in dr. Bogumil Vošnjak. Seje so sleherni dan od 10. do 13. ure in popoldne od 15. ure dalje. Trajale bodo do 26. julija in bodo z razpravo o splošni razorožitveni konferenci zaključene.

Današnja seja se bo pričela ob 3. popoldne in je na dnevnem redu: volitev predsednika in burca, splošna debata o poročilu generalnega sekretarja. Interparlamentarni svet je sklenil, da se naj pojavlje poročilo o splošnem političnem svetovnem položaju, peča predvsem z gospodarske in finančne krize, da se more razpravljati zlasti na stran mednarodnega položaja. Najljubše točke dnevnega reda konference, ki se bodo obravnavale v naslednjih dneh, so: 1.) Sintetičen načrt za kodifikacijo svetovnega prava. Poročevalce v imenu pravnega odseka Henri La Fontaine (Belgija), podpredsednik belgijskega senata. 2.) Omejitev izločevanja opojnih snovi. Poročevalce v imenu odseka za študij socij, in humanitarnih vprašanj, dr. Grinda (Francija), poslanec. 3.) Varnostni problemi: a) splošni problemi; poročevalce Paul Bastid (Francija), poslanec; b) harmonizacija prava z novimi načeli mirovnega prava, poročevalce V. V. Pella (Rumunija), poslanec. Dodatek: izsledki dogovorov na vprašanje, kako bi izsledila nova vojna; poročilo mešana komisije za varnost. 4.) Splošna razorožitvena konferenca. Predsed o interparlamentarne sveta dne 4. aprila 1932 sprejetega sklepa. 5.) Določitev zastopnikov posrednih skupin v interparlamentarnem svetu za poslovno dobo od 28. do 29. konference ter volitev enega člana izvršnega komiteja.

Zeneva, 22. julija. AA. Pri razdelitvi interparlamentarne konference na odseke so prišli jugoslovski parlamentarci v tole odseke: Kumanudi v politični, Hanžek v gospodarski, Janković v finančni, Lenšić v manjšinski, Salih - Balić in Popović v razorožitveni odsek. Dr. Kostrenčič in dr. Ravnihar sta prišla v socijalni, Jevremović in Kovač v humanitarni odsek, v medparlamentarni svet pa sta izvoljena Kumanudi in Janković.

Na jutrišnji seji bo govoril dr. Velizar Janković.

Likvidacija žitnega režima

Beograd, 22. julija. p. Zaradi končne likvidacije žitnega režima bo jutri v ministrstvu za trgovino in industrijo pod predsedstvom ministra Ivana Mohorića konferenca zastopnikov združenja izvoznikov in trgovcev z žitom iz vse države.

Za zaščito naše industrije

Beograd, 22. julija. v. Ministrijski svet je na današnji seji načelno odobril ukrepe, ki bodo izdani za zaščito naše domače premogovne in železarske industrije. Podrobne odredbe pridejo še v razpravo. Kakor znano, uvažamo v Jugoslavijo na leto skoro za 150 milijonov Din tujega premoga. Ta uvoz je le delno potreben, in sicer le zelo kakovostnega premoga, ki je neobhodno potreben gotovim industrijam in posebnim strojnim napravam. Velik del doslej uvoženega premoga se more nadomestiti povsem dobro z domačim premogom. Ukrep vlade bo ustvaril tudi možnost, da se poveča zaposlitev naših ljudi v naših rudnikih in tako omili brezposelnost naših rudarjev. Ministrijski svet je nadalje obširno razpravljal tudi o izvozu svežega sadja in so bili prav tako sprejeti načelni ukrepi, ki bodo olajšali prodajo našega sadja na evropskih trgih. V prvi vrsti se tičejo ti ukrepi izvoza sliv in jabolk. Za izvoz našega sadja bodo omiljene sedaj veljavne določbe glede zaščite naše valute.

Netočne vesti o naši letini

Beograd, 22. julija. M. Nekateri listi so objavili te dni vesti, po katerih bi letošnja žetva pri nas baje na podlagi strokovnih ocen komaj pokrila potrebe države. Na podlagi teh vesti so nekateri tuji listi že pričeli pisati, da bo morala Jugoslavija letos uvažati pšenico, ker bo pridelek znašal samo 50.000 vagonov pšenice, dočim znaša preostanek iz lanskega leta le 2500 vagonov in je potrebnih za vsa država okoli 175.000 vagonov pšenice. Po informacijah na merodajnem mestu so vse te cenitve in zato tudi zaključki preurjeni in netočni. Navedene številke ne morejo v nobenem primeru odgovarjati dejanskemu položaju. Res je, da je rja povzročila na pšenici veliko škodo, nikakor pa ne v taki meri, kakor se trdi. Preostanek iz lanske žetve znaša okoli 5000 vagonov, upoštevati pa je treba tudi to, da je doprinos pšenice v naših drugače pasivnih krajih tudi letos odličen. Ocene, ki so se izvršile pred pričetkom letja, so se pokazale doslej vedno kot očetne. Metje se bo pričelo šele v začetku avgusta in šele tedaj se bo mogel točno preveriti letošnji pridelek pšenice. Za sedaj se more samo ugotoviti z vse točnostjo, da o potrebi uvoza pšenice v Jugoslavijo ne more biti niti govora. Gre samo za vprašanje, koliko pšenice bo preostalo za naš izvoz. Omenjene časopisne vesti, ki so vsakekore v zvezi s spekulacijo na žitnem trgu, je treba zato sprejemati z največjo previdnostjo.

Iz prometne službe

Beograd, 22. julija. p. Uradnik računovodstva državnih železnic v Ljubljani Anton Hladnik je premeščen k upravi za eksploatacijo gozdov v Kraljevu. Tehnični uradnik v železniških delavnicah v Mariboru Jakob Babič je premeščen v kurilno Ljubljana II. gorenjski kol. Prometnik Ivan Leskovec je premeščen s postaje v Dolnji Lendavi na železniško postajo v Moskanje.

Prebivalstvu dravske banovine

V zadnjem času se poslužujejo izvestni činitelji v politični propagandi nedopustnih sredstev, ki morejo v svojih posledicah občutno škodovati nacionalne in gospodarske interese poedincev in celote. Tako se od časa do časa pojavljajo letaki, s katerimi se hoče prikazati nevzdržnost obstoja državnopravnega stanja in razširjajo med narodom docela neosnovane ali pa močno pretirane vesti o kritični gospodarski situaciji v državi. S sistematskim namigavanjem o manjvrednosti našega denarja se skuša tudi omajati zaupanje v domače gospodarske zavode in ustanove, z vsemi navedenimi in sličnimi sredstvi pa odvrtni prebivalstvo od rednega izpolnjevanja njegovih zakonitih obveznosti do države.

Nad takimi nezdramimi, zlega in zavajalnega naroda nevrednimi pojavi se lahko radujejo samo neprijatelji države in naši narodni nasprotniki, državi sami in njenim državljanom pa morajo povzročiti nepregledno materialno in moralno škodo. Dejstvo je, da je, kakor na ves ostali svet, legla tudi na našo državo težka gospodarska kriza, katero občutijo danes že vsi sloje prebivalstva; toda izven vsakega dvoma je, da izboljšanja gospodarskih prilik ni pričakovati od zlonamernega in sistematskega ubijanja vere v lastno gospodarsko moč, temveč edinele od složenega in vzajemnega sodelovanja vseh, ki jim je pri srcu obstoj ter miren razvoj in napredek naše ožje domovine, ter naše državne zajednice. Samo v poštrevolnem in ustvarjalnem delu je naš spas, malodušnost in onalovaževanje samega sebe nas vodita neizogibno v propast.

Kaj naj bo uspeh takega razdiralnega dela naših notranjih in zunanjih nasprotnikov? Z njim se brez dvoma ruši ugled države med zunanjim svetom, izpodkopuje njen kredit na mednarodnem denarnem trgu ter slabša možnost njenega gospodarskega razmaha. Končne posledice tega žalostnega uspeha zadenejo pa celokupno naše narodno gospodarstvo. Z ubijanjem vere v lasten denar se upropačajo ali vsaj ogrožajo domači denarni zavodi in gospodarske ustanove, zgrajene s trdim delom in prihranki delovnega ljudstva. Popoln zastoj gospodarskega življenja, ki preti kot posledica takih pojavov, pa dovede neizogibno do usodnega osiromašenja celokupnega prebivalstva. Jasno je torej, da ni s takim delom nikomur pomagano, nasprotno, že itak težka gospodarska in denarna kriza se z njim samo poostreuje, zajemajoč vedno širše sloje in zavzemajoč vse težje oblike, posamezniku pa se povzroča dejanska materialna škoda. Organizirati, podpirati ali trpeti tako početje, pomeni biti grobokop lastnega blagostanja. Pri presoji državnopravnega stanja ne more biti za rednega poznavalca prilik v državi nobenega dvoma o tem, da je samo v jugoslovenstvu možen obstoj in napredek naše države. Jugoslovenska misel, ki

je bila sprejeta od celokupnega naroda in je uveljavljena v vseh temeljnih državnih zakonih kot edino mogoča podlaga mirnega sožitja, enakosti in enakopravnosti vseh državljanov, predstavlja vodilno in ustaljeno linijo naše državne politike. Ona nudi še posebej nam Slovincem vse pogoje in jamstva nacionalnega, kulturnega in gospodarskega obstanka in razmaha. Rovarji proti tej ideji, ki je bila zasidrana v srcih naših največjih mož in ki je vodila naš narod k osvoboditvi in uedinjenju, je isto kot rušiti temelje, na katerih je naša država, simbol naše politične in gospodarske neodvisnosti, zgrajena.

S temi ugotovitvami želimo apelirati na zdrav razum in uvidevnost prebivalstva dravske banovine, da odločno odkloni pogubno delo zlonamernih ali zaslepljenih narodnih škodljivcev in ima jo v vidu svoje lastne življenjske interese, ne dopusti, da bi se neodgovorni elementi še nadalje igrali z usodo naše domovine, ter zapravljali narodno blagostanje. Državna oblast je trdno odločena, da z vsemi razpoložljivimi zakonitimi sredstvi nastopi proti vsem in vsakomur, kdor bi z nedopustnimi dejanji ogrožal miren razvoj gospodarskega in političnega življenja v državi.

Po zakonu poklican, da tuvam javne koristi in skrbim za občo blaginjo na poverjenem mi območju, razglasam obenem na temelju člena 67 v zvezi s čl. 65 in 66 zakona o notranji upravi naslednjo

naredbo kraljevske banke uprave

§ 1.
Prepovedano je vsako pisanje, izdajanje, tiskanje in razširjanje knjig, novin, plakatov ali objav, ki merijo na to, da se v narodu omaja jugoslovenska država in nacionalna zavest, da se mu pod pretežno neosnovanih in tendencijskih predpostavk jemlje vera v gospodarsko moč in razvoj države, da se izpodkopa njegovo zaupanje v vrednost našega denarja ali ga odvrača od plačevanja davkov, oziroma od izpolnjevanja drugih državljanskih dolžnosti. Enaka prepoved velja za širjenje vsakršnih ustnih vesti navedene vrstine in tendence.

§ 2.
Vsakdo, kdor bi se pregrešil zoper to naredbo, bo kaznovan na podstavi čl. 69, točka 2 zakona o notranji upravi v zvezi s §§ 12 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o notranji upravi z denarno globo do 1000 Din odnosno ob neplačilu denarne kazni v odločenem roku z zaporom do 20 dni. Prednja kazen se bo izrekla nekvarno sodnokazenskomu organu, če bi se dejanje naknadno izkazalo kot hudodelstvo po kaz. zakonu.

Ljubljana, dne 16. julija 1932.
Ban: dr. Marušič.

Os ga je usmrtila

Kamna gorica, 22. julija.
»Jutro« je 20. t. m. poročalo, kako se je smrtno ponesrečil hlapec France Azman, navedenjač, da so ga prišla za predpasnik kolesa slamorenice. Po ugotovitvah pa se je nesreča pripetila takole:
France Azman je zahajal k posestniku Alojziju Sušteršiču in pomagal pri domačem delu. Za to so mu dajali Sušteršičevi hrano. Usodnega popoldne je posestnik Sušteršič rekel hlapcu Janezu, naj gre rezat slamo za rezanico, France pa naj mu slamo podaja. Deček, ki je imel delo za slamorenico, je odšel pred stroj in ob stal poleg 1,5 m dolgega droga. To okoli 2 cm debelo os je nabavil Sušteršič lanko leto kot gonilno vez med motorjem in slamorenico, in to iz varnostnih ozirov, ker se mu je pogon z jermeni videl nevar. A prav ta gladka os je postala po čudnem naključju usodna za malega Azmana.

Kljub hlapčevemu opominu, naj se odstrani od osi, naj gre nazaj za slamorenico, se je Azman ponovno vrnil k osi in se bržčas zaradi igranja pritiskal na gladko, hitro se vrtečo os. Os, na kateri se suha obleka ne prime je bržčas pograbila dečka za nekoliko razmočen predpasnik. Hlapec, ki je šel na čuden ropot (ne na krik) pogledal pred slamorenico, je videl kako je dečka krivilo. Hitro je priskočil, ga prijel in ga toliko iztrgal, da se je os vrтела prosto v naviti obleki. Na to je skočil s skednja in ustavil motor. Bilo pa je že prekasno; deček je imel od pritiska na os navite obleke zlomljeno roko in notranje poškodbe. Kolesje je pri motorju popolnoma zavarovalo, le os, h kateri se pa ni bilo nikomur treba približati, je bila prosta. Ta žalostni primer naj bo v pouk vsem, da je tudi gladko se vrteča os lahko smrtonosna.

Vremenske nepravilnosti

Karlovac, 22. julija. n. Včeraj popoldne je divjala nad Karlovcem huda nevihta. Utrgali so se oblaki in padala je toča. Strele so podrele več brzojavnih drogov. V vasi Grabovcu je strela udarila v hišo Miloša Mihajlovića in jo do polovice podrla. K sreči ni bilo nikogar v hiši.

Vareždin, 22. julija. n. V novo-marofski sruzi je divjal vihar s točo, ki je uničila vse poljske prideleke.

Sremska Mitrovica, 22. julija. n. Nad vsem Sremom je bila davi huda ura. Utrgali so se oblaki in nalivni so napravili mnogo škode. Sremska Mitrovica je bila hudo prizadeta, najbolj pa sta trpeli vasi Kuzmin in Hrtkovac. Strela je ubila nekoga 9 let starega otroka in sedem krav. V vasi Viziću je strela udarila v čredo ovac in jih 10 ubila. Pastir je padel v nezvest.

Amerika : Nemčija 1:1

Pariz, 22. julija. g. V Roland-Garros stadionu se je danes pričelo mednarodno kolo v tekmovalstvu za Davisov pokal med zmagovalcem ameriške cone Severne Amerike in zmagovalcem evropske cone Nemčije. Danes sta se odigrali dve single igri. Nemcu Crammu je uspelo tesno, toda sigurno premagati favoriziranega Američana Sheldsa s 7:5, 5:7, 6:4, 8:6. Američan Vinas pa je z lahkoto premagal Nemca Prenna s 6:3, 6:3, 0:6, 6:4. Stanje po prvem setu je torej 1:1.

Za pogorelce v Središču

Beograd, 22. julija. p. Ministrijski svet je odobril na posredovanje narodnega poslanca Lovra Petrovarja, da se za sreskega poglavarja v Ptuj na razpolago 10 brezplačnih železniških vozovnic za prevoz stavbnega gradiva, ki se ima uporabiti v pogorelem Središču.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 22. julija. p. Z ukazom Nj. Vel. kralja je upokojen dr. Fran Derganc, šef oddelka zdravne bolnice v Ljubljani.

Novo predsedstvo zagrebskega OUZD

Zagreb, 22. julija. n. V palači okrožnega urada za zavarovanje delavcev je bilo danes izvoljeno novo predsedstvo OUZD. Za predsednika je bil izvoljen krojaški mojster Ivan Topol, za I. podpredsednika predsednik tiskarske organizacije Bogoslav Još, za II. podpredsednika pa trgovec Ilija Gutesa.

Tihotapstvo denarja v Italijo

Susak, 22. julija. n. V zadnjih dneh so na obmejnem mestu zaplenili večje vsote denarja, ki so jih ljudje hoteli odnesti čez mejo. Med drugimi so cariniki ustavili neko šiviljo in našli pri njej 60.000 Din. Imela je po 30.000 Din v vsakem čevlju. Izpovedala je, da jo je neki gospod nagovoril, naj prenese denar v Italijo, za kar bo dobila 10 lit. nagrađe. Neznancu je že večkrat napravila take usluge. Pričakoval jo je vedno na drugi strani mostu, ne ve pa, kdo je. Finančni stražniki so preiskali tudi druge ženske in našli pri njih denar v raznih valutah, tako v dolarskih, lirskih in drugih bankovcih. Ta teden so zaplenili za 150.000 Din denarja.

Bolgarski minister Gičev v Pragi

Praga, 22. julija. h. Te dni je prišel iz Svice v Prago bolgarski kmetijski poljedelski minister Gičev, ki je konferiral z zastopnikom zunanega ministra dr. Krofto, nadalje z ministrijskim predsednikom Udrzalom, s kmetijskim ministrom Bradačem in z generalnim tajnikom agrarne stranke, poslancem Beranom. Danes se je preko Dunaja vrnil v Sofijo. Kakor določa naš poročevalec, je hotel Gičev stopiti v zvezo s češkimi agrarji, vendar pa brez vidnega uspeha.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Večinoma oblačno, nato pa polagoma vedro, zmerno toplo, nekoliko bolj stalno. — Situacija včerajšnja dne: Barometriška depresija, ki je povzročila mnogo nalivov, zlasti v zapadnih gorskih krajih naše države, se je pričela pomikati proti vzhodu. Za njo je prišel z zapada prodirati k nam visok pritisk. Pritisk je padel za 0,1 do 2 mm samo v vzhodnih krajih države. Drugod pa narasel za 0,1 do 3 mm. Temperature so ostale delno nespremenjene, delno pa so narasle ali padle za 1 do 4 stopinje, in sicer najbolj v centralnih in vzhodnih krajih države.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Spremenljivi značaj vremena bo trajal dalje, zopetno naglenje k nevihtam.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Mussolini o preosnovi svoje vlade

Italijanska zunanja politika ostane neizpremenjena

»Tamps« o izpremembi v italijanski vladi

Pariz, 22. julija. AA. V razgovoru z dopisnikom »Excelsiorja« je Mussolini ugotovljal izpremembe v svoji vladi takole: »Mi smo menjali, da se ljudje utrjujejo, če ostanejo dolgo na istem mestu. Njihovo poslovanje preide v rutino. Vsi ti mladi ljudje, ki sem jih sedaj nadomestil, so odlično delali in med vsemi se je najbolj odlikoval Grandi, ki je z menoj deloval osem let. Vsi dobe nova mesta. Naš režim ljudi utrjuje, ker so neprestano pod polno paro in ne morejo tega vzdržati več kakor nekaj let.

»Kako pa z vami, gospod predsednik?« Je vprašal poročevalec »Excelsiorja«.

»Jaz sem izjema«, je odgovoril Mussolini. »Ne da bi se smatral za človeka z izjemnimi lastnostmi, nego je moje delo raznočelnost od dela drugih mojih sodelavcev in zato se lahko bolje ohranimo.

Na vprašanje, kakšen vpliv bo imela ostavka Grandija na zunanjo politiko Italije, je Mussolini odgovoril:

»Italijansko zunanjo politiko določa v glavnih smernicah veliki fašistični svet. Ker pa tudi sam dajem navodila, ni nevarnosti, da bi se politika izpremenila. Ostala bo ista.

Dočim Mussolini na tak način pojasnjuje izpremembe svoje vlade, prinaša včerajšnji »Tamps« na uvodnem mestu članek pod naslovom: »Politične krize v Nemčiji in Italiji, v katerem pravi med drugim: Način odstavitve ministrov je dokaj fašističen in ne bi bilo razlogov za vznemirjanje, če ne bi bila tako očitna istočas-

nost rimskih in berlinskih dogodkov, in če ne bi bil Mussolini žrtvoval Grandija takoj po lausanskem dogovoru in istega dne, ko se je imela zenevska konferenca izreči o resoluciji, ki jo je dr. Beneš izdelal po doseženem načelnem sporazumu med glavnimi državami. Mussolini je s to izpremembo svoje vlade dal povod, da se tolačaji z neuspehom italijanskih tez v Lausanni in Zenevi ter z zaključitvijo francosko-britanskega dogovora. List tudi misli, da je Mussolini postavil v vlado integrane fašiste, dočim se je nekaj časa že zdelo — zlasti po zaslugi Grandijeve diplomacije — da se je italijanska vlada že začela prilagajati politiki širšega evropskega sodelovanja.

Grandi poslanik v Londonu

Rim, 22. julija. Z. Agencija »Stefani« je sredi ob po prvi uri objavila komunikate tiskovnega urada pri ministrijskem predsedstvu, ki pravi med drugim: *Poslanec Dino Grandi je bil imenovan za poslanika v Londonu. Za načelnika kabineta pri ministru za zunanje zadeve je ministrijski predsednik izbral barona Aloisija, dosedanjega poslanika v Ankaru.*

Davi je ministrijski predsednik v palači Chigi prevzel posle zunanje ministristva ter imel daljši razgovor z Grandijem, naker je sprejel državnega tajnika Suvicha in generalne direktorje ministristva. Mussolini je dopoldne prevzel tudi posledkorporacijskega ministristva, katere mu je predal minister Botti.

Rimsko pismo

Ostra sapa iz Vatikana

Rim, 20. julija.
Vrhovni poglavar katoliške cerkve je obenem tudi rimski škof oz. nadškof, ali pravilnice: rimski škof je obenem poglavar katoliške cerkve. Seveda papež sam ne opravlja službenih poslov rimskega nadškofa, temveč imenuje za to svojega vikarja, ki je vedno član kardinalske zbornice. Sedaj je rimski kardinal-vikar kardinal Marchetti-Selvaggiani, ki je pred kratkim nasledil v tej službi pok. kardinala Pompiliija.

Kakor poroča »La Correspondenza«, ki je zelo točno obveščena v cerkvenih stvarih, so se pod pok. kardinalom Pompiliijem razpasle po rimskih cerkvah in samostanih razne nerodnosti in zlorabe, tako da se je za njegovega življenja javno govorilo, da je treba močne roke, da bi pometla vse smetje. Govorilo se je, da bo nadomestil kardinala Pompiliija benški patrijarh kardinal La Fontaine ali napoliški nadškof Ascalesi, dober prijatelj kardinala Pompiliija, ki bi bil uvedel red brez posebnih potresljajev. Toda po smrti kardinala Pompiliija je papež imenoval za vikarja kardinala Marchetti-Selvaggiani.

Novi kardinal-vikar je zelo energičen mož. Za prvo svojo dolžnost je smatral, da se kolikor le mogoče osebno pouči o razmerah, ki vladajo v posameznih rimskih cerkvah in samostanih. Tako dan z dnem opravlja »kanonične vizite«, pri čemer mu pomagajo tudi zanesljivi prelati. Vse, kar se ne sklada s cerkvenim pravom, liturgičnimi predpisi, s cerkveno disciplino in navodili najvišje cerkvene oblasti, se brezobzirno odpravlja. Kakor pravi »La Correspondenza«, se je vizita izvršila že v mnogih cerkvah, oratorijih in samostanih in je moral kardinal-vikar večkrat poseči po najstrožjih ukrepih. Izvršeno so bile odstavitve in premeitve v duhovščini, odpravljani so bili obredi, ki se ne skladata z liturgičnimi določbami, v nekaterih samostanih je bila uvedena strožja disciplina, a iz cerkev so odstranili svete podobe, ki so tuptam naravnost pretirano pol-

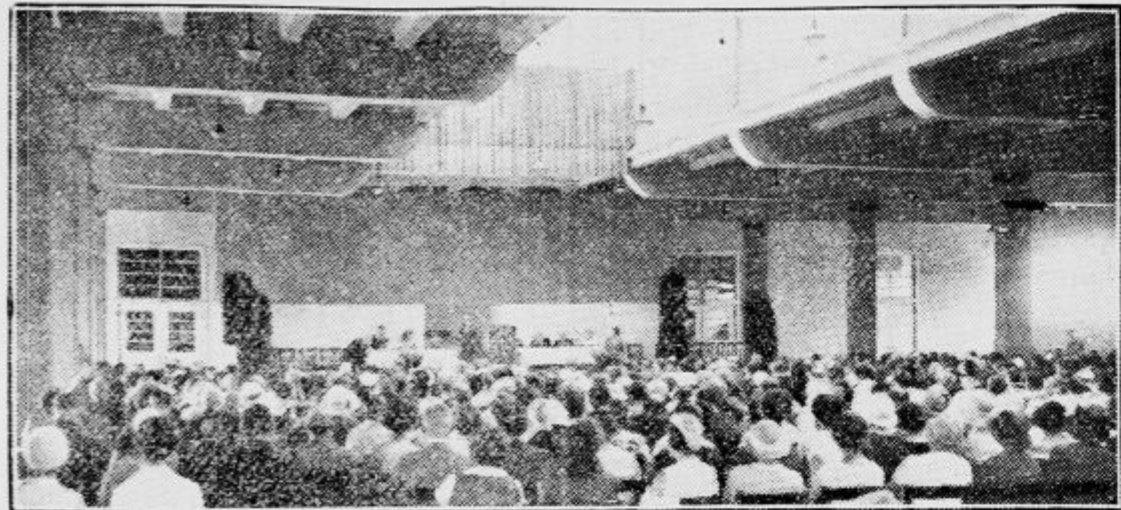
Napredovanje učiteljstva

Beograd, 22. julija. p. Z odlokom ministristva prosvete so napredovali v V. položajno skupino naslednji učitelji, odnosno učiteljice: Ivana Piller v Ljubljani, Josip Poljanec v Mariboru, Josip Tratar v Ljubljani, Alojz Gorjup v Globokem, Marija Antončič v Borovnici, Marija Bačić v Zamostju, Julij Slapšak v Ljubljani, Josip Prnjatelj v Ormožu.

V VI. položajno skupino: Pavel Medić v Ljubljani, Jakob Gospodarič na Jesenicah, Helena Potočnik v Ljubljani, Marija Papler v Zabnici, Karolina Čuček v Mirni peči, Vinko Požar v Šmartnem pri Celju, Mihael Plaš v Velenju, Anton Gaspari na Rakeku, Gabrijela Pipan na Trati, Matilda Požar v Vojnici, Marija Veržaj na Rakeku.

V VII. položajno skupino: Janko Perot v Ptuj, Anton Mohor v Mariboru, Jožica Premrov v Trbovlju, Stanišlav Pra-

Naši kraji in ljudje

Drugi mednarodni kongres za socialno skrbstvo se je te dni vršil v Frankfurtu ob Meni in prinašamo o njem izčrpano poročilo na 7. strani. — Pogled v dvorano ob govoru gospe dr. Alice Masarykove

Velik izlet na južne planine

Srbski planinarji vabijo naše turiste v goste — Izletniki se bodo razdelili v dve skupini pod izvrstnim vodstvom

Planina Sokol: pogled z višin pod Dobrim poljem, gledano proti severozapadu. Na sredi vrh Sokola (1825). Srbski častnik gleda proti Kajmakčalanu.

Beograd, 22. julija.

Planine Južne Srbije, katerih višina skoraj dosega višino Julijskih Alp, vsekakor pa prekaša višino naših Kamniških Alp, niso bile dosedaj zadosti poznane v turističnem pogledu. Posamezni naši turisti so se sicer že povzpeli na marsikateri vrh, toda vse to je bilo premalo v primeri z lepoto teh planin. Zato se je Srbsko planinsko društvo v Beogradu odločilo, da organizira letos v avgustu velik obsežen izlet. Vodja bo inž. Dušan Podgradski, izvršen, izkušen turist in vodnik. Tudi gosti, člani ostalih naših planinskih društev bodo zelo dobrodošli, posebno še turisti iz dravske banovine, ki bodo v planinah vardarske banovine našli dopolnitev planinskih krasot svoje ožje domovine. Zato naj se zainteresirani prijavijo za udeležbo Srbskemu planinskemu društvu v Beogradu, Klemansova ulica št. 48., ali pa direktno enemu izmed organizatorjev izleta, dr. inž. Franu Podbrežniku, Beograd, Tatarska ul. 19., ki bo drage volje dal vse dopolnilne informacije. Prijavitelj se je treba najpozneje do 4. avgusta.

Izlet je predviden tako, da se formirata dve skupini, ena za težjo turo po planinah, druga za lažjo pod planinami. Izlet ne bo drag, vsi stroški z vožnjo vred (računano odhod in povratek v Beograd) bodo iznašali največ 800 dinarjev. Na Sarplanini bodo izletniki sprejeti v novi planinski postojanki, ki jo je izgradila banska uprava vardarske banovine, v Kosovski Mitrovici pa bodo gosti tamkajšnje podružnice Srbskega planinskega društva. Na ostalih planinah bodo največ gosti žandarmerijskih postaj in obmejnih ka-

Poln želedec, neredna vrenja v debelih črevih, odebalelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba in prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navaajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V ciganskem taborišču

Puranodat Hedorovičev — Življenje faraonskih potomcev

Familija iz plemena Hedorovičev

Kočevje, julija.

Nad Kočevjem se razprostira pust in nerodovit svet, ki so mu dali Kočevjarji bogve zakaj in kdaj ime Sahen. Sredi Sahi nam domuje ciganski rod Hedorovičev, ki pa se večkrat tudi seli iz enega kraja v drugega. Kadar se seli, pusti za seboj samo nekaj poteptane in ožgane zemlje, na drevo pa kake eunije. Pri vsem tem pa ne smejo misliti, da cigani ne poznajo celotnega reda in pravila skupnosti. Rod Hedorovičev ima že dolga leta svojega poglavarja v osebi »suhaga« Toneta, ki mu pravijo cigani v svojem idiomu puranodat, v razgovorih pa jim je poglavar samo »starič«. Večkrat

sem govoril s tem starim, preizkušenim ciganskim poglavarjem, da bi od njega samesaga zvedel za razne navade in običaje. Nasproti tujcem, zlasti onim iz mest, so cigani zelo nezaupljivi, iz razgovorov in opazovanja se pa le dobi mnogo zanimivosti iz ciganskega življenja.

Naši cigani so navadno po dvakrat ali pa še po večkrat krščeni. Hedoroviči so katoličani in da bi matere pokazale, kako znajo ceniti cerkev in vero, nosijo novorojenčke iz ene fare v drugo ter povsod trdijo, da še niso krščeni. To delajo v prvi vrsti zaradi radodarnih botrov in botric. Najčestša ciganska imena so: Miha, Jože, Tone, Mate, Fani, Micka, Katrea in Pepca, sicer pa je vsak fant po cigansko ravel, dekle pa cika. Zenijo se že prav mladi. Samci, starejši od sedemnajst let, so že redki. Poroke se vršijo prav na kratko s privoljenjem družinskega poglavarja. Kadar pa gre za poglavarjevega sina ali hčera, pa napravijo tudi poroko po stari ciganski šegi na lonce. Puranodat skliče ves svoj rod ter mu slovesno razglasi, da sta ravel in cika zveza na za življenje, potem razbije lonce, češ, da tudi zakonca ne moreta več narazen, kakor se iz črepinj ne da napraviti novega lonca. Take slovesne poroke so združene s pojedino, katero cigani tudi dobro zalijejo in se včasih tudi skregajo in stapejo. Če se cigan naveliča svoje žene, dokler še ni otrok, jo z dovoljenjem poglavarja lahko zapusti in si poišče drugo. Če pa ima otroka, pa je pri ciganih več zakonske in dru-

Slovenskim umetnikom glede razstave v Amsterdamu

Ljubljana, 22. julija.

Zaradi nesporazuma beogradskega umetniškega društva »Oblike« s prireditelji razstave, z društvom »Cvjeta Zuzorič«, je prišlo do nepravilnih sklepov in ukrepov, tako glede pozivov kakor tudi števila slovenskih umetnikov za to razstavo. Prireditelji so spoznali, da je zaradi tega postala razstava v Amsterdamu ogrožena. Obratno se zato na najo, da stvar za Slovence, ako se še da in v kolikor se da, uredi. Razstava je vsestransko zelo velikega pomena, tako za posameznike, kakor za skupnost. Zato prosiva in apelirava na vse one, ki so bili že poprej in zdaj na novo vabljeni, da se je zanesljivo in točno ter z dostojnimi umetninami udeležijo. Tudi izglede na prodajo so ugodni. Glede oskrbovanja in pakiranja umetnin se je doslej društvo »Cvjeta Zuzorič« zelo vestno izkazalo. Na Slovence pripada do 400 oljnatih slik, 20 do 30 grafik in 15 skulptur. Zaradi razstavnega prostora so veliki formati izključeni. Prijave z običajnimi navedbami je poslati takoj, dela pa do 1. avgusta na Narodno galerijo v Ljubljani. Nadaljnje stroške nosijo prireditelji. Nadalje sporoča društvo »Cvjeta Zuzorič«, da se delajo priprave za splošno slovensko umetnostno razstavo v Beogradu letošnje jeseni.

Rihard Jakopič in France Kralj

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnejša odvajalno sredstvo.

Odkritja v logaških jamah

Ljubljana, 22. julija.

Za fosilne najdbe, ki so jih logaški jamarji, pred vsem g. Ivan Dolar in g. Mirko Straus odkrili in izkopali v jami, sedaj po njihovem idealnem vodstvu imenovani »Dolarjevi jami«, v logaškem okraju, ter jih 14. t. m. prinesli v Ljubljano in darovali Narodnemu muzeju, se ravateljstvo tega zavoda imenovanim prav iskreno zahvaljuje.

Imenovani gospodje, ki so našli jamo in odkrili v njej za znanost in poznavanje naše fosilne favne tako važne in zanimive najdbe, so postopali že pri prvih dvigih tega gradiva previdno in pohvale vredno, kar se pri nestrokovnjakih raznih jamaških ekspedicij prav redko dogodi. V svojem velikem idealizmu in požrtvovalnosti se niso strahli ne gmočnih žrtv in ne noči, ki jih je bilo treba prečuti v jami pri trdem delu. Posebno pa je še treba pozdraviti vse hvale in vsega posnemanja vredno odločitev logaških jamarskih »krogov« se bodo tudi v bodoče redno in takoj obveščali muzejsko vodstvo o vseh novih najdbah, ki so glede njih izjavili, da jih bodo prepustili za zbirke muzeja.

Drzna tatvina ob Krki

Kostanjevica, 22. julija.

V našo dolino se od časa do časa priklati kak sumljiv tip, ki išče prilike, da bi se okoristil s tujo lastnino. Prošle dni je po okoliščini postal mlad mož, ki — po narečju sodeč je moral biti z ene strani Gorjancev —, ki se mu je 21. t. m. res posrečilo, da je pri kopanju okradel gospo E. D. mudcečo se na oddihu pri svojih. Gospa se je šla kopat v Krko in je odložila obleko v privatni utici. Na klop je položila zlato uro, zlat prstan z briljanti in koralce, menceč, da je na privatnem vrtu popolnoma varna. Med kopanjem je opazila na drugi strani Krke neznanega moškega kopalca, ki se je kmalu na to pojavil na desnem bregu in se potikal v bližini utice. Ko se je gospa šla oblačiti, so bile stvari še na svojem mestu. Odstranila pa se je za par minut, da si opere kopalno obleko. V tem času pa je neznanec izdrl par palic iz vrtnega plota, se priklatel v utico in pograbil uro, prstan in koralce. Gospa je tatvino takoj opazila in je tekla na breg Krke, kjer je na drugi strani zagledala tatu, ki se je urno oblačil. Pozvala ga je, naj takoj vrne ukradene stvari, tat pa jo je prosil naj ne kriči, češ da pride na drugo stran in se bosta mimo pomenila. Gospa se je dala pregovoriti, postopala pa se je potuhnil v vrbinju in izginil v smeri proti vodnemu toku.

Med tem je nekdo pohitel s kolesom na orožniško postajo, toda orožniki so prišli na lice mesta dokaj pozno in tatu niso več mogli ujeti. Neznavec je nosil klobuk svetle barve s povešenimi krajci, moder suknjič, svetle hlače in čevlje z gumijastimi podplatmi. Okradena gospa je še isti dan javila tatvino orožniški postaji v St. Jerneju. Kostanjeviški orožniki so bili

FAVORIT najlepših časov —

— časov, katere preživi žena v pazljivem negovanju svoje lepote, je in ostane Elida Favorit milo s svojim nežnim finim vonjem. Isto ohrani polt čisto in jasno ter ji daje naravno svežost in lepoto.

ELIDA Favorit

namreč mnenja, da je težko izslediti tatu, za katerim so bili še vidni in sveži sledovi, čeprav je bil podan podroben popis njegove zunanosti, češ da ne vedo neznancevega imena.

Komur bi bile ukradene stvari ponujene v nakup, naj izvoli zadevo javiti orožniški stanici v Kostanjevici. Prstan je iz svetlega zlata, s srebrnim četrkotom z vdolanimi majhnimi briljantnimi drobcji in z večjim briljantom v sredi. Ura je damska, zapetna, na črnem traku, zlata; znamka »Ankera«.

Tramvaj podrl policista

Ljubljana, 22. julija.

V Šiški v bližini stražnice se je popoldne malo pred 16. uro pripetila huda nesreča. Po cesti je patroliral 45letni nadstražnik Jakob Pavlovčič, ki se mu je približala neka pasantinja in ga vpraševala za neke informacije. Nadstražnik se je zato pil z njo v daljši pogovor. Razpravljala sta tako živahno, da Pavlovčič ni čul prihajati tramvajskega voza, ki je vozil v smeri proti mestu baš za njegovim hrbtom. Prav tako tudi ženska ni pazila na prihod voza.

Ker je stal nadstražnik baš na tračnicah, je vozač seveda zvonil na vse pretege in opozarjal na nevarnost. Vsi signali pa niso zalegli, voz je v precej nagli vožnji zavozil naravnost v Pavlovčiča, ga zadel v glavo in hrbet, podrl na tla in sunil proč na cesto. Ženska je silno zakricala in na pomoč so takoj prihiti številni ljudje, ki so opazovali prizor čisto iz bližine. Poškodovane Pavlovčiča, ki ima razen zelo hudih ran na glavi in hrbtu, poškodbe tudi po ostalih delih telesa, so prenesli v bližnjo hišo, nakar so nemudoma telefonirali po reševalni avto, ki je ranjenca najdlje odpeljal v splošno bolnico. Seveda je bila takoj uvedena preiskava, da se dožene, v koliki meri zadene krivda tramvajskega voznika, ki je pač upravičeno domneval, da je nadstražnik slišal signale in da bo odskočil s tira vsaj v poslednjem trenutku.

Gluhec pred sodniki

Ljubljana, 22. julija.

Predsednik malega kazenskega senata g. Anton Mladič je danes vodil glavno razpravo proti zidarskemu pomočnemu delavcu, 20letnemu Angelu Mavriču, obtoženemu tatvine 2000 Din na škodo svojega tovariša in sostanovalca Vinka Mavriča. Oba sta goriska rojaka. Obtoženi Angelo je močno gluh, zato je bilo zasliševanje prav težavno. Po prevratu je Angel prva leta delal v Luksemburgu s svojim bratom. Prihranil si je nekaj frankov, L. 1927. je prišel v Jugoslavijo in dobil delo v Ljubljani. Lani je odšel v Črno goro, kjer je izvrševalo stavbno podjetje inž. Frana Tavčarja večja državna dela. Po povratku sta z Vinkom Mavričem nekaj časa stanovala pri Grandičevih v Črnučah. Letos junija je Vinku izginilo iz zaklenjenega kovčega 2000 Din.

Drž. tožilec dr. Fellacher je Angela obtožil tatvine, a obtoženi je podal po svojem branilcu dr. Alojziju Vrtačniku obširen obrambni spis, v katerem je skušal pojasniti in dokazati, da si je sam prihranil 1820 Din, ki so mu jih orožniki ob aretaciji zaplenili. Predsednik je pripomnil: »Na eno uho sploh nič, na drugo malo sliši.« Zato mu je napisal na listek, če

je kriv tatvine. Obtoženec je odkimal in tiho odvrnil: »Vzel? Nisem nič vzel.« Po daljšem zasliševanju je predsednik pristavil: »Vsekakor je vse hudo zagonetno. Bomo videli, kaj pravijo pričel«.

Vinko Mavrič je izjavil, da edino Angela sumi tatvine, ker drug ni vedel za njegov ključ, ne imel dostopa do stanovanja. Nekatere druge priče so opisale obtoženca kot marljivega in varčnega človeka. Zidarski polir Jože Gabričič je potrdil, da je Angelo prejel od podjetja inž. Tavčarja 1884 Din, opazil pa ni, da bi prinesel kako večjo vsoto iz Črne gore. »Kar je slabo za njega, tega noče slišati. Poznam jaz tička!«... Gospodinja Helena Grandičeva je trdila, da noben drug ni mogel priti v stanovanje. Kritično soboto sta Mavriča prišla oba skupaj domov in Vinko je kmalu pogrešil denar.

Zaradi nezadostnih dokazov je senat Angela Mavriča oprostil od obtožbe, zasebni udeleženec pa se je zaradi povračila 2000 Din napotil na civilnopravno pot. Zaplenjenih 1884 Din je sodišče vrnilo obtožencu. — Pred to razpravo je bila daljša razprava proti juristu F. Bajcu, ki je bil obtožen, da je ob Koroščevi proslavi udaril policijskega stražnika Narata. Bil je oproščen.

Danes nepreklono zadnjikrat ob globoko znanih cenah si morete ogledati prekrasni film ljubavnega šarma, razkošja, petja, humorja, smeha in zabave

Operna reduta

(Če diplomati ljubijo)

Liane Hald, Svetislav Petrovič, Georg Aleksander

Ob 4., 1/8. in 1/10. uri zvečer.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Smrt pod plastjo zemlje

Struge, 22. julija.

V Strugah na Dolenjskem smo pričeli z graditvijo nove trirazredne narodne šole. Delo se vrši s polno paro. Sami smo skupali vse temelje in kleti, dovažamo les, pesek, apno in drugo. Pretekli petek, 15. julija, se je pri izkopavanju peska smrtno ponesrečil Anton Hren, star 25 let. Utrgala se je plast zemlje in mu strla prsni koš. Pokojni Tone je bil vseskozi poštenjčina in odločno naprednega mišljenja. Na zadnji poti ga je spremljala skoro vsa fara. Mrtvaški oder je bil posut s svežimi cveticami in venci, pevski odsek sokolske čete, katere vnet član je bil, mu je pa v slovo zapel pred hišo in ob odprtem grobu dve žalostinki.

Nemilo pa je presenetilo vse farane, da je pokojniku domači župnik odrekel cerkveni kondukt, ne oziraje se na prošnjo potrte matere, vdove in drugih domačih. Dragi brat, mi Te kljub temu ne bomo nikdar pozabili!

žinske zvestobe, kakor v civilizirani družbi, ki ima toliko in toliko cerkvenih in drugih predpisov.

Otroke prepustijo cigani naravi in samim sebi. Dokler je otrok majhen, ga mati prenaša okrog, seveda tudi v namenu, da bi na ta način lažje beračila. Ko shodi, se pa ne menijo več zanj. Otroci tekajo napol nagi okrog, dokler jih lakota ne prične v šator

Tri gracije

ali »kulibor« in že zgodaj se naučijo prosjačiti. Vsakega človeka, ki se pojavi blizu taborišča, obsuje truma malih cigankov, moledujoč za dinar, ali tudi samo za kak

»čik«. Svoje kolibe postavljajo cigani najraje ob potih ali pa na gričkah, odkoder se vidi na cesto.

Šole se branijo cigani na vse krinle. Cigan postane »pismen« šele, ko odsluži vojaščino. Mladi cigani se radi pohvalijo z odsluženjo vojaščino ter pravijo, da je dobro biti v vojakih, ker je dovolj hrane in dobra obleka. Vendar pa se ne zgodi, da bi kak cigan ostal pri vojakih. Cigan je pač preveč navajen na naravo in svobodo, da bi se ji izneveril. Na Kočevskem je neka ciganka, ki je bila, kakor pravijo ljudje, velika lepota in se je priženila k bogati kmetijski hiši. Sama je sicer ostala zvesta domu in možu, pač pa so se njeni otroci vrnili nazaj k ciganom.

Po značaju so cigani nestalni in silno naivni. Smešni so po svoji nezaupljivosti in tudi po svoji predrznosti. Cigan se najbolj boji orožnika in je značilna anekdota, ki pripoveduje, da je neki cigan nekoč takole pripovedoval o sodniški komisiji, ki se je vršila v taborišču po pretepu: K nam so prišli sodnik, dohtar in gospod žandar. — Težjih zločinov cigani ne zagrešijo, zaradi tatvin jih pa nikdar ne peče vest. Kočevski cigani odločno zatrdjujejo, da niso še »nikoli kradli«. Če je kdo kradel, potem so bili to gotovo neki drugi cigani. Kadar pridejo k njim na obisk »romovski« cigani Prajdijci ali »romaljski« Hedoroviči, jih kočevski sprejmejo zelo nezaupljivo, poglavar pa vedno pove orožnikom, da njegov rod ne odgovarja več za tatvine, ker so v kraju drugi cigani. Vse spore rešujejo cigani sami med seboj pred svojim puranodatom in se iz lastnega nagiba nikdar ne zatečejo k oblasti.

Ob cesti, ki vodi v svet

Kadar poseže smrt v cigansko taborišče, nastopi za vse nekako oblatno žalovanje. Mrliča položijo navadno pod kako drevo in pod njim dobro nasteljejo. Pred smrtjo imajo cigani velik strah in se zaradi tega strahu izogibajo celo svojim bolnim rojakov. V cerkev gredo cigani le tedaj, kadar nesejo otroke h krstu. Od molitev pa znajo samo Očenaš, ker je ta molitev potreben ženskam in otrokom pri beračenju.

Cigansko življenje je enostavno ter teče iz dneva v dan. Cigani so čuden otok sredi civilizirane človeške družbe in vse nene skrbijo si jim tudi v taki smešni.

Domače vesti

* Za člane uprave za zaščito industrijske svojine za dobo petih let so imenovani: univ. profesor v Ljubljani Viktor Gostliš, inšpektor v ministrstvu za socialno politiko inž. Karl Katzel, profesor na šumarski fakulteti v Zagrebu Vojko Koprivnik in šef tehnične oddelka za pošto in telegraf v Beogradu inž. Ernest Lavrenčič.

* Promocija naše rojakinje na Dunaju. Glede na naš članek o prvih promocijah na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju nam sporočajo iz Dravograda, da je dama, ki je bila med prvimi šestimi doktoranti, naša rojkinja gospa dr. Hermína Golova, doma iz Dravograda. Gotovo bo našo javnost zanimalo, da je ta naša rojkinja, ki je izmed dam vobče prva dosegla doktorat na dunajski visoki šoli za svetovno trgovino pred petimi leti absolvirala mariborsko gimnazijo in da obravnava njena disertacija gospodarstvo Dalmacije pod naslovom: »Dalmatien als Wirtschaftsraum«.

* Spremembe v poštni službi. Imenovani so: za pogodbena poštara Vladimir Dogša v Cirkovcih in Marica Roš v Ivanjahi, premešeni pa so: svetnik Josip Struželj iz Ljubljane v Skopje, administrativni uradnik Franc Salehar z drevnice k pošti Ljubljana 2, računski uradnik Alojzij Jurgec iz Skopja v Ljubljano, uradniki, oziroma uradnice Marija Debeljak iz Konjic v Celje, Meta Gostinčar od Ljubljane 1 v Rogosko Slatino, Marija Zor od Ljubljane 1 v Rogosko Slatino, Josko Campa pa iz Ljubljane v Novi Sad, manipulantki Berta Toplič iz Mute v Slovenjgradec in Brigita Jurač iz Maribora v Rajhenburg; zvanjenci Marija Tratik iz Starega trga pri Rečku v Ljubljano 1 in Franciška Zupanc iz Murske Sobote v Kranj, služteljica Josipina Drobnič pa iz Celja v Laško. Pogodbeni poštarici Julijani Šajn v St. Rupertu pri Mokronogu je prestala služba.

* Imenovanje v državni službi. Za uradniški pripravnik sta imenovana zdravnik dr. Vinko Klepac v državni bolnici za ženske bolezni v Ljubljani in zdravnik dr. Julijan Kodrovec pri sreskem načelnstvu v Metliki.

* V Jugoslaviji je 79.267 srednješolcev. Ob koncu šolskega leta je bila sestavljena uradna statistika dijakov vseh srednjih šol (klasičnih in realnih gimnazij) v naši državi. Po tej je bilo v šolskem letu 1931-32 79.267 jugoslovenskega dijakstva. To število naših srednješolcev (75.714 javnih in 3535 privatnih) znaša 0,57% prebivalstva naše države; število srednješolov pa nekaj pod polovico moških dijakov (17:8). Največje število odpada na dunavsko banovino, najmanjše pa na vrhasko. Dunavska banovina ima 21.431 srednješolcev in srednješolka, savska 17.473, dravska 8.850, drinška 6.945, zetska 6.598, vardarska 6.644, moravska 5.696, primorska 4.066 in vrhaska 1.744. Do največjega izraza je prišla srednja šola v dravski banovini, kjer pride en dijak na 129 prebivalcev. Naša država ima 166 srednjih šol (150 realnih gimnazij, 15 klasičnih gimnazij in 1 realko.

Gospodinje, pozor!

Vse vrste žganja in alkohol za vlaganje sadja dobite pri trvdki

„**ALKO**“ d. z o. z.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.

* Za višjo pedagoško šolo v Zagrebu, naj se javijo kandidati najpozneje do 31. avgusta pri rektoratu šole s svedočno o učiteljskem zrednem izpitu in o praktičnem izpitu z najmanj dobrim uspehom ter s potrditvijo o izvršeni službi z ocenami. Nadalje je potrebno dokazilo, da kandidat ni star preko 38 let, potem zdravniško spričevalo in kratak življenjepis z navedbo službenih mest ter če je oženjen ali samski. Prošnje, ki ne bodo vsebovale vseh teh podatkov, ne bodo prišle v poštev in slušatelji višje pedagoške šole ne morejo biti istočasno vpisani tudi med slušatelje univerze. V prošnji naj vsak kandidat označi tudi skupino predmetov ki so naslednji: narodni jezik s književnostjo, zgodovino in zemljepisom, tuji jezik (nemški ali francoski) s književnostjo in zgodovino, prirodopis (zoologija, botanika, mineralogija in geologija), geografija in kemija, matematika, fizika in kemija ter vse panoge risanja z nčrtno geometrijo in matematiko. Razpis velja za vse učitelje in učitelje kraljevine in bodo sprejeti kandidati službeno obveščeni o sprejemu in o začetku predavanj.

* Omožene hčere nimajo pravice do obmrtnih podpor. Finančno ministrstvo je odklonilo prošnje neke poročene hčere za izplačilo dvomesečne podpore po njenem očetu, državnem upokojencu, ki je do svo-

je smrti stanoval pri njej, z naslednjo motivacijo: V smislu § 95 uradniškega zakona se izdaja dvomesečna podpora samo ženi ali nedoletnim otrokom, ki živijo v isti hiši in tvorijo hišno zajednico. Prošilka pa je z možitvijo izstopila iz zajednice in je zato izgubila pravico do take podpore.

* Prošnje za sprejem v učiteljsko službo. Glede na zadevno notico v večerajšnji številki »Jutraz« priporočamo, da morajo biti prošnje za podelitev učiteljske službe kakovane s kolkom za 25 Din.

* Novi grobovi. V Ljubljani je umrla gospa Barbara Zupanova. Pogreb bo danes ob 16. izpred mrtvaške veže pri Sv. Krištofu na pokopališču pri So. Križu. — Najstarejša Hraščičanka ga. Ana Črčková je umrla v sredo v 89. letu starosti. Bila je vdova po železniškem čuvaju, ki je služboval dolgo let v Hraščiku in je že pred 32 leti umrl. Pokojnico, ki je živela po moževi smrti pri zetu g. Perku, železničarju v Hraščiku, so pokopali večeraj popoldne na pokopališču v Dragi nad Hraščikom. Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

VERMOUTH-VINO

svetli in temni

„**ALKO**“

enakovreden inozemskim proizvodom

Dobiva se povsod in pa v naši
detajni trgovini

Gosposvetska cesta 13. — Kolizej

Telefon št. 25-35 8777

* Izletniški vlaki Ljubljana-Metlika. Ponovno opozarjamo, da bo od jutrišnje nedelje dalje vozil do preklica ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana-Metlika in obratno izletniški vlak. Iz Ljubljane bo odhajal ob 5.25, prihod v Novo mesto ob 7.52, in v Metliko ob 9.20. Iz Metlike se bo vračal ob 18.20 minut, iz Novega mesta ob 19.45, prihod v Ljubljano ob 22.10. Izletniški vlak bo imel v obeh smereh postankov v vseh postajah in postajališčih razen v Lavrici in Mlačevem in velja polovična vožnja do in od vseh postaj.

* Čekoslovski otroci na morju. Pred večerajšnjim je prispela v Split številna skupina otrok Udruženja finančne straže v Čekoslovskiji. Na postaji so jih sprejeli zastopniki finančne kontrole v Splitu. Otroci so odpotovali na otok Vis, kjer ostanejo več tednov na letovanju.

* Vprašanje prevoza morskih rib. Svojeodno je bil storjen sklep, da se na naših železnicah uvedejo posebne priprave za prevažanje rib. V tej zadevi se mudita v Splitu dva uradnika prometnega ministrstva, ki sedaj proučujejo to vprašanje, da bi se morske ribe lahko sveže in redno izvažale v Zagreb, Beograd, Ljubljano in druga mesta.

* Konfisciran denar naših Amerikancev. Izseljenki komisariat v Zagrebu objavlja važno vest, ki se tiče denarnih vlog izseljencev iz bivše avstro-ogrske monarhije. Vloge so ameriška oblastva v dobi svetovne vojne zaplenila kot imovino neprijateljskih državljanov, sedaj nameravajo vrniti del zaplenjenih vlog, ki pripada jugoslovenskim državljanom. Denar je bil pred vojno naložen pri Transatlantick Trust Company v New Yorku za račun budimpeštanske poštne hranilnice v skupnem znesku 2.006.217 dolarjev. Naše zunanje ministrstvo vodi v tej zadevi posajljanja z ameriški oblasti ter bo objavilo točne podatke o višini terjatve naših ljudi in zahtevalo, da se jim vrnejo njihove vloge. Ameriška oblastva temu ne nasprotujejo, pač pa zahtevajo, da se jim predloži originalni dokumenti o vplačilu vlog. Izseljenki komisariat v Zagrebu poziva vse naše izseljence, bivše državljane Avstro-Ogrske, ki so pred vojno naložili svoj denar pri omenjeni kompaniji za račun budimpeštanske poštne hranilnice, naj se javijo. Izseljenkemu komisariatu v Zagrebu, Kamešita ulica 15, ter priložijo originalna potrdila o vplačilu denarja.

* O pogrešanem trgovskem potniku Dragotinu Srebretru iz Maribora, ki je na zagotetu način izgubil na Koroskem, se vedno ni nobenega sledu. Zagrebška policija je o Srebretrovi usodi obvestila njegovo mater v Mariboru, izsledovanje za pogrešancem pa se nadaljuje. Domnevajo, da pogrešanec ni več med živimi. Najbrže se je v planinah ponesrečil.

* Iz žalosti za očetom. V četrtek dopoldne se je v okolici Novega Sada v podstrešju svoje hiše obesila gospodinja Spasenja Subaničeva. Pred kratkim ji je umrl oče, kar jo je tako užalo, da se je odločila za prostovoljno smrt.

* Slovenski Efficiency Magazin je zopet izšel v bodrilo slovenskemu poslovnemu svetu. Komur klone glava zaradi te nesrečne krize, »deviznih težkoč, trepetajoče bojazni za v inozemstvu naložene denarje itd., temu jo »USPEH« zopet dvigne in pozivi z novimi idejami, z novimi pobudami. Kakor zdravilna injekcija učinkuje vsebina 7-8. številke te revije za trgovsko znanost na človeka, ki misli, da mu je brezposojno usojeno v teh težkih časih zmrznit, da je vsako prizadevanje brezmiščno, saj bo tako vse vrage vzelo. Kakor svetla plamenica optimizma sveči »uspeh« v neprodinno noč črnoglednosti. Marsikateremu človeku je rešilni pas v oči ločnem trenutku. Evo bogate vsebine: Načrta poslovnega življenja, Črnoglednost, Napovedovalci sreče, Uspešnost in sistem, Voditelj napredka, Gluhi za nove ideje, Trgovci in umetnost, O optimizmu, Dobro znamenje, Uspeh je poklic, Kritična žena, Žene poslovnih ljudi, Kaj dela srečo, Koliko se smejejo? Dalje: Trmoglavci, Pretrane skrbi, Koliko je človek vreden, Pet besed o zdravju, Skrb za zdravje doma in zunaj, Kako dolgo boste živeli, Možgani postanejo hitrejši; nato prebrubrika za šefe: Ureditev uspešne reklame, Časopis je trgovčeva prižnica, Ali se razen za svojo trgovino zanimate še za kaj drugega itd., Prodajanje še ni prava kupčija, Polom zaradi slabe volje, Neuspehi v trgovini, zakriveni zaradi malomarnosti, Kako lahko veliko prodajalne povečajo do-

VSE MADEŽE
na oblekah kakor tudi na svili, posebno pa na barvastem usnju Vam očisti

CISTEN

(ni vnetljivo).

Zalogo ima staroznana

»**Proderia Kanc. Židovska 1**

biček, Police polne dobička. Če ima trška slaba žvece, Ali pričakujete boljših kupčij, Kako se trgovci sami varajo, Kaj pomeni »telo prodajanje«, O trgovinah, ki skrivajo svoje blago, O škodi, povzročeni po vrženem blagu, Nadlegovanje mimo-idočih, Kdo so naši nevarni tekmeči, Blago, ki se najhitreje prodaja; nato sledi rubrika za uradnike, kjer je v »Pomočnik« popisano, kako se uredi osebna kartoteka in kako velikega pomena je za dober napredek. Potem pride »Čustvo nezmožnosti, Aforizmi, rubrika Prodajalec: Spretnost prodajniškega pomočnika, Kako je treba prodajati depresionistom, Povpraševanje po dobrih prodajalcih, sledi rubrika Zastopnik, pooblaščenec firme: Boječnost mladih potnikov, Napreden mlad potnik, potem rubrika Posnemajte: Predsodki, Gobar, Majhne sposobnosti, veliki tek, Po svetu: Uspešnost pri časopisih, Majhen odstotek pritožb, Nova vrsta šole, Nekaj novega, preizkušnja človeških zmožnosti, Kregerjeva tragedija, Angleški škof napada stroje, Edisonova trda preizkušnja, Lenoba na pravem mestu, rubrika »Tisti, ki so imeli uspehe: Kraft, mož, ki prodaja s.r., Povečanje prodaje za 250%, Tvrda Eatough, Kako je zaslužil v štirih letih štiri milijone dolarjev, Sir Henry Bessemer, življenje strojev, vevlačna pa je rubrika Kako se dokopljem do boljše službe? Vsa brezposelnost naj bi jo čital, pa tudi vsak uradnik, zakaj danes se vsi uradniški stolčki majoje. Sledi rubrika Reklama: Živa reklama in Ponudbe. Mnogo vsebine, kaj? In to vse samo v eni številki. Zraven te bogate vsebine na mesec, pa dobe naročniki v letu še pet knjig o trgovinski znanosti in k »Uspehu« brezplačno priloženega »Priatelj« Vse za 20 Din na mesec. »Uspeh« so pričeli čitati tudi najstarejši ljubljanski gospodarstveniki in ga ne morejo prebraviti. Pravijo, da bi bilo marsikaj na svetu drugače, če bi začel izhajati ta koristni list že pred 30 leti. Če se niste naročniki, zahtevajte pri upravi: Ljubljana, Dalmatnova 10-I, da vam pošlje številko na ogled.

* Nezaželen nočni obisk. Posebno poletni meseci so kaj ugodni za obrt različnih dolgoročnikov na deželi. Po dnevi so na kmetih po večini vsi na polju ponoči pa je tudi manjša čučenost, ker so ljudje izmučeni do skrajnosti. Iz Panovcev v Prekmurju nam poročajo: Posestnik Kironja, ki ima tudi trafiko, je bil nedavno noč odsojen z doma. Doma je bila njegova hčerka, ki je spala v sobi blizu trafike. Nenadoma začne ponoči čuden šum v bližini. Ko je vsa prestrašena pogledala po sobi, je opazila postavko, ki se je vlekla po tleh proti vratom, kjer se je zavrnila, da bi jih odprla. V tem pa je že tudi ona pogumno skočila k njemu ter ga vprašala, kdo je. Neznaneč ji je zašepetal: »Jože, Jože, misleč, da jo bo z imenom nekega njenega znanca odvrnil od sebe. Ker se je pa dekletu zdel glas le preveč tui, je začela kričati na pomoč. Tega se je neznaneč tako ustrašil, da jo je silovito prijel za vrat, da ji uduši glas, in jo jo sunil z vso močjo od sebe, da se je tudi pri padcu poškodovala. Nato je planil skozi vrata zasledovan od domačinom in sosedov, ki so se med tem zbudili. Začela se je divja gonja preko polj, a vendar se je posrečilo vlomilcu, da je pobegnil. Precejšen del ukradenega blaga je ponesel s seboj, precej pa je tudi na begu izgubil in odvrnil. Predzremlu vlomilcu so oblasti že na sledu, saj so ga tudi že dolgo iskali, ker ima precej težkih grehov na vesti.

* Drago plačana lahkomiselnost. Ciganka Horvatova iz neke ciganske kolonije v bližini Murske Sobote je v svoji pretkanosti našla žrtve, ki jo je znala precej časa izrabljati. Neka služkinja je verjela njenim besedam, da ji bo ciganka preskrbela lepega mladega ženina, seveda bogatega, ki ji bo v vseh pogledih močno všeč. Dolge mesece je iskala ciganka tega ženina in služkinja ji je dajala s početka denar, pozneje, ko je tega primanjlovalo, pa svojo obleko. Pa si je ciganka nabrala že lep kup denarja in je oblekla z oblekami služkinje vso številno rodbino, a poroke željno dekle je še vedno čakalo. In pri v svoji lahkovernosti čakalo še danes in morda še mesece in pri tem ciganki znosilo svoje skromne prihranke, da ni za vso stvar zvedelo orožništvo, ki je ciganko prijelo, a služkinji, ki je točila bridke solze kesanja, razložilo, da je boljše, če si vsaka sama poišče svojega ženina, ker so ciganke za to reč najmanj priporočljive.

* Karambol na opasnem ovinku. Z Broda ob Krki nam pišejo: V terek popoldne sta osebni avto št. 3-338 in poltovorni št. 3-432 na cerkljanskem bregu pri km 516 zavozila drug v drugega z znatno silo. Oba

Ne hodite na dopust brez fotoaparata!

Din 10.—, to je tedenska odškodnina za fotoaparat — to lahko utrpiti, pa boste imeli krasne spomine na dopust.

DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana,
Prešernova ulica 5.

KINO KODELJEVO

Telefon 31—62.

Drevi ob pol 21., jutri ob 17. in pol 21.

Harry Piel v zvočnem filmu

ON ALI JAZ

Vstopnina: 6, 5, 4 Din, otroci 2 Din.

Galerija 8 Din. 9350

PRIZNANO NAJBOLJSI

lovski in športni čevlji po konkurenčnih cenah edino le pri

BRATA NAGLIČ, eksport čevljev,
Žiri nad Škofjo Loko

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

voza sta se močno poškodovala. Kakor se je takoj ugotovilo, je nesrečo zakrivil voznik osebnega avta, ki je v smeri proti Novemu mestu na ostrem ovinku v polnem tempu vozil skoro sredi ceste, tako da se poltovorni avto ni mogel dovolj umakniti. Na kraju nesreče je cesta zelo ozka in ob straneh posuta s peskom, ki je za drčanje pri hitri vožnji zelo nevaren in zato na tem mestu večina avtomobilov vozi po sredi ceste. V interesu javne varnosti bi bilo, da bi se ostri ovinki, pri katerih ni mogoče terena naprej pregledati, znatno razširili, sicer bodo pri vedno večjem prometu nesreče na dnevnem redu. Samo en karambol stane več kakor bi stalo razširjenje ovinka.

* Grencica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najdaljša odvajalna sredstvo.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobileno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

* Avtobusni izleti Zveze za tujski promet (Putnik) bodo prihodnji teden, ta je od 25. do 31. t. m. naslednji: v ponedeljek Zupanova jama, cena 50 (poldnevni izlet), v torek Ljubelj 75 Din (poldnevni), v sredo Jezersko 75 Din in Cerkljsko jezero 95 Din (poldnevni izlet), v četrtek v Logarsko dolino 140 Din s celodnevno prehrano, v petek Ljubljana-Škofja Loka-Poljana-Ziri-Vrhnika-Ljubljana (celodnevni), v soboto poldnevni izlet k izviru Krke na Dolenjskem 90 Din, dvodnevni v Bakar 240 Din (prehrano in prenočišče), v nedeljo na Vršič (obed in večerja) približno 180 Din.

* Lutkarski tečaj Saveza SKJ (PO) bo odprt jutri ob 9. na Taboru. Trajal bo 8 dni in bo edinstven te vrste. Prijavljenih je 22 moških in 4 ženske. Udeleženci predstavljajo odlični kader ljubiteljeve umetnosti. Med njimi so slikarji, kiparji, mladinski pisatelji, učitelji, profesorji, ravnatelji šol in celo en svečenik. Prišli so iz vseh delov države, kar kaže, da je lutkarska ideja prodrla daleč naokrog, in kar je glavno, pronikla tudi v pedagoške kroge. Na tečaju bodo predavali: br. prof. Šest, Viktor Markič, Mitja Švigelj, Božidar Samar, Ivan Lavrenčič, Václav Skružný in Joso Zidarič.

Danes koncert na vrtu hotela Uniona

steklenice in aparati za vkuhanje sadja. Zaloga: **Julij Klein, Ljubljana,** Wolfova ulica 4 259

Uporabljajte pri sončenju samo
SOLEIN
emulzijo 9305
Lekarna TRNKOCZY, Ljubljana.

Naznanilo

Naznanjem cenj. občinstvu, da sem otvoril ter na novo preuredil

gostilno in kavarno v Rožni dolini „Pod klančkom“

ter vlijudno vabim vse znance in prijatelje ter drugo cenj. občinstvo na pristno kapljico. V nedeljo vsi k Lasanu na pečena prašička na ražnju ter na zabavo do 2. ponoči ob vrtnem koncertu. Cene solidne in konkurenčne. Postrežba hitra in točna.

Za obilen obisk se priporočata

9351 **Jure in Jela Lasan**

* Tujski promet v I. polletju. Po statističnih podatkih tujskoprometnega odseka na mestnem magistratu je v prvi polovici letošnjega leta prišlo v Ljubljano 22.461 tujcev. Primerjalna statistika z leti 1931 in 1930 kaže, da je tujski promet precej nazadovao. Vzrok je v splošnih omejitvah prometa in gospodarski krizi. Leta 1930 je bilo to dobo v Ljubljani 28.588 tujcev, leta 1931 pa 23.362. Vsekakor pa se je tujski promet letos v juniju zelo dvignil. Bilo je namreč 5943 tujcev, dočim lani 4528, a predlanskim 5576. Če računamo, da je vsak tujec pustil v Ljubljani povprečno 100 Din, so tuji prihraski v prvi letošnji polovici okoli 2.246.100 Din.

* Higijensko-gospodinski tečaj za učitelje. Obštati odbor PRK je razpisal za letošnje velike počitnice tečaj za gospodinjstvo in za domačo in šolsko higijeno z namenom, da se čim večje število učiteljev upoza s smotri PRK in z delom v šolskih kuhinjah, ki že sedaj jako lepo vrše svojo človekoljubno nalogo v našem podeželju. Tečaj naj zraven tega pripomore k izobrazbi voditeljice naše delovne in kmetijske mladine, ki največje o perečih življenjskih vprašanjih ne ve mnogo, ali celo nič in ta va v zmotah. Gospodinjstvo nadaljevalne šole, ki se s podporo banske uprave poslednja leta po vsej banovini uspešno urejvala, bodo omorile, kjer bodo udeleženci tečajev svoje nauke lahko prenesle na praktična tla. Pomagano bo s tečajem na vse strani: organizaciji PRK, šolskim kuhinjam in gospodinjstvom nadaljevalnim šolam. Letošnji tečaj je v Mladiki in ga posebej 15 učiteljev. Ravnateljica ga. Jerica Zemljanova gre tečajnicam na roko, dočim je vodstvo kuhe v rokah ga. Prašnikarjeve. Učiteljice so zaposlene od zore do mraka. Zgodaj jutrajši po 7. do 8. uri, dopoldne kuhajo, popoldne pa so predavateljice. Tečaj bo trajal do konca julija. Sličen gospodinjstvi tečaj za učiteljice je razpisala dr. Krekova meščanska gospodinjstva šola v Zgornji Šiški. V početku avgusta pa se bo pričel v Mariboru v zavodu »Vesnes« uvodni in metodični tečaj za učiteljice gospodinjstva nadaljevalnih šol dravske banovine. Za tega je med učiteljicami znatno zanimanje, trajal pa bo od 1. do 13. avgusta. Gospem in gospodinjstvom učiteljicam, ki se v prid javnosti odrekajo svojemu prostemu času želimo mnogo uspehov!

* V poročilu o prani smrti ge. Marje Novakove se je pomotoma omenilo, da je po rodu iz Notranjih gor, kjer pa je dom njenege soproga dr. Janžeta Novaka Blagopokojna je po rodu iz Tolmina na Gorškem, šolala pa se je v Gorici in (med vojno) v Ljubljani, kjer je dovršila učiteljske študije. Bila je po duhu in vedrosti značaja prava Primorka in se je vedno z vsem srcem zanimala za usodo svojih rojakov onstran meje.

BOXBERGER KISSINGEN

TABLETE ZA SHUŠANJE

so nad pol stoletja po vsem svetu znane kot neškodljivo in učinkovito sredstvo

proti odebelenju.

Delujejo brez bolečin in so lahko zaužitne. Dobivajo se v vseh lekarnah.

Odobreno po Min. a. p. in n. z. št. št. 623 od 29. III. 1932.

* Na Masarykovi cesti so pričeli v smeri od Miklošičeve ceste do Kolodvorske ulice delati ob Grafičnem domu ter mimo Miklošičevega hotela širok hodnik. Hodnik bo precej doprinesel k polepsanju te že itak lepe ceste, ki dela vtis pravcatnega trga. Dela bodo dokončana v nekaj tednih.

* Na novem čevljarstvu mostu pa bolj in bolj vzbujajo pozornost novi stebri, ki bodo že danes vsi postavljeni, nakar bodo montirane električne svetilke.

* Obnovljene hiše. V Slomškovi ulici št. 16. renovirajo enonadstropno dvoriščno poslopje, last Karla Binderja. S popravilom cerkve so pričeli lazariši na Taboru. Ob trinadstropni Verličevi hiši št. 12 v Škofji ulici, so postavili zdravski oster ter bodo hišo preplekali ter preuredili tudi prostore v pritličju in v prvem nadstropju.

* Promenadni koncert. Muzikla 40. pešpolka priredi v nedeljo v tivolskem parku promenadni koncert, in sicer od 10. do 12. Dirigent tambur-mažor Svetislav Marković. Spored: 1. Binički: Kraljeve garde marš. 2. Fučik: Traumländ, valček. 3. Mozart: Figarova svatba, uvertura. 4. Petrovič: Sa brda i dola, srbski potpuri. 5. Čerin: Novollette, intermezzo. 6. Jakl: Potovanje po Sloveniji, potpuri. 7. Gounod: Faust, fantazija. 8. Lipold: Hrvatski dom, potpuri. 9. Čížek: Zlatbor, marš.

* Mladinski odsek Školske i. Tabor priredi letošnje letovanje v avgustu ob Kolpi v Belokrajini za dečke v starosti od 7 do 14 let. Pismene prijave sprejema Mlad. odsek na Taboru — prednjačka soba do 28. julija 1932. Letovanje se vrši v šotarih. Podrobna navodila izdaja odsek dnevno od 20. do 21. ure.

* Ponarejen stotak. Včeraj dopoldne je prišel v neko trgovino v Kolodvorski ulici mlajši moški, ki je nakupil v trgovini nekaj železnice in plačal račun s stotakom. Trgovci se v naglici vzeli denar in izplačali možu nekaj drobiža. Neznaneč je urno odšel, trgovci pa je šel čez čas opazil, da mu je neznaneč plačal s ponarejenim bankovcem. Ker je slutil neznanca še v bližini, ga je pričel nemudoma zasledovati, vendar mu to ni uspelo. O dogodku je potem obvestil policijo, ki je nadaljevala z zasledovanjem, a doslej tudi brezuspešno. Policija je falzificiran bankovec zaplenila. Izdelek je dokaj dober ter obstoja možnost, da kroži več takih falzifikatov po mestu ali na deželi. Uvedena je stroga preiskava.

* Zasledovan vlomilec. Varnostna oblastva zasledujejo 38 letnega bivšega hlapca Franceta V. iz Tuhinja, ki je te dni vlomil v odtodnosti domačih v spalnico posestnika Jakoba Kunaverja v Klečah. Drzni vlomilec je odnesel okrog 8000 Din gotovine, dalje zlato ovratno verigo, zlat prstan ter delavsko knjižico. Zasledovalec se baje skriva po Ljubljani.

* Dve nezgodi. Na Sv. Petra cesti je predsinčnim poleg Tratinčkovega hotela podri neki kolekar po nesrečnem naključju 55 letno upokojeno učiteljico Marijo Arkovo, stanujočo v Gačevi ulici. Učiteljica je bila od strahu izgubila zavest, pri padcu pa se je tudi precej poškodovala na glavi. Na Dunajski cesti v smeri proti Posavju je predsinčnim privozil neki avtomobilist baš v hipu, ko je na prelazu čurjav zapiral prečnice. Prvi prečnici je avtomobilist ušel, zaletel pa se je v drugo in jo nekoliko skrilil. Večje nesreče ni bilo, škoda bo pa poravnala.

* Prosvetno in izobraževalno društvo »Zorac« v Zg. Šiški ima nocoj ob 8. redni članski sestanek s predavanjem. Vsi in točno!

TISKOVNA ZADRUGA je izdala

I. ZVEZEK

Dr. I. TAVČARJEVIH ZBRANIH SPISOV

S tem zvezkom, ki obsega pisateljevo zgodnje leposlovje, kot n. pr. novelete Gospa Amalija, Antonio Gleđević, Bolna ljubezen, Mlada ljubezen, prvi roman Ivan Slavaj in čudovito zbirko »Slik z loškega pogorja«, je zaključena odlična dr. Prijateljstva izdaja Tavčarjeve pripovedne proze.

Naročila v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE
LJUBLJANA
SELENBURGOVA ST. 3.

— Zopet ukradeni kolo. Z dvorišča neke hiše v Dalmatinski ulici je bilo večeraj dopoldne odpeljano skoraj novo, črno pleksano kolo, lasti Ivana Filgarja iz Šiške. Tat je našel kolo nezaklenjeno in se je, preden ga je odpeljal, pomenkoval celo z neko služkinjo, ki ga je gledala z okna. Lastnik kolesa je prišel takoj nato na dvorišče ter je tatu zasledoval še po Gospodarski cesti, kjer je oni zavil v neko stransko ulico in mu izginil izpred oči.

— Gostilna na Rožniku bo v nedeljo spet postregla s priznanimi dobrih maloznanijskih krofi.

— Dancing v hotelu »Tivolij« vsak večer odprt do jutra, ob slabem vremenu pa v dvorani.

— Kopalnice hotela »Slova« ostane od 26. t. m. do 1. avgusta zaprto.

Iz Maribora

a— Gostovanje mariborske opere v Beogradu. Začetek prihodnjega meseca bo v Beogradu najbrže gostovala mariborska opera z Leharjevo »Zemljo smehljajca«. Zadevna pogajanja vodi sedaj bivši režiser mariborskega gledališča G. Truhovčič.

a— Prva vaja pevskega zbora za »Prodano nevesto« bo drevi v gledališki poskusni dvorani, in sicer za ženski zbor ob pol 20., za moški zbor pa ob pol 21.

a— Včerajšnji ribji trg je bil zelo slab. Na trgu je bilo samo 20 kilogramov malih sardelic po 16 Din, in 10 kilogramov plač po 20 Din.

a— Avtobusni vozi red na Mariborski otok se danes v toliko spremenil, da bo avtobus začel voziti vsak dan ob lepem vremenu že ob 8.30, 9, 9.30 in ob 10. uri, potem ob 11.30 naprej do 20. ure z odhodom z Glavnega trga. Ob nedeljah in praznikih začne voziti prvi avtobus že ob 8 in bo vozil brez prestanka do 20. ure, kakor doslej.

a— Iz bolnice. V mariborsko bolnico so pripeljali 44letnega delavca Ivana Verdniča iz Bistrice pri Limbužu, katerega je njegov brat zabodel z nožem v pleča. Hudo poškodovanega so spravili tja tudi dnuarja Ivana Pečarja. Njega je spečega napadel njegov znanec in ga udaril tako močno s kolom po levi roki, da mu jo je zlomil. V Težinskem gozdu pa se je spaktnila delavka Marija Vošnjakova in padla ter se hudo poškodovala na prsih.

a— Zasledena tihotapka. Na Tržaški cesti so večeraj zasledili detektivi že znano tihotapko Angelco Z. Pri njej so našli v Kosari 5000 ovojčkov cigaretnih papirjev, katere so ji zaplenili, njo pa izročili finančni oblasti.

Iz Celja

a— Tekma žanjic in kolesarska dirka. Društvo kmečkih fantov in deklet v Sv. Juriju ob Taboru bo priredilo jutri ob pol 15. pri Gasliskem domu v Kapli veliko tekmo žanjic in kolesarsko dirko. Govorila bosta narodna poslanca g. Ivan Prekoršek iz Celja in g. Milan Mravlje.

a— Obrtniki iz mesta in okolice opozarjamo na sestanek obrtnikov, ki se bo vršil drevi ob 20. v mali dvorani Celjskega doma. Na sestanku bo poročal generalni direktor g. Milan Dragič o poslovanju Obrtne banke in o obrtniškem kreditu sploh.

a— Dobrodelni koncert. Železničarska godba bo pod vodstvom kapelnika Albina Petermana priredila na nedeljo 7. avgusta ob 11. dopoldne v mestnem parku dobrodelni koncert v korist slepega celjskega skladatelja g. Edvarda Interbergerja.

a— Strelska družina bo priredila jutri s pričetkom ob 9. dopoldne nagradno streljanje na vojaškem strelišču na Pečovniku.

a— V nedeljo na Boč! Ker je preteklo soboto deževalo, ni prišlo v nedeljo k Sv. Miklavžu na Boč toliko ljudi kakor se je pričakovalo, zato bodo prijatelji prirode to nedeljo zbrali na Boču v tem večjem številu.

a— Kronika nesreč. V Vitanju je padel 13 letni gostilničarjev sin Jože Petelinšek pri nogometu na kolen in si hudo poškodoval desno koleno. Na Dobrovi pri Celju je padel 50 letnemu delavcu Josipu Polnarju težek hlad na desno nogo in mu jo zlomil pod kolonom. V premogovniku v Ljubljani pri Petrovčah je padel 22 letni rudar Peter Kuder iz Kasas pri delu tako nesrečno, da si je izpahnil desnico v ramenu 19 letni posestnikov sin Jože Hrovat iz Sp. Delice je padel s kolesa in si zlomil desno ključnico. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Trbovelj

a— Starši, pazite na otroke! V gozdu nad Sušnikom so se igrali otroci in pri tem stikali za borovnicami. Med njimi je bil 7-letni Jožek Hrastelj, katerega je vsesela strupena kača v prstanec na levi roki. Po prvi pomoči je bil oddan v bolnico bratovske skladišče.

a— Električna razsvetljava je odpovedala v sredo zvečer po vsem gornjem delu Trbovelj. Luč je spet gorela šele okrog 7. zjutraj. Ako je bilo to zaradi kakega popravila, naj bi se prej zaznalo, da bi si prebivalstvo preskrbelo drugo svečavo.

a— Kino Sokol bo predvajal drevi ob 20. zanimiv dvojni program: »Beg v svobodo« in »Na milost in nemilost«.

Iz Tržiča

a— Ponesrečen se je v Pristavi na ostrem ovinku znani motociklist g. Karol Bocak in mu je zaradi težkih poškodb na nogi takoj nudi pomoč zdravnik g. dr. Premrov. Ponesrečenec je načelnik gasilske župe in ko se nahaja sedaj v domači oskrbi, mu želijo vsi prijatelji čim prejšnje okrevanje.

a— Naše gasilsko društvo bo priredilo 7. avgusta veliko tombolo na igrišču poleg šolskega in budo gotovo lepi glavni dobitki privabljajo udeležence ob blizu in daleč. Prijatelji našega gasilskega društva pa bodo gotovo tudi sami iz lastnega nagiba posetili to prireditve.

a— Most na kolodvorski cesti bo kmalu dograjen ter je izgotovljena že ploščad istočasno s hodnikom na obeh straneh in z ograjo. Most presega širino prejšnjega za dva metra. Betonska dela so nadzirali državni gradbeni uradi. Gradbo na vodi predvaja inž. Jos. Dedeka, ki zasluži vse priznanje.

Iz Ptuj

a— Zgodovinske izkopine. Pri kopanju jarka za kanalizacijo v javni bolnici v bližini izolirnice na vrto so našli delavci na sloveško okostje, poleg njega pa rimske novce z glavo Cezarja in rimskim vojskavodnim orolom ter keramične izdelke, lesčene in zidne okraske. Za izkopine se zanimala ptujsko muzejsko društvo.

Vzdržnost je veselje nad rečmi, ki jih ne dobivamo...

pove Wilhelm Busch. — Časi se spreminjajo. Znanost ter tehnika sta nam v marsičem napravili vzdržnost v veselje. Na pr. pri kavi. Čeprav se moramo vzdržati kofeina zaradi njegovih dražljivih učinkov na srce in živce, smemo vendarle piti pristno, krasno kavo, — namreč kofeina prosto kavo Hag. Kava Hag je zažameno neškodljiva in nudi največji užitek. Ako hočete praznašati svojemu zdravju, izberite si po pametnem predvarku kavo Hag! Vsaka dobra trgovina v živili jo ima; tudi v hotelu in kavarni se na željo servira.

a— Z živinskega sejma. Zaradi velike suše v našem okraju je prigon živine na sejem vedno večji, kupcev pa vedno manj, da živina že nima nikake cene. Tako je bilo na živinski sejmi 19. t. m. prignanih 122 volov in juncev, 168 krav, 81 telic, 28 bikov in 94 konjev, skupno tedaj 493 glav, prodanih pa je bilo samo 175. Cena volom in juncem je bila od 2 do 3.50, krave po 1.25 do 3.25, telice po 2 do 4, bikovi po 2 do 3.50. Konji so se prodajali po 400 in 3200 Din. 20. t. m. pa je bilo pripeljanih 69 prašev in 38 svinj. Prodanih pa je bilo komaj 34, prašci po 60 do 150 Din komad, prešički po 6 do 7.50 Din kg in plemenske svinje po 5 do 6 Din. Cene pri prodaji pod roko pa so se nižje a meso je 7 do 15 Din kg.

a— Vlom v nenastaneno stanovanjsko hišo. Ptujski lesni trgovec in gostilničar g. Franc Kravina ima na svojem posestvu v Gorci hišo in opremljeno stanovanje. Ko je pred kratkim spet prišel na posestvo, je ugotovil, da je bilo v času od 10. do 14. t. m. vlomljeno. Vlomilec je z velikim železnim drogom izruval v oknu železen križ ter se skozi odprtino splazil v sobo, kjer je lahko nemoteno pletil. Odnesele je več posteljnega perila, odeje, blazine in preproge. Ker se je čutil popolnoma varnega, je pri odhodu vlomil še večna vrata, da se mu ni bilo treba vračati skozi okno.

Iz življenja na deželi

RUSE. Ker se kaže letos pri nas prav dobra sadna letina, bo priredilo sadjarsko društvo v Črnkovi gostilni v nedeljo 24. t. m. ob 8. uri predavanje o obratovanju in spraviljanju sadja za prodajo. Sadjarjem bo to prav dobrodošlo, ker je za prodajo sadja najvažnejše pravilno spraviljanje. — Kar dva člana našega učiteljskega sta predajala v zakonski stan. Te dni se je namreč poročila otroška vrtničarka gđ. Alice Matekova z g. rud. tehnikom Kozarjem iz Pirota, malo prej pa požrtvovalni kulturni in gospodarski delavec g. Ivan Šeško z bivšo tukajšnjo pošto uradnico gđ. Josipino Sinkovo. Obeama sokolskima paroma želimo v novem stanu prav veliko sreče.

MARENBERG. Pod okriljem akademске podružnice CMD ljubljanske univerze so priredili ljubljanski akademiki propagandno ekskurzijo v severne obmejne kraje. Pri nas so priredili v dvorani pri Brudermanu dobro uspešni pevski večer in je bila velika dvorana kljub pozni obvestitvi prireditve polna občinstva, kateremu je šolski upravitelj g. Lešnik razložil pomen pohoda naših akademikov. Ko je oktlet akademikov žel veliko odobravanje za narodne in umetne naše pesmi, je spregovoril še predsednik podružnice CMD g. Iskra in so se vsi prisotni strinjali z njegovim pozivom, da je treba z vsemi silami skneti za širjenje narodne zavestnosti v vseh dolej preveč zapuščenih krajih našega obmejnege dela.

ROBERT LOUIS STEVENSON
je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo

Ugrabljen

je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

Gradbeni delavci za svoje pravice

Zadruga graditeljev za dravsko banovino v Ljubljani nas prosi za objavo naslednjega pojasnila:

Na nedeljskem shodu stavbinskih delavcev v Delavski zbornici je poročal neki govornik med drugim tudi to-le: »Stavbinski delavci v tej dobi krize zaslužijo po 5 do 6 Din manj na uro, kakor so prej v rednih razmerah, podjetniki pa medtem delajo lepe dobičke; stavbna podjetja stavljajo v svoje proračune tudi danes še skoraj normalne postavke za mezde, toda delavcem dajejo sramotno slabe plače, dočim vso lepo diferenco vtikajo v svoje žepce.«

K temu pripominjamo: 1. Predelavec je zaslužil leta 1923. na uro 5.75 Din do 7.50, danes pa zasluži na uro 7 do 9 Din. Če bi bile trditve na shodu resnične, bi moral imeti danes predelavec na uro največ 1.50 Din, navadni delavci pa sploh nobene mezde. Če smatramo leto 1931. za redne razmere, potem bi moral imeti danes kvalificiran stavbni delavec le 1 Din mezde na uro, ako je imel leta 1931. 7 Din. V splošnem so se pa mezde stavbinskih delavcev od časa dobre konjunktуре za malenkost znižale, čeprav so cene živinskih potrebščin znatno padle in so bile plače ozir. mezde povsod drugod reducirane. 2. Indeks o cenah živinskih potrebščin kaže za leto 1923. 1200 Din, za leto 1931. pa 770 Din. Torej so cene živinskih potrebščin za ca. 45 odst. nižje kakor v letu 1923. Leto 1923. primerjamo vsled tega, ker je bila tedaj sklenjena kolektivna pogodba stavbinskih delavcev. Kupna moč dinarja je v veleprodaji narasla od leta 1929. do začetka leta 1932. za 41 odst., v prodaji na drobno pa za 27 odstotkov. V začetku leta 1932. se je torej dobilo za 100 Din to, kar za 124 Din leta 1929

Gospodarstvo

Uvozne omejitve in konjunktura

Da more režim uvoznih kontingentov več škodovati, kakor pa koristiti, do tega pravilnega spoznanja je menda prišla nova francoska vlada. Po vesteh iz Pariza je francoski trgovinski minister Durand izjavil, da bo trgovinski promet z inozemstvom postopno rešil spon uvoznih kontingentov.

Ta preokret v francoski trgovinski politiki je zelo značilen. Francija je med prvimi državami uvedla uvozne kontingente, da bi zaščitila domačo produkcijo pred prekomernim uvozom inozemskega blaga, ki kvari cene na tržišču, in da bi domači trg rezervirali domači produkciji. Francoskemu vzgledu je kmalu sledila skoro vsa Evropa, deloma iz razlogov zaščite domače produkcije deloma pa zaradi pomanjkanja deviz. Zapiranje meja proti uvozu tujega blaga je zavzevalo tak obseg, da je zlasti v Srednji Evropi izmenjava blaga padla na polovico in celo na tretjino. Politični krogi niso hoteli upoštevati svarilnih glasov strokovnjakov, ki so umeli spoznati vse posledice, kakoršne lahko rodi tako zapiranje proti uvozu.

Danes, ko so vidne težke posledice te politike, ko je postalo jasno, da ovire v mednarodni izmenjavi dobrin onemogočujejo zopetno življenje gospodarske konjunktуре, je Francija kot prva država prišla do spoznanja, da je treba storjene napake popraviti. Francozi so zlasti spoznali, da uvozne omejitve ne ovirajo samo prehod v boljše gospodarsko konjunkturo, temveč da povzročajo tudi težke neprilike v mednarodnem finančnem gospodarstvu. Če bo umetno omejevanje izmenjave blaga šlo nadalje to pot, kakor sedaj, potem bodo kmalu vse države, ki so zadolžene v inozemstvu, prisiljene ukiniti plačevanje anuitet za zunanje dolge in proglasiti moratorije.

Država, ki je v normalnih časih porabila za anuitetsko službo zunanjih dolgov 10 ali 20% deviz, dobljenih od izvoza, mora danes pri izvozu, skrčenem na polovico, porabiti za ta namen že 20 do 40% pri izvozu skrčenem na eno tretjino, pa gre za anuitetsko službo že 30 do 60% vseh deviz od izvoza. Tako stanje postane sčasoma gotovo nevzdržno.

Seveda so mnoge države, ki so tako prišle v stisko v pogledu plačevanja teh anuitet, tudi same zakrilele sedanje stanje, če so s strogimi administrativnimi ukrepi skrivile uvoz v največjem pričakovanju, da tako postopanje lastnemu izvozu ne bo škodovalo in da se bo plačilna bilanca zaradi tega izboljšala. Praksa je doslej dovolj jasno pokazala, da se je vedno sporedno z nazadovanjem uvoza skrčil tudi izvoz, in to ne samo zaradi avtomatizma, ki vlada v gospodarskem življenju, temveč tudi zaradi razumljivih

Z lesnega trga

Zaradi polletnih bilanc in poletnih poštanic je v mesecih julij in avgust na lesnem trgu ponavadi zastoj. Tem bolj pa se ta zastoj občuti letos, ko že celo v sezoni ni prave kupčije. V teh mesecih tudi ne prihajajo italijanski kupci in naši producenti so navezani le na domači trg, v kolikor prodajo stavljenikom. Pač pa se je v normalnih časih v tej dobi poživela kupčija v drveh in oglju, ker so si hoteli naši odjemalci zagotoviti blago za jesensko in zimsko sezono. Letos pa je v tem pogledu kupčija precej mlajna. Zelo je pomislila tudi kupčija v oglju in že tako nizke cene so še bolj padle.

Kakor je podoba, bo v kratkem zaključeno delo za ustanovitev centralne organizacije izvoznikov lesa za vso Jugoslavijo. Interesenti iz naše banovine (odsek za lesno industrijo pri Zvezi industrijcev, osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev in podružnica Sumarskega združenja) so se, kakor znano, združili v Gozljani, ki je takoj po ustanovitvi sestavil deklaracijo, v kateri je označil glavne smerice za bodočo centralno organizacijo izvoznikov lesa kraljevine Jugoslavije. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu, ki je prevzel iniciativo v pogledu ustanovitve te centralne organizacije, je v glavni porabil izrečene smerice za svoj načrt centralne organizacije, ki ga je dostavil v izjavo vsem prizadetim organizacijam in bo predmet posebne konference v Beogradu. Kakor sedaj poročajo iz Beograda, se bo ta konferenca verjetno vršila od 25. do 27. t. m. Menda bodo na tej konferenci prišli v razpravo tudi predlozi za ustanovitev stalnega mednarodnega odbora za les s sedežem na Dunaju in za mednarodno konvencijo o redukciji izvoza lesa; te predloge je v smislu resolucije 6 srednjeevropskih držav na nedavni dunajski mednarodni lesni konferenci sestavila češkoslovaška delegacija.

Na italijanskem lesnem trgu je zaradi nesoglasja v pogledu izvajanja pogodbe z Rusijo o prevzemu ruskega lesa prišlo do neke zmede. Rusija, ki je prej odajala les na italijanski trg preko številnih agentov, je sedaj sklenila dogovor z znano milansko tvrdko Fratelli Feltrinelli, ki je menda dobila nekako monopolno stališče v pogledu prodaje ruskega lesa. Za tekoče leto se je ta tvrdka obvezala prevzeti še okrog 100 tisoč kub. metrov ruskega lesa. Sedaj je tvrdka odklonila prevzem starih ruskih zagl lesa v Italijo poleg novega kontingenta, kar je povzročilo zmedo na tržišču.

Kakor poročila sarajevska »Jugoslovenska Pošta«, se je te dni mudil v Italiji generalni direktor Šipada dr. Ulmanski, da osebno prouči sedanje stanje in možnost plasiranja našega blaga. Ob povratku je izjavil, da navzile novemu rusko-italijanskemu dogovoru ne gleda pesimistično na obstoječe stanje. V Italiji je obilo slabega blaga (četrte in pете vrste), dočim ni sortimentov boljše vrste. Za rezan les tretje vrste je dosegel cene, ki so za današnje razmere zadovoljive. Povpraševanje po boljšem blagu je prilično živo in tudi cene so za tako blago ostale stabilne. Dr. Ulmanski je mnenja, da bomo na italijanskem trgu lahko plasirali prilično količino lesa, čeprav je tudi bosanski proizvod večinoma četrte vrste.

— Prodaja lubja. Direkcijski šum kr. Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 23. avgusta ponudbe glede prodaje smrekovega lubja. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI).

protiukrepov drugih držav.

Francija je kot velika upniška država morda spoznala, da ne bo mogla uspešno braniti svojih upniških pravic, če bo sama v krogu držav, ki umetno ovirajo uvoz in s tem onemogočujejo izmenjavo dobrin. Ne samo v privatnem življenju, tudi med narodi imajo pravice upnika gotove meje. Obveznosti v meddržavnem prometu se dajo izravnavati le z blagovnim izvozom in uvozom; če pa se taka izmenjava dobrin skrči na minimum pride trenutek, ko se pri obilnih zalozah blaga, pripravljenega za izvoz, vse rezerve za izravnavo deficita plačilne bilance izčrpajo in ko se mora normalno odplačevanje obveznosti ustaviti.

Če se bo umetno krčenje uvcza in s tem posebno tudi izcvza v sedanjem tempu nadaljevalo, potem bo morala na koncu posledna država dolžnica ustaviti plačevanje anuitet za zunanje dolgeve in proglasiti moratorij, kar pomeni, da država plačuje le blago za blago. Do tega menda ne bo prišlo, vsaj francoski korak nas krepi v upanju, da bo zmagala razsodnost. Če bodo prvemu morda še boječemu koraku Francije k razumni trgovinski politiki sledile druge države, se da še marsikaj, kar grozi, preprečiti. Pa ne samo to. Odstranitev cvir v mednarodni izmenjavi dobrin je danes prvi pogoj za izhod iz težke svetovne gospodarske depresije. To nam mora postati jasno zlasti danes, ko vidimo, da je lausannski sporazum glede reparacij ostal brez vsakega vidnega vpliva na konjunkturalni razvoj. Niti na velikih efektivnih tržiščih ni prišlo do pravega oživljenja, čeprav so vodno zadrževali, da so reparacije največja ovira za ozdravitev iz sedanje gospodarske stiske.

Vse gospodarstvo civiliziranega sveta je danes docela zrelo za nov konjunkturalni polet, saj je sedaj menda že dovolj razčlajevanja. Seveda pa so posamezna narodna gospodarstva v okviru svetovnega gospodarstva tako ozko med seboj povezana, da ni mogoče samo lokalno temveč samo skupno ozdravljenje. To skupno ozdravljenje pa bo prišlo tedaj, kadar bodo države opustile sedanjo primitivno ozkosrčnost v gospodarski politiki in kadar bodo našle pogum za likvidacijo sedanjega režima ovir v mednarodni izmenjavi dobrin.

Kapitala za nove investicije je v svetu več kakor dovolj, vendar bodo ta kapitala tako dolgo brezplodno skrivali in sterilizirali, dokler ne bodo dani zopet pogoji za uspešen razvoj mednarodne trgovine. V početku bo morda težko v splošnem interesu zatreti odpor onih ozkosrčnih skupin interesentov, ki iščejo v raznih zaščitnih ukrepih koristi na škodo drugih, zato bo treba pravilne odločnosti in pravilne razsodnosti.

Gospodarske vesti

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave žag. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. avgusta ponudbe glede dobave 800 kg jedmenove kave, 600 kg sirove kave, 2400 kg riža, 600 kg cikorie, 3600 kg koruznega zdroba, 1200 kg terpentinovnega mila, do 18. avgusta pa glede dobave 20.000 kg pšenične moke. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani). Dne 16. avgusta se bo vršila pri inženjersko-tehničnem oddelku komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave železa, jekla, raznih kovin, vijakov, šamota itd. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku).

Borze

22. julija

Na ljubljanski borzi je deviza London, ki je zadnje dni naraščala zopet popustila. Ponovno je nekliko nazadovala tudi deviza Berlin dočim so tečaji vseh ostalih deviz nespremenjeni.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila Volna škoda nekoliko čvrstejša. Trgovala se je za kaso po 190, za december pa po 180 in 184. V 7% Blairovem posojilu je bil promet po 39.125 in 39.50, v ostalih državnih vrednotah pa ni bilo zaključkov. Med bančnimi delnicami so imele promet delnice Priv. agrarne banke po 203.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2270.42 — 2281.78, Berlin 1333.97—1344.77, Bruselj 781.30—785.24, Curih 1097.35—1102.85, London 199.96—201.56, Newyork ček 5615.63—5643.89, Pariz 220.90—222.02, Praga 166.67—167.53, Trst 286.80—289.20.

Zagreb. Amsterdam 2270.42 — 2281.78, Berlin 1333.97 — 1344.77, Bruselj 781.30 do 785.24, London 199.96 — 201.56, Milan 286.80 — 289.20, Newyork kabel 5637.63 do 5665.89, Newyork ček 5615.63 — 5643.89, Pariz 220.90—222.02, Praga 166.67—167.53, Curih 1097.35 — 1102.85.

Curih. Pariz 20.131.25, London 18.25, Newyork 513.75, Bruselj 71.21, Amsterdam 206.90, Berlin 121.75, Stockholm 94, Oslo 91, København 98.80, Sofia 3.70, Praga 15.19, Varšava 57.60, Bukarešta 3.06.

Efeti.

Zagreb. Državne vrednote: Volna škoda 187 — 189, za julij 187 — 189, za avgust 184 — 187, za december 184 — 185, 7% investicijsko 48 den., 4% agrarne 23 den., 6% bežlusk 32.75 — 34, 7% Blair 39.125 do 39.75, 8% Blair 40 — 45, 7% Drž. hipotek. banka 41 — 42; bančne vrednote: Narodna banka 3950 den., Priv. agrarna banka 203 do 205.

Beograd. Volna škoda 187 zakli., veliki komadi 192 zakli., 7% investicijsko 49 do 51, 4% agrarne 24 den., 6% bežlusk 34.50, 33 zakli., 8% Blair 41 bl., 7% Blair 38.75 den., 7% Drž. hipotek. banka 42 den., Priv. agrarna banka 206 — 208.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 22. julija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 45.125, za september 47.25, za december 50.375; koruza: za september 31.50, za december 31.875; oves: za julij 16.625, za september 17.75, za december 20.25; riž: za julij 28, za september 30, za december 33.125.

+ Winnipeg, 22. julija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 53.875, za oktober 56.875, za november 58.

„Gospod doktor,

operacijo bo treba odložiti, ker bo koncem tega tedna poroka moje hčerke in moram biti na vsak način na svatbi.«

»Dobro, gospod Milnar, potem pa me pravočasno obvestite, da bo vse pripravljeno.«

»Seveda, gospod doktor. Samo to bi vas prosil, da bi mi dali nekaj, kar bi vsaj malo ublažilo bolečine in srbečico. Nesrečni hemoroidi me silno mučijo.«

»Kupite v lekarni Posterisan, mazilo in začepke, rabite to redno zjutraj in zvečer in odleglo vam bo.«

(8 dni pozneje.)

»Dragi gospod doktor! Kako naj se vam zahvalim. Ta Posterisan je izvrsten. Konec je bolečin in srbečice in tudi operacija ni več potrebna.«

Tuba mazila stane v vsaki lekarni 31 Din, škatlca začepkov pa 39 Din.

Odobreno od min. soc. pol. in nar. zdravlja. S hr. 206 od 10. maja 1932.

+ Ljubljanska borza (22. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Brez zaključkov. Nudi se pšenica (slov. post., po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneih): slavonska, 78 kg po 190 — 195; okolica Sombor, 79 kg po 200—202.50; potiska, 80 kg po 205—207.50; moka: baška »0« fco Ljubljana, plačljivo v 30 dneih po 310 — 315; banatska »0« fco. Ljubljana, plač. v 30 dneih po 315 — 320; koruza (slovenska postaja, plačljivo v 30 dneih): baška, po mlevski vozniini po 162 do 162.50, pri navadni vozniini 165 — 167.50.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendence mlačnejša. Promet 56 vagonov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška, 79 kg in baška, okolica Sombor, 78 kg 147.50 — 150; baška potiska in ladja Tisa, 79 kg 150 — 152.50; baška, ladja Berej, 79 kg 147.50 — 150; banatska, 79 kg 145 — 147.50; banatska, pariteta Vršac, 78 kg 142.50 — 145; baška in sremška nova, 78 kg 132.50 — 135; banatska nova, 78 kg 130 — 132.50. Kuruza: baška, sremška 124 — 126; okolica Sombor 125 do 127; sremška, okolica Sid 126 — 128; baška, franko vagon Sisak 136 — 138. Moka: baška, banatska »0« in »0« 220 — 240; »2« 210 — 220; »3« 195 — 200; »6« 185 do 190; »7« 150 — 155; »8« 100 — 105.

+ Somborska blagovna borza (22. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 37 vagonov. Pšenica: baška, okol. Sombor, 78/79 kg in gornjebaška,

KULTURNI PREGLED

Pravda za slovaški pravopis

Iz razgovora s slovaškim lingvistom dr. Janom Stanislavom. — Pravopis in politika. — Dve generaciji med Slovaki. — Kriza v Slovaški Matici

Tele dni se mudi v Ljubljani mladi slovaški jezikoslovec dr. Jan Stanislav, asistent v seminarju za slovaško filologijo na pariški univerzi in bivši član komisije za ureditev slovaškega pravopisa, katere delo je zadnje mesece v češkoslovaški javnosti neprestano predmet živahne, marsikdaj že kar pregoreče polemike. Dr. Stanislav izhaja iz šole znane pravega slovaškega slavista prof. dr. Miloša Weingarta, s hvaležnostjo pa se spominja tudi mentorstva našega uglednega rojaka prof. dr. Murka in že od tega poznanstva veže dr. Stanislava živo, iskreno zanimanje na Slovence in našo kulturo.

Letos je izdal obširno, 564 strani obsežno, z 12 kartami opremljeno monografijo »Liptovske nářečia« o dialektih pod Tatrami, iz katerih je skoraj pred sto leti

šne postranske malenkosti. Še preden je novi pravopis izšel, je mladi filolog Bartek, ki pripada krogu Matice Slovenske in ki je — kakor pravijo — po rodu Čeh, objavil ostro kritiko pravopisa in grajal, da uvaža v slovaščino preveč čehizmov. A ko je v oktobru lani delo izšlo, je v slovaški javnosti sprožilo pravi vik in krik. Avtonomistični tisk je izjavil, da o knjigi sploh ne bo poročal, češ da je protinarodna. Pravopis je v dveh nakladah izšel v nekaj desetstičnih izvodih in je bil takoj razprodan. Vik in krik v javnosti pa se ni polegel. Član komisije škultety je podal izjavo, da so pravila dobra in da je treba pisati po njih, kar pa je v njih pogreškov, da se bodo popravili v drugi izdaji. V slovaškem in češkem tisku se je vršila polemika brez konca.

V takšnem razpoloženju se je dne 12. maja vršila letna seja Matice in tedaj je napetost dosegla svoj višek. Sto trideset slovaških pisateljev je poslalo svoj proglas, da novega pravopisa in mogoče sprejeti, če se temeljito ne revidira. Dopoldne je sejal jezikovni odbor in tu je prišlo do sporazuma, da bo komisija pravopis popravila, samo sistem da se ne bo spreminjal. Na popoldansko volilno skupščino pa je prišel tudi ves generalni štab obeh avtonomističnih strank, katoliške in protestantske s Hlinko in Ruzusom na senatorji poslanci in ta skupščina je bila bolj manifestacija avtonomističnega nacionalizma kakor pa razpravljanje o vprašanih pravopisa. Ko je Vážný hotel zagovarjati delo komisije, mu predsednik niti besede ni dal, češ da naj o zadevah slovaškega pisanja Čehi nimajo besede. Po tem konfliktu je Vážný zapustil skupščino, z njim pa tudi vsi Čehi in pa vsi mladi Slovaki, ki so bili člani komisije in ki so po večini češkoslovaške orientacije ter so zastopali načelo, naj se o vprašanih znanstvenega značaja svobodno debatira med strokovnjaki, ne pa v političnem taboru.

Zdaj se boj za slovaški pravopis nadaljuje. Ta boj pomeni ostro ločitev duhov med starimi, ki se zmerom živijo v svojem nekdanjem svetu, in pa mladimi, ki so se izklesali v novih razmerah. In z mladimi držijo tudi nekateri starejši, ki so kritično razpoloženi. Med drugimi se tudi tajnik Matice dr. Štefan Krčméry, ki si je za organizacijo Matice Slovenske pridobil največ zaslug, ne strinja z ravnanjem Matice v tej borbi za pravopis.

Ta borba se je nadaljevala na ta način, da so iz sveta Matice izločili vse Čeha in na njih mesto poklicali Slovake. Ves jezikovni odbor je demonstrativno izstopil iz Matice, ostali so samo še škultety, Bartek in pa Kanul Suchy, lektor češkega in slovaškega jezika v Krakovu, ki je po rodu Čeh, ki pa ni strog, kritični filolog. Nadalje so iz Matice izstopili vsi univerzitetni profesorji. Učena plosnost! Šafářkova v Bratislavi je v svoje članstvo sprejela ves izstopiški jezikovni odbor Matice, bivši minister Hrdza, profesor na bratislavski univerzi, pa je po vseh teh dogodkih začel snovati novo družbo štefanikov — imenovano po velikem slovaškem osvoboditelju in Masarykvcem in Beneševem sodelavcu — ki naj bi bila prosta podobnih političnih homatij.

V tej borbi za novi slovaški pravopis sta se spoprijela dva pola sodobnega slovaškega življenja: stara, sentimentalna, ozkosrčna generacija in pa mlada, realistična, ki hoče korakati s tempom časa. Novi slovaški pravopis ni imel namena, delati kakšno revolucijo. Vdolo mu je bilo samo, naj bi se besede, ki se v slovaščini prav tako ali podoben izgovarjajo kakor v češčini, pisale na češki način (n. pr. slovaško predsa, češko přece, slovensko precej) — naj bi se po novem pisalo preca) in v strokovni in znanstveni terminologiji naj bi se ne iskale in ustvarjale nove besede, temveč naj bi se sprejemali češki izrazi in naj bi se pisali v slovaškem duhu. Avtonomistični tisk se še zmerom drži starega pravopisa, dočim se ostali tisk, potem šole, uradi itd. ravna po novem. Pričakuje pa se, da bo jeseni prišlo do sporazuma med obema strujama.

Frl.

Mandiča. Njegovemu dosedanjemu delu gre hvala, da so se nekatere naše glasbene novosti plasirale v Pragi. Dr. Mandič nam je pripravil tla tudi pri sloveči »Češki filharmoniji«, ki bo takisto sprejela v izvajanje več naših simfoničnih skladb. Tako bo torej vzpostavljen ožji kontakt z glasbeno Prago, med zagrebško in prasko radijsko postajo se bo začelo tesno umetniško sodelovanje in obenem s Prago bo spoznavala jugoslovensko glasbo vsa Češkoslovaška, saj prasko postajo prevzemajo tudi ostale češke postaje. Ta čudna propaganda naše glasbe bo ne dvomno prinesla tudi, lepe umetniške uspehe.

Ziga Hirschler.

Nove knjige

Tavčarjevih Zbranih spisov I. zvezek. Uredil dr. Ivan Prijatelj. Tiskovna zadruga. Ljubljana 1932. (508 str.) Cena: broš. Din 84., platno Din 100.

Tavčar spada med osebnosti, ki niso kdove kaj originalne po svoji duševni strukturi, ki pa so tem bolj značilne za okole, v katerem so se izživljale in ki je v njih dobilo individualizirano podobno. Zato bo Tavčarjeva osebnost posebno stopila v ospredje, ko bo literarni zgodovinar proučeval našo književnost s sociološkega vidika. Pokazalo se bo, da Tavčarjevo delo ni bilo samo plod neke individualne nadarjenosti in osebne ambicije, ki bi bili samim sebi namen, marveč da je pri njegovem stvarjanju sodelovala vsa naša sredina in da v tej sredini, ki ji je Tavčar nezvestno podlegel, ni moglo njegovo književno delo biti drugačno kot je bilo. Zakaj Tavčar je bil literarni glasnik našega malomeščanstva v dobi njegovega prvega zbiranja in oblikovanja v zavestno socialno, gospodarsko in kulturno silo. Njegov romantizem, ki pa že išče dejstev realnega življenja in jih po svoje razporeja v epsko celoto, dočela ustreza psihologiji družabnega sloja na prehodu iz kmečke patriarhalnosti v malomeščanski individualizem. Zato ima Tavčarjevo delo poleg čisto literarnih vrednot tudi svojo sociološko obsežnost in lahko se danes zadovoljuje izvesten sloj našega naroda. V njem živijo duh naših osemdesetih let in čitaje Tavčarja se oddaljuje našemu vzviščenemu času in hodimo zopet po svetu, ki ga nosijo za takratni videz neomajni stebri individualne svobode, gospodarske liberalizma, kulturne svobodnosti in vere v napredek. Če si ogledamo Tavčarjeve sodobnike n. pr. v francoski književnosti, vidimo, kako razrahljani so bili vsi ti stebri, toda — naša zaostalost je bila tolikšna, da smo šele sredi dvadesetih let dobili naturalizem, torej v času, ko so ga Francozi že na veliko zapuščali. V naši, socialno še premalo diferencirani družbi, v narodni primitivnosti in v državi, ki je pri nas smotno ovirala vsak večji razvoj, je mogla ustrezati potrebam domačega čitatelja samo v »gardenlaubsk« književnost. Po zakonih, ki v vsakem kolektivno sodelujočem tvorijo individualnost, je moral tudi tako nadarjen pisatelj kot je bil Tavčar, podležiti tej razpoloženi.

V tem pogledu so posebno značilni njegovi prvenci, ki smo jih dobili v zgornji knjigi, s katero je »Tiskovna zadruga« zaključila svojo izdajo Tavčarjevega leposlovja. Tu so objavljene povesti in novele: »Gospa Amalija«, »Dona Klara«, »Povest v kletci«, »Antonio Gledjevič«, »Bojna ljubez«, »Mlada leta«, »Margareta«, Ivan Slavej, »Valovi življenja« in »Med gorami«. Ti spisi nam odpirajo pogled v začetke Tavčarjevega pisateljevanja, v njegove prve borbe za samostojen izraz, za osebni stil, njegov zavestni in nezavestni spor s časom in prilagajanje latentnemu »plivu« okolja. Skratka, tu vidimo nastajanje pisatelja, ki kmalu ne bo več čisti »gardenlaubski« pripovedovalec o ljubezenskih prigodah mičin, a že deklarativen plempin, marveč glasnik svežega sloja, po sociološki; nujnosti zraslega v slovenstvu, sloja, ki je sprejel ideale evropskega meščanstva 19. stoletja.

Najjačje stran te zajetne knjige so slike z loškega pogorja »Med gorami«, ki z lahkim čopcem sanjavega romantika slikajo prirodo in ljudi Poljske doline. Danes se nam vidi, da je taka kmečka idilika, kakor se zapeljuje smehljaj iz Tavčarjevega cikla, samo odsev piščevih romantičnih očali, ki so kazala svet v nerealni barvi. Ne smemo pa pozabiti, da so bile za teh časov gospodarske razmere dokaj drugačne, zato je torej verjetno, da je Tavčar zajemal motive iz resničnega življenja Poljancev. V slikah z loškega pogorja je sem in tja toliko zdrave domačnosti, da nam bodo lahko še danes, ko smo duhovno in stilno prerasli Tavčarjevo prozo, nudile neprisljen užitek.

Ob zaključku Tavčarjevih leposlovnih Zbranih spisov (trdno upamo, da dobimo že kmalu izbor njegovih feljtonov in člankov) moramo izraziti posebno hvaležnost uredniku dr. Iv. Prijatelju. Če pogledamo v nam najbližjo srbskohrvatsko književnost, bomo zaman iskali izdanj zbranih spisov, ki bi bila urejena s toliko skrbjo in opremljena s tako temeljitimi uvodi in izčrpnimi beležkami, kakor so dr. Prijatelj izdaje Jurčiča in Tavčarja. Onemu, ki bo kdaj v bodočnosti z drugačnih literarnoznanstvenih vidikov proučeval slovensko književnost, važno vejo naše narodne in socialne rasti, je dr. Prijatelj silno olajšal delo. Samo take izdaje klasikov imajo resnično in trajno vrednost. Sedaj ko so se drugi pisateljevi oprljeli z istimi metodami učenca dr. Prijatelja, se nam vidno kaže široka in rodovitna brazda, ki jo je dr. Prijatelj izoral v naši literarni vdeli. »Tiskovna zadruga« pa si je z izdajo slovenskih klasikov postavila v naši literaturi najčastnejši spomenik.

Pavao Szabo, Ljudi, Roman. Dozvolom pisca s madžarskega preveo Andrija Kovacevič. Naklada »Binoz«, Zagreb. (254 str. 8°, cena broš. Din 50., vez. Din 70.)

Pál Szabó je novo ime iz madžarske književnosti. Pred njim gre glas, ki nas navdaja z nezapučenjem; senzacija! Čuje, pisec tega romana je kmet, maloposestnik iz Biharuge v biharski županiji, človek, ki je obiskoval samo ljudsko šolo in ki se še zdaj pot; za plugom na zemlji svojih očetov. Ta samouk je spisal tak roman, da so o njem priobčevali madžarski listi cele članke; z njim si je izposloval vstop v elitni literarni krog revije »Nyugat«, ki zbira vse, kar v živi madžarski književnosti doseže evropsko višino. Sedaj dovršuje nadaljnje romane, objavlja novele (v »Hrv. Reviji« smo pravkar čitali novelo »Mentac«, njegov roman »Ljudi« pa je bil letos

preveden v angleški jezik, a je na poti še pet ali šest novih prevodov. Sicer pa nam o tem madžarskem izdanju Gorkega ali Knuta Hamsena povzga kaj več njegov hrvatski prijatelj in prevajalec Andrija Kovacevič, ki je spisal daljši uvod. Vojni senzacije, ki ga je »Binoz« dobro izkoristila, nas torej navdaja z nezapučenjem; že zopet neko odkritje, a za eno leto kvečjemu! Toda knjigo je treba prebrati in čim bolj jo čitaš, bolj te mika pisatelj Szabo: Glej, kako piše, s kakšno veščino veže situacije v čvrsto epsko kompozicijo, koliko svežega diha iz resničnega življenja ti pričara, kako te sili, da mu slediš prav do konca, pa ne s cenenimi domisleki in prisiljenimi zapletljaji. Mož je res živ in zdej pripoveduje o svojem življenju, ki ga gleda v kolektivno madžarske vasi, v tesni zavisnosti od zemlje in v grozi obče usode (poglavja iz vojne dobe). Da, v tem romanu je kos avtobiografije, prav kakor v Hamsunovem prvencu »Gladu« — prigode, ki žive tudi na papirju in ki prepričujejo z epsko silo celote. Ne da bi bil brez hib in šibkih mest: toda užitek, ki ga imaš s Szabojevimi »Ljudmi«, ni povprečno površna temperatura radovednosti in igra s fantazijo; ne, to je slast sodoživljanja, resnična sila vsake pristne umetnine. Ali je torej ta novi epik madžarske rase resničen pisatelj? Vsaj tako resničen kot Herczeg, Jokai in drugi kvalificirani intelektualci v madžarski književnosti? — Zares glasujem za njegov talent in njegov intelekt: da, za oboje! Evo Madžara, ki je bleščeče demantiral svoj narod, o katerem trde, da za kmeta sploh ne zmore druge besede kot prostak (paraszt), kar mu je istovetno. Tega pisatelja je dalo in izbralo življenje, šola vseh šol. »Binoz« je torej vendarle dobro izbrala: knjiga je senzacija, ki je več kot senzacija in literatura, ki je več kot literatura! —o.

Zadnji odmevi ponesrečene založniške kampanje

Dragi g. urednik!

V »Slovenčevih« opazkah od 20. t. m. sem čital tole:

Na dejstvo, da kulturna rubrika »Jutrag« namenoma zapostavlja in omalovažuje knjige katoliških založb, dočim tega »Slovenec«, »Dom in svet« ter drugi katoliški časopisi o knjigah svobodomiselnih založb ne delajo, ampak morejo lete porabljeni cene iz katoliških listov celo kot reklamo za svoje edicije — na to dejstvo gospod —o, ki nosi menda odgovornost zanj, ne odgovarja.

Pred dobrim četrtletom sem poslal »Slovencu« in tudi »Času« po založbi »Zemlja«; svojega prvoročenčka: »Med padarji in zdravniki«. Do danes sem zamen čakal kakršnekoli omembe, pač pa sem za kulisami zvedel, da se o tem sploh ne bo pisalo. Pričakoval sem, da bosta uredništvi vsaj vrnila knjigi, kakor to zahteva star običaj. Čakal sem zaman.

Sedaj bi Vas, gospod urednik, ki se bolj razumete na takšne reči, kakor jaz kmetijski človek, lepo prosil, da mi pojasnite, s čim sem si zaslužil to izobčenje, ki me stavlja celo izven vseh svobodomiselnih založb, kakor nekakega anarhista in brezbožnika.

Pa nič bi se ne rekel, če bi oni tam držali svoj tihi anathema. Založba »Zemlja« je ponudila tudi njihovim knjigarnam mojo knjigo v prodajo. Knjigo so sprejeli in prodajali, v izločbo je pa niso dali. Na vprašanje založbe je neka njihova knjigarna odgovorila, da knjige ne more dati v izločbo: »Ker je pohujšljiva!« Prodajali pa so jo in jo še prodajajo. Rimci so rekli takšnemu trgovinjanju: non olet! Čitali ste, gospod urednik, mojo knjigo, in vem, da se razumete tudi na dogmatiko in moraliko, zato bi Vas prav vjdno prosil, da mi poveste, kje je tisto pohujšanje. Rad bi ga namreč popravil, ker nisem prijatelj na vrat obešenih mlinskih kamnov.

Zdi se mi, da o gospodje Opazkarji zato prezirli skromno »Zemljo«, ker na njo ni mogoča kakakšna antabulacija, kakor jih priglajajo na razne naše žive in mrtve kulturne posestnike in veleposestnike. Pripomni bi pa, da pridejo tudi intabulirani upniki pogosto na boben, kamor so pognali svoje dolžnike.

Vas pozdravlja pričakujoč Vašega odgovora

Vam vdani

Janko Kač.

Dragi tovariš,

potolažite se: Vaš primer ni edini. Gospodje, ki nas kličejo na odgovornost (s kakšno pravico, s čegavim pooblastilom, mar kot namišljeni zakupniki slovenske

kulture, ki vidi v nas samo divje lovce?!), ti gospodje natanko razločujejo, koga bodo pohvalili, koga raztrgali in koga zamlotali. Pazite: koga, ne kaj! Mi tega ne vemo tako natanko, in v tem je naša slabost.

Čitali ste ponovno, kako je s kulturo, ki se je razvila izven njhovega kroga: nastala je zaradi politike, iz nagajivosti, iz dobičkarstva iz samih kulturno manjvrednih motivov. Mi smo po njihovem tvor, ki se tu in tam izrine v slovenstvu; slovenstvo so pa oni. Ali naj še polemiziramo s takim pojmovanjem? Je li to sploh resno? Mar ni v tem že otipljiv znak njihove progresivne slabosti?

Spričo tega bi bilo smešno naštevati, o katerih knjigah smo ali nismo pisali mi in o katerih so ali niso pisali oni. To vse je nebitveno. Bistvena in značilna je strast in nerestnost, s katero se oni tam bore za svoje res že otipljive interese.

Tudi: Vaša bojazen, da ste koga pohujšali, je odvišna. Saj bi lahko tudi pohujševali; takih slabosti Vam ne bodo mogli zameriti. Poglavitno je pri njih losos, ne ethos: tega ne pozabite niti za hip. Dokler si ne zagotovite mesta v tej ali oni kategoriji njihovega kulturnega registra, Vam Vaše jernejevske iskanje pravice in objektivnosti nč ne pomaga. Objektivnost? Ne pretiravajte: mi smo vse dolžni njim, oni nam nič — najmanj pa krščanske ljubezni.

Zato so poslali nad — a, ki je bil vedno naivno objektivno nasproti kulturi, vlogi katolištva na Slovenskem, nekega jednega, anonimnega zaplotnika, ki ga imenata Drobni Opazkar (tako prikladno mentaliteti teh malomeščanskih kulturnih detajlistov!), da me zlasa in pokliče na odgovor zaradi reči, ki za nje odgovarjam samo svojememu listu, svoji vesti in objektivni kulturni javnosti. (Namreč oni, ki nje udeležena v tej nadut; borbi interesov in kljuk).

Kaj preostaja po vsem tem? Nekoliko humorja in blagodejne ironije in dela, predvsem delo: kljubujoče in vendar pozitivno delo!

Vas

—o.

O Srečku Kosovelu in zbirki njegovih pesmi, ki jo je izdala »Tiskovna zadruga«, so priobčile zagrebške »Novosti« dne 22. t. m. daljši simpatični članek iz peresa prof. L. Zimbrenka. Pisec sodi, da bi Slovenci imeli v Srečku Kosovelu pesnika in pisatelja evropskega slovesa, ki bi dal slovenski knjižici prvih desetletij 20. stoletja svoje posebno obeležje, če ne bi bil tako zgodaj umrl. V Kosovelu bi bila združena Cankar in Zupančič. Pisec obsejše razčlenja delo tega »pesnika smrti« in opozarja hrvaško občinstvo na njegove umetniške odlike. Članek je opremljen s sliko. — Ob istem času Z. A. Spasić pridno prevaja Kosovelove pesmi v srbskohrvatsko. Če pristejemo še Krklečeve prevode, bo kmalu gradiva za majhen srbskohrvatski cvetnik Kosovelove lirike.

»Pozorišni godišnjak« sarsjevskega gledališča. Iz »Pozorišnega godišnjaka«, ki ga je pravkar izdalo sarajevsko gledališče, posnemamo, da je imelo to gledališče, ki obsega samo dramo, v prošli sezoni 242 predstav in 36 drugih prireditev. Pričupno je da daje skoraj vsak mesec kakšno brezplačno predstav za revce. Za sezono 1932/33 sta v repertoarnem načrtu med drugim tudi dve slovenski drami, Golarjeva »Vdova Rošinka« in Leskovecova »Dva bregova«.

Henrik Pontoppidan. Jutri bo doživel 75 let danski pisatelj Henrik Pontoppidan, ki je sicer v naši prevodni književnosti, izvenzki kakšen listek v dnevnih, dočela neznan, ki pa je v evropski literaturi na glasu kot eden najboljših danskih pripovednikov. Primerjalo ga Jakobson. Pontoppidan je epik kmečkega življenja, ki ga opisuje izredno jasno, s finim humorjem in bleščečo karakteristiko. Po književni struji je najbližji naturalizmu. Njegovi najpomembnejši spiso so: »Mlada ljubez«, »Narava«, »Iz kmečkih bajt«, trilogija »Obiljubna dežela« i. t. d. Henrik Pontoppidan se je rodil kot pastirjev sin dne 27. julija 1857 v Fredericiji na Danskem. Študiral je politiko in v Kopenhagenu in je nato peš prepotoval Nemčijo in Švico. Pozneje je živel samo od pisateljevanja. L. 1917. mu je bila priznana Nobelova nagrada, ki si jo je delil skupno z Gjellerupom. L. 1927. mu je danski parlament podelil dosmrtno častno pokolnino. Pred tremi leti ga je vsenčilce v Lurdu odlikovalo s častnim doktoratom.

Glasbeno zblizanje s Prago

Propaganda naše glasbe v Pragi. — Načrti za prihodnjo sezono. — Radio-journal. — Naši avtorji v praškem radiu. — Prenos naše glasbe v Prago

Zagreb, 21. julija.

V svojem članku o glasbenih vtiskih iz Prage (»Jutro« z dne 14. in 15. t. m.) sem omenil, da sem v osebnem stiku z nekaterimi uglednimi praškimi glasbeniki pretresal vprašanje izdatnejše propagande naše glasbe v Pragi in da sem v tem pogledu dosegel prav povoljne uspehe. Nadalje sem bil omenil, da bo naši glasbi v prihodnji sezoni odprta pot v Prago. Danes bom povedal kaj o možnostih našega ožjega glasbenega zblizanja s Prago.

V razgovoru s prof. K. B. Jirák, glasbenim ravnateljem praške radijske postaje, sem bil izvedel, da bo ta postaja priredila dne 2. decembra letos koncert jugoslovenskih skladateljev. Za nas je pomembno že to, da se bo dajal koncert izključno z našim programom, posebej pa še to, da bo koncert v Pragi. Ko bomo izvedeli pregram, bomo sporočili o tej prireditvi kaj več.

Veliko zanimanje je pokazal Jirák za Baranovičovo suito »Licitarsko srce«. Jirák je videl to delo v zagrebškem gledališču in mu je močno ugajalo; že v tej sezoni ga bo izvajal v Radio-journalu. Vrh tega se Jirák (odnosno praški radio) zanima za našo orkestralna dela, v kolikor mu naši skladatelji sami pošljejo popoln orkestralni material s partituro. Praška radijska postaja je voljna, da kdaj pa kdaj uvrsti v svoj program po eno skladbo naših avtorjev. S tem v zvezi mi je dalo vodstvo zagrebške radijske postaje nadaljnje informacije. Vodstvo zagrebške postaje z veseljem prevzema posredovanje med našimi skladatelji in praško radijsko postajo. Uprava tukajšnje postaje se je bila že obrnila do Združenja ju-

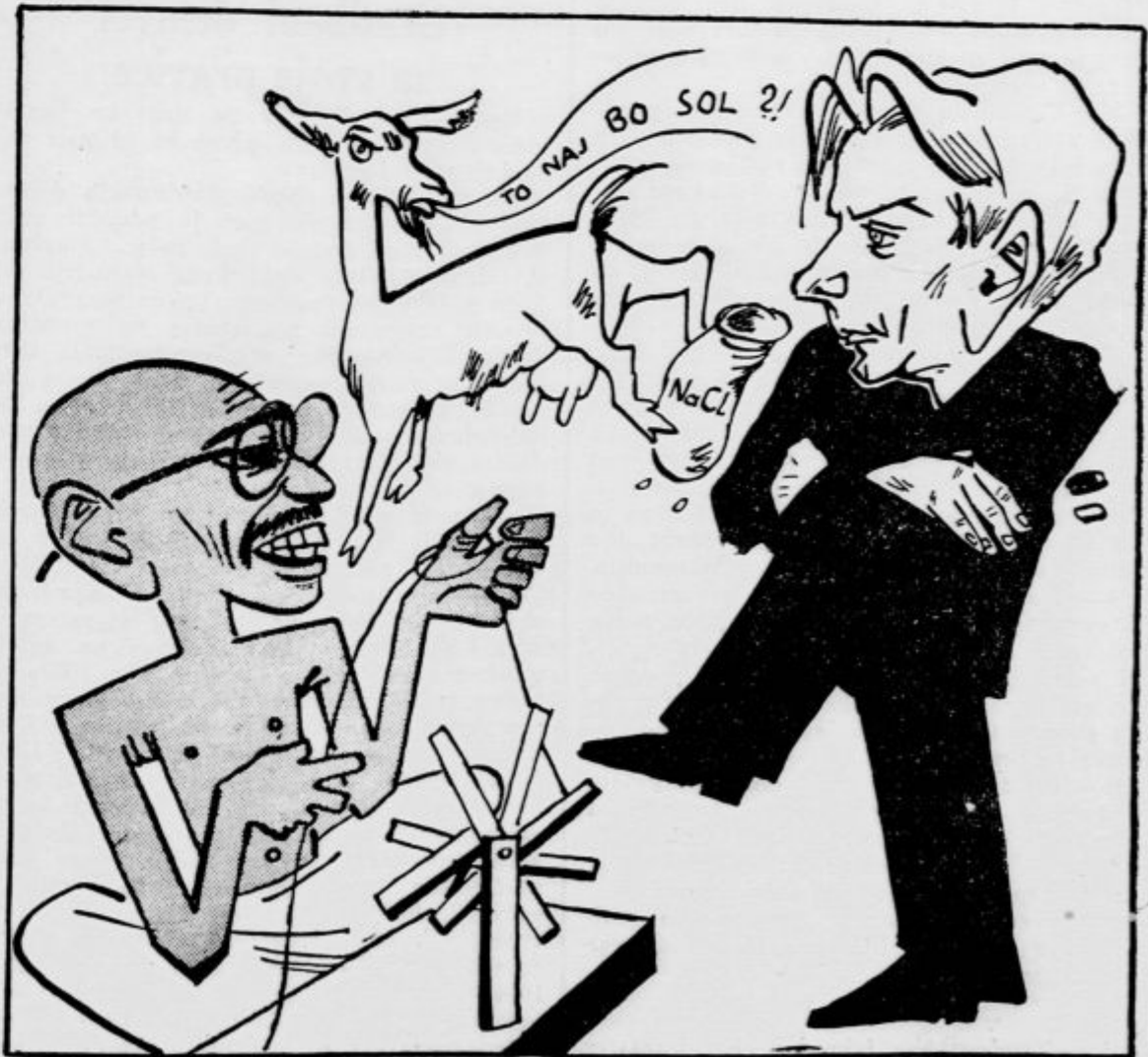
goslovenskih glasbenih avtorjev (UJMU) in zaprosila, da naj društvo povabi svoje člane, da sporoče svoja dela, ki jim prisojajo zadostno vrednost za našo reprezentanco v Pragi. Vrh tega bo v Zagrebu ob prvi priliki sestanek vseh skladateljev, da se to zadevo temeljito pretrase in reši.

Poleg izvedb v Pragi bo tudi zagrebška radijska postaja važen činitelj za propagando naše glasbe v Pragi. Naša radijska postaja bo priredila nekoliko posebnih večerov ki jih bo emitirala v Prago, a Praga je pripravna, da jih prevzame, v kolikor bodo najavljeni 6-7 tednov v naprej. Ta pogoj je stavil prof. Jirák zaradi tega ker je toliko časa treba, da praška radijska postaja vnaprej fiksira svoje programe in jih sporoči ostalim postajam po svetu. Kajpak pri tem prihajajo v poštev kratki programi od 45-60 minut, vendar je v tem času mogoče mnogo povedati, zlasti če je takih prireditev več.

Zagrebška radijska postaja bo nedvomno povabila tudi ljubljansko za sodelovanje. Razen koncertov po radiu kaže praška postaja zanimanje tudi za naše opere. Operne predstave se morajo določiti najmanj osem tednov naprej, če hočemo, da jih prevzame praška postaja. To pa ni baš največja ovira in potem takem lahko upamo, da bo v tej sezoni poslušala Praga in z njo ostala Češkoslovaška več uspešnih jugoslovenskih orkestro-glasbenih del.

Prof. Jirák je zahteval seznam naših skladateljev in njihovih del, da bi tako vedno imel pregled skladb, ki prihajajo za njegove namene v prave.

V Pragi pa imamo še nekoga, ki se zelo zavzema za propagando jugoslovenske glasbe: namreč skladatelj dr. Josipa

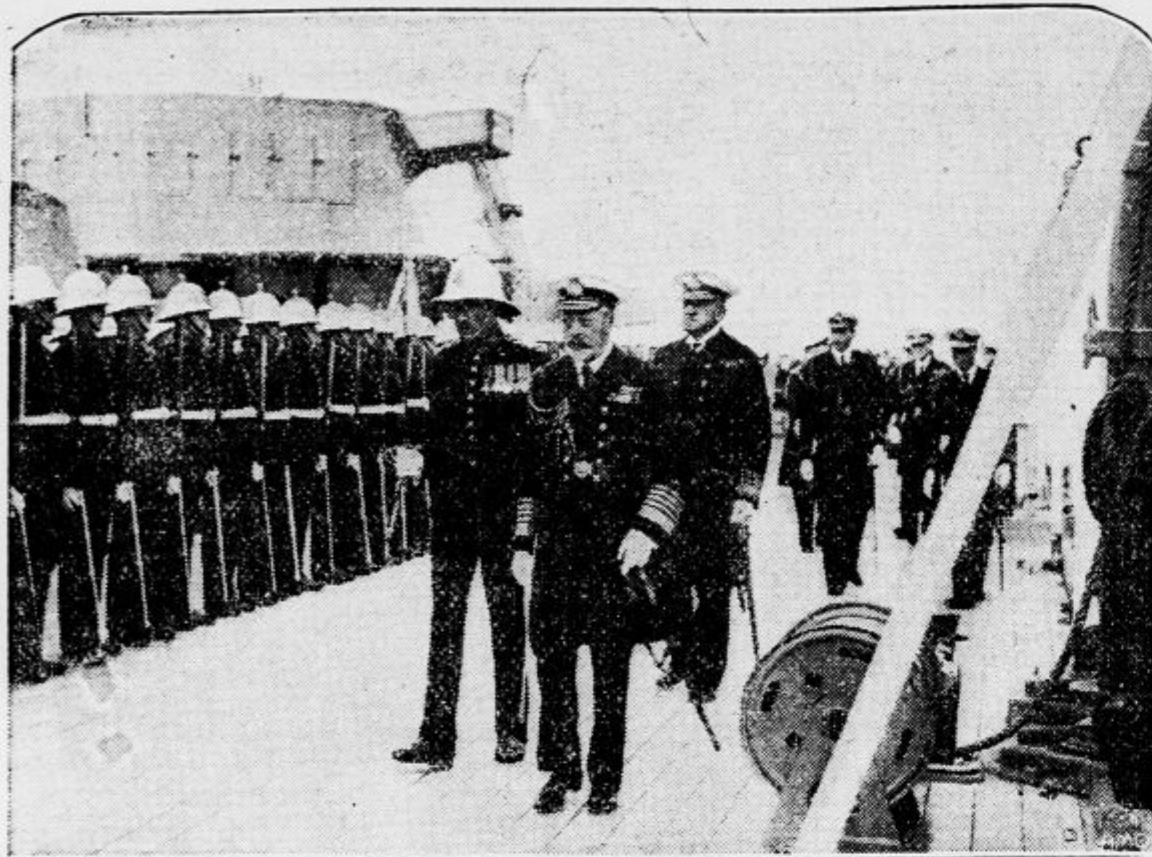
Dva borca vznemirljivih svetovnih pokretov.

Jože Vidmar (sedem pristašev): »Kaj praviš k moji samoslovenski avtar-kiji?«

Mahatma Gandhi (tristo milijonov Indov, dvesto jezikov): »Jaz pa predem za — enotno Indijo.«

Iz življenja in sveta

Manevri angleške mornarice

Kralj Jurij V. pregleduje v Weymouthu častno četo na krovu križarke »Hood«.

Največja letalska prireditev na svetu

Včeraj se je pričel v Curihu »letalski teden«, ki bo trajal do konca meseca in bo gotovo največja dasedanja prireditev te vrste na svetu.

Poleg krožnega poleta šestih prometnih letal preko Alp bosta priredili sličen polet tudi dve kategoriji vojaških letal na progi 360 km. Prvi kategoriji bo pripadalo 17 enosedežnih letal: 9 švicarskih, 3 danska, 2 poljski, po eno jugoslovensko, holandsko in belgijsko; druga kategorija bo obsegala 13 dvosedežnikov: 5 danskih, 4 švicarske, 2 jugoslovenske, po enega francoskega in belgijskega.

Na tekmah v umetnem letanju civilnih letal bodo zastopani pred vsem Nemci, med njimi znani letalki Liesel Bach in Vera von Bissing.

Med tekmami vojaških letal bo morda najzanimivejša tekma vojaških štafet, ki jih bo pet po pet letal. Francozi so napovedali štafeto dvomotornih veleletal po 850 k. s. Italijani se udeležijo prireditve izven konkurence z akrobatsko štafeto 9 letal.

Jugoslavija je poslala 3 letala s stotniki Gradišnikom, Skrivaničem, Sintičem in nadporočnikom Zidanikom, ki so našo državo častno zastopali že na več mednarodnih mitingih.

Krvav napad v avstrijski zbornici

Dr. Oton Bauer, bivši avstrijski zunanji minister, vodja avstrijskih socialnih demokratov, ki ga je med parlamentarno sejo neki heimwehrovski poslanec udaril s kamenitim pepelnikom s tako silo po glavi, da se je kamen zdrobil in povzročil ran.

Velemestna godba

Ameriški inženjer William White je po dolgem proučevanju prometnega ropota došel do presenetljivega zaključka. Izjavil je, da nimamo nobene pravice smatrati mestni ropot samo za neubrano skupino hreščočih glasov. Nasprotno imajo ti glasovi stalno skupno temeljno barvo, in je slednja značilna za posamezne kraje. Tako pozdravlja na primer Filadelfija v zvočniku vsakega novega obiskovalca v basu, dočim je značilen za New York visoki diskant.

Inženjer White izvaja to barvo glasu iz značaja mestnih stavb in drugih okoliščin. V Filadelfiji še vedno prevlada opeka, dočim je zgrajen ves New York v železobetonu. Razen tega imajo prebivalci New Yorka posebno kričečo govorico, ki značilno odmeva v zraku.

Nadarjenost in dednost

Znani evgenik prof. Hermann Muckermann je izdal rovo knjigo, v kateri se bavi zlasti s problemom »dedno zdrave družine«, pod čemer razume družino, ki je kolikor mogoče prosta vseh bolnih nagnjenj in ima dovolj življenjske sile, da se zarase kot živ člen v verigo bodočih pokolenj. K tem družinam prištevata tudi družine, ki sicer izkazujejo bolno nagnjenje v manjši meri, a ta nedostatek izravnavajo z drugimi, tem bolj bogatimi in zdravimi nagnjenji. Bas v takšnih družinah, v katerih se psihopatsko nagnjenje križa z visoko nadarjenostjo, se porajajo neredko geni.

S pojavom genijev se je znanost bavila že dolgo in šele pozneje se je obrnila k nič

manj važnemu problemu o dednosti povprečne nadarjenosti. Reševanje takšnih problemov, ki dopuščajo mnogo domnevanja, je nad vse težko, a tem težje, ker se povprečna nadarjenost ne čituje tako jasno kakor genijalna sposobnost.

Psiholog Peters je skušal ta vprašanja reševati po zanimivi poti, s primerjanjem redov, ki so jih dobivali člani iste družine v šoli v zaporednih pokolenjih. Na ta način je proučil 3952 družin in je ugotovil, da stoje povprečni redi otok v določenem razmerju s povprečnimi redi staršev. Čim slabši ali boljši so bili redi staršev, tem slabši ali boljši so bili redi otrok. Drugi red med petimi različnimi stopnjami se pojavlja najčeste pri otrocih, ki so jim starši imeli isti red. Če je bil red v isti stroki pri starših močno različen, tedaj so srednji redi pri otrocih bolj redki. Od 148 takšnih otrok je tretjina sedela enemu obeh staršev v vseh uspehih, druga tretjina deloma enemu izmed staršev, deloma povprečju, petina povprečju in le majhen ostanek staršem. Tudi vpliv starega očeta in stare matere se močno pozna v primerih, kjer imajo otroci boljše ali slabše rede nego starši. Spričevala mater in hčera se češče ujemajo nego spričevala očetov in sinov.

Slična razlikovanja o povprečni nadarjenosti, pa s posebnim ozirom na dvojčke, je izvršil Otmar Verschuer. Dokazal je, da se ne podeduje samo izmera inteligence, temveč po vsej priliki tudi marsikakšna njenih delnih lastnosti. Vendar so za dokončno ugotovitev teh zelo zamotanih procesov potrebna še nadaljnja proučevanja.

Uniforma ruskih železničarjev

Francoski listi poročajo, da je ravnateljstvo sovjetskih železnic odredilo obligatno uniformo za vse nameščence. Uniforma se razlikuje po stopnji službe in je slična uniformi carističnega režima.

K izpremambi fašistične vlade

Dr. D. Grandi, večletni vodja italijanske zunanje politike je moral s štirimi drugimi ministrskimi tovariši zapustiti kabinet. Baje bo imenovan za poslanika v Londonu.

Preureditev političnega položaja na Pruskem

Novi diktatorski možje

Dr. Bracht, komisariski notranji minister na Pruskem

General v. Rundstedt, komandant v Berlinu

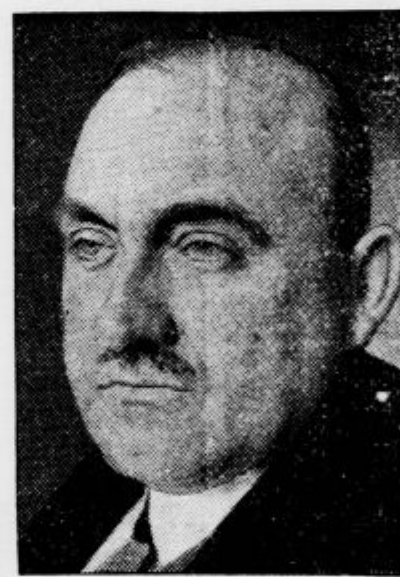

Melcher, novi policijski predsednik

Aretirani voditelji berlinskega policijskega predsedstva

Podpredsednik Weiss

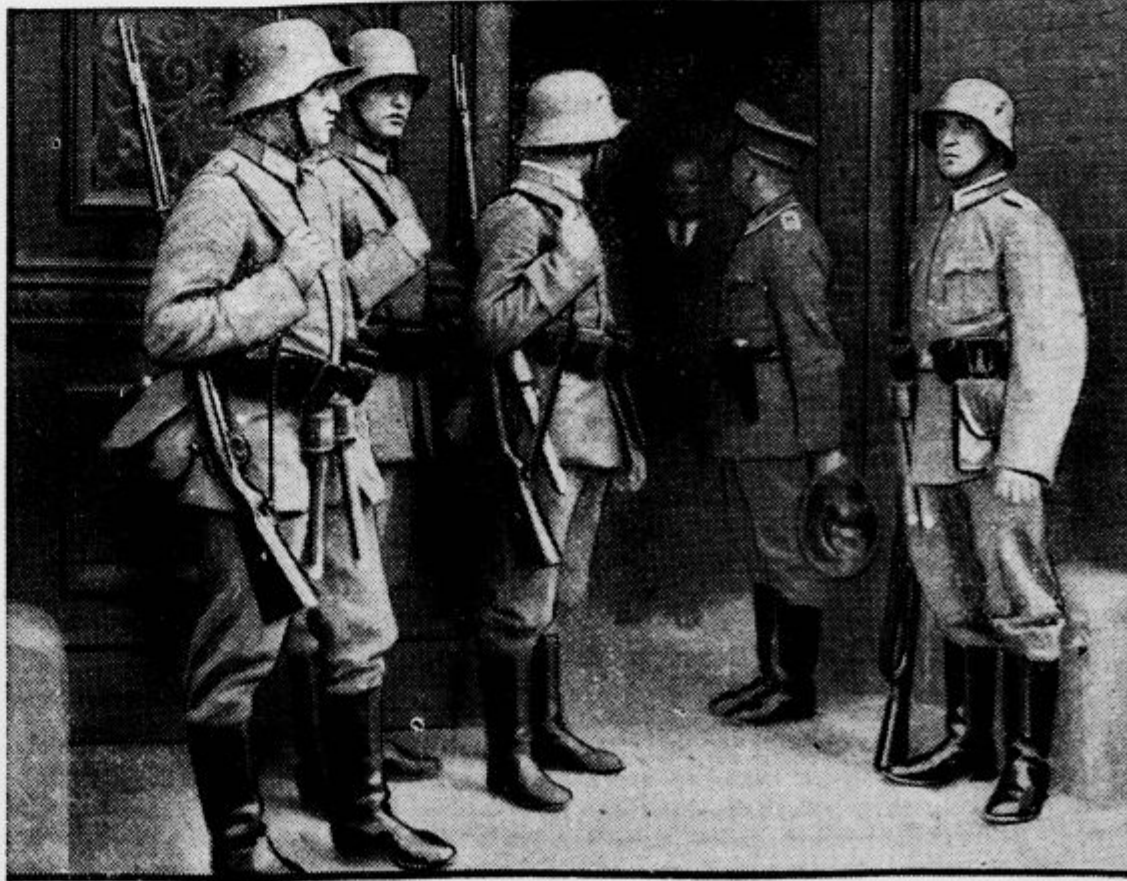
Predsednik Grzesinsky

Komandant Heimannsberg

Vojaštvo pred pruskim državnim ministrstvom v Berlinu, ki je zasedeno po vojski

Vojaštvo pred policijskim predsedstvom v Berlinu med aretacijo policijskega predsednika Grzesinskega

Olympia 1932

Levo: Američan Kojac, olimpijski zmagovalce 1928, večkratni svetovni rekorder v hrbtnem plavanju. Desno Matti Järvinen, finski svetovni rekorder v desetboju

Vila Mate Hari

V Neuillyju, pariškem predmestju, je hiša na prodaj. Velika, lepa vila v angleškem slogu, z barvanimi stekli na oknih. Marsikdo bi jo kupil, ker stanovanj v Parizu primanjkuje kakor povsod — a vsakdo

da je bil nje ljubavnik, in v teh prostorih se posveča spominom nanjo. Morda je edini človek, ki se spominja na nesrečnico z ljubeznijo.

Neuillyjska zemljiška uprava se dolgo

Vila Mate Hari (njena slika v ovalu)

si premisli, ko zve, da je bila ta hiša last Mate Hari, lepe vohunke, ki so jo ustrelili pred šestnajstimi leti.

Tu je sprejemala goste za svoje nočne zabave, tu so jo oblegali detektivki, ko so zasumili, kakšno je njeno skrivno početje, od tu je končno odšla zadnjikrat v banko po usodni zavoj denarja. Hiša ni popolnoma prazna, dasi se je celo vratar pred nekoliko leti izselil iz nje, ker ga je bilo groza. Star Rus prebiva v njej, sam, pravijo.

ni brigala za to hišo in sčasoma so se davki tako pomnožili, da je postala stavba njena last in jo je dala na dražbo. A kakor reče, ni našla kupca. Samo za hleve se je oglašil interesent. Debel gostilničar živi tu od spomina na bivšo lastnico. Hleve je spremenil v javni lokal, v kavarno Mata Hari — »Pri lepi vohunki!«

Slava sveta

Neki pariški reporter je odkril v nekem ljudskem zabavišču nekoč slavno plesalko Cleo de Merode, ko je plesala na pol naga. V bednem kostumu pred ljudmi kakor takrat, ko so se kronane glave potegovale za njeno naklonjenost. Ne samo s svojo umetnostjo, še bolj s svojimi ljubezenskimi zgodbinami je takrat presenečala ves svet. Danes pa stoji tik pred hiralnico. »Clea leta sem živela v svojem malem hotelu, je pripovedovala novinarju, »in vse me je pozabilo. Dragocenost za dragocenostjo je morala v zastavljalnico, končno sem morala celo sem, da bi se lahko preživljala. Vedela sem, da me boste odkrili, kajti dve desetletji sem bila ženska, ki so jo najbolj slikali.« Reporter si je seveda vestno za beležil vsako njeno besedo.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravila na uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice močno delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefova« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ANEKDOTA

Komponist H. je poslal svojega 15letnega sina v opero na predstavo »Lohengrin«. Ko se je fant vrnil, so ga vprašali, kako mu je kaj ugajalo. Pomislil je in odgovoril: »Nekaj mi je ugajalo, nekaj pa ne!« — »In kaj ti n. pr. ni ugajalo?« — »N. pr. glasba mi ni prav nič ugajala!« se je odrezal fante!

Vsak dan ena

Skavtinja v zakonu

Michel Zévaco;

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Med pripravljanjem kosila je Jehan poprosil Pardaillana, naj mu stori veliko uslugo in spravi njegovo skrinjico, ki se mu je zdela tem bolj dragocena, ker so bile v njej zaročenkinine rodbinske listine. Povedal mu je tudi, čigava je in kako je prišla v njegove roke.

Pardaillan je vzel skrinjico.

»Te listine so po tem takem last gospodične Saugiške?« je vprašal s čudnim glasom.

»Da, gospod.«

Pardaillan se je čudno zamislil.

»Ali vam je morda nerodno shranjevati te papirje?« je naposled vznemirjen vprašal Jehan.

Pardaillan se je zdržnil, kakor da bi se vračal z duhom kdo ve odkod.

»Nikakor ne, sinko.« je rekel s prijaznim glasom. »Skrbno jih bom spravil, in ko se vrnem, to je, čez dve minuti, bomo sedli za mizo.«

»Jehan, pomirjen zastran te važne reči, se je zvonko zasmelaj:

»Pa hitro pridite, gospod. Lakota me hoče kar umoriti — in žeja takisto, čeprav sem popil že dva velika kozarca vode.«

Pardaillan se je vrnil še prej, nego je bil obljubil. Sedli so za mizo in se lotili poslastkov, čakaje, da jim krčmarica prinese jajčnico.

Jubilej SK Grafike

Danes in jutri praznuje sportni klub naših »črnih umetnikov« petletnico svojega obstoja — Nekoliko zgodovine sportnega udejstvovanja tiskarjev

Že v predvojni dobo sega težnja po ustanovitvi stanovskega sportnega kluba tiskarjev. Mlada generacija — tiskarski naraščaj — je bila tista, ki je spoznala, da sta tiskarjem najbolj potrebna solnce in zrak in da je treba narediti konec z že kar tradicionalno »krokarijo«.

Pod okriljem Izobraževalnega društva »Vzajemnost« se je ustanovil sportni odsek pod istim imenom. Članstvo tega sportnega odseka je sestavljalo tiskarsko delavstvo. Vendar pa se je ta odsek po enem letu še precej uspešnega dela razšel. Jedro odseka je bila podlaga SK »Slovan«, ki se je takoj nato ustanovil. Vojna je prekinila vse nadaljnje poskuse v pogledu ponovnega oblikovanja samostojnega sportnega kluba.

Šele v letu 1924, so bili zopet storjeni poskusi, da bi prišlo do ustanovitve novega kluba. Vendar je bil ves trud zaman. Prišlo je do raznih treninjav in nastopov nekakšnega »divje« kluba, a je tudi ostalo pri tem, vse dotlej, dokler ni 1. junija 1927 prišlo do sestanka mladih članov — tiskarjev, na katerem je bil postavljen skladen temelj današnjemu SK »Grafiki«. Takoj nato sledi ustanovni občni zbor je delo in sklepe pripravljalega odbora odobril in SK »Grafika« je stopil v življenje.

Moštvo Grafike je v nato sleden dobi treniralo, igralo razne prijateljske tekme in se pripravljalo za prijava v LNP. Iz raznih vzrokov se je ta prijava zavlekla vse do aprila 1928. Po odigranih poskusnih tekmah je bil klub uvrščen v II. razred ljubljanskih klubov. Iz prvenstvenega tekmovanja v tem razredu je izšel kot zmagovalac nad okroglim prvakom SK »Elanom« in vstopil v razširjeni II. razred.

Po ogroženih bojih v prvenstvenem tekmovanju je naslednje leto izšel tudi iz novega II. razreda kot prvak in vstopil kot zadnje plasirani v I. razred ter se uvrstil med »Ilirije«, »Primorje« in ostale prvorazredne klube.

Odbor SK »Grafike« pa je v tem času izprevidel, da samo s tiskarskim delavstvom ne bo mogoče vzdržati kluba na dostojni višini in je zaradi tega sklenil poskušati se tozadevne določbe pravil — in odpreli vrata tudi drugim delavskim stanovom. Ta operacija je bila potrebna in tudi uspešna. Fuzija Slavije s SK Grafiko je nanovo pomladila že nekam hirajoče moštvo in klub je vstopil z novimi nadami v prvenstveno borbo.

Nade se niso izpolnile in treba je bilo iti zopet nazaj.

V letošnjem prvenstvenem tekmovanju je Grafika izšla z nekakim srednjim uspehom. Zadnje čase pa se zopet popravlja.

Službene objave LHP. (Seje u. o. dne 20. julija.) Dopisi Svobode in Bratstva, oba Jesenice, o tekmi dne 17. t. m. se vzornejo na znanje. Zaradi sportnega dne SK Bratstva 24. t. m. na Jesenicah se spreminja program pokalnega tekmovanja za ta dan in toliko, da se vrši tekma Bratstvo - Ilirija na Jesenicah in tekma Svoboda - Atena v Ljubljani, dočim ostane kraj odigranja tekme Tržič - Borec nespremenjen. Prizadeti klubi naj vzamejo to spremembo na znanje in naj se ravna po njej. Za tekmo Atena - Svoboda se delegira s. s. g. Doberlet rez. g. Kušar, za tekmo Bratstvo - Ilirija g. Volčini rez. g. Uranič, za tekmo Tržič - Borec pa g. Zupan. Vzame se na znanje poročilo službovalca odbornika pri tekmi Atena - Tržič g. dr. Klepa. Klubi se opozarjajo, da je vsaka odnove, odnosno odgoditev pokalnih tekem mogoča samo v sporazumu z nasprotnim klubom in s pristankom podsveza. Nadzorno službo pri tekmi Atena - Svoboda vrši g. Luin. SK Ilirija in TKD Atena se pozivata, da postavita za četrtek 28. t. m. po eno najmogočjšo družino v svrhu odigranja poskusne tekme za proučitev sprememb igralnih pravil. Igratke obeh klubov morajo biti s kompletno opremo na igrišču Ilirije v četrtek 28. t. m. točno ob 18. Ponovno se opozarjajo klubi, da vpisujejo v sodniške zapisnike imena nastopilcev igralcev in s polnim imenom. Sodniški zapisniki se naročajo pri podsvezu. Cena 0.50 Din za komad. V pokalnem tekmovanju sodelujoči klubi se opozarjajo, da bo u. o. postopal proti njim v smislu propozicij, ako bodo nastopali z nepripravljenimi igralci.

Službeno iz LPP. (Seja z dne 20. t. m.) Vzame se na znanje dopis JPS, glasom katerega sta črtana iz rednega članstva JPS SK Rarid in ZSK Železnikar, oba v Mariboru. Opozarjajo se vsi klubski prireditelji pravevalnih tekem področja LPP, da pošljejo tekmo 24. ur zapisnik tekmovanja v treh izvodih tajništvu LPP, kjer se dobijo tozadevni formularji po ceni 2 Din za komad. V smislu pravil mora plačati prireditelj od čistega dobička prireditve 10

Moštvo, odnosno nogometna sekcija se reorganizira, zamujeno se obnavlja in danes se sme reči, da bo Grafika v jeseni šla pripravljena v boj.

Vzporedno z nogometno sekcijo se je gojila tudi smuška sekcija. Močan kader smučarjev je dal upati najboljši. Toda sklep sekcije — ki je bil pravilen — da se reorganizacija v smuški sekciji Grafike ne bo gojila, je vzrok, da Grafika ne srečamo na programih raznih zimskih sportnih tekem. Tako deluje sekcija le kot izletniška. More na se reči, da je tudi v pogledu propagande zimskega sporta SK Grafika storila v polni meri svojo dolžnost.

Zimskosportna sekcija tvori v poletnem času turistično sekcijo. Prireajo se izleti; sekcija je opremljena tudi z rekviziti za večdnevno tabornjenje na prostem.

Grafika se je pričela nanovo razvijati in dober uspeh jutrišnjega jubileja ji bo le pobuda za delo v bodoče

Sporod prireditve

Danes ob 18. šaljiva tekma med popornimi člani Grafike: tiskarji: litografi. Jutri ob 10. slavnostni občni zbor, ob 16. nogometni brzoturnir. Vsaka tekma traja dva krat 15 minut. Tekme bodo po naslednjem redu: Slovan: Grafika, Primorje: Slovan, Svoboda: Grafika, Slovan: Svoboda, Primorje: Grafika in Primorje: Svoboda.

Službeno iz odbora za delegiranje sodnikov pri LNP. Na mesto zadržanih gg. es. Vidica in Pevaleka sodi jutri, v nedeljo 24. t. m. v Ljubljani (turnir SK Grafike, igrišče ASK Primorja) g. Dolinar, v Kranju: SK Korotan: ZSK Hermes g. Ramovž.

SK Grafika: Igralci Zupančič, Kobal, Mihelič, Novak, Bežan, Stupica I. in II., Pipan, Šorn, Mekina, Pungertar, Potrat, Katavič, Strohmayr, Zinke, Trobešek imajo biti v nedeljo točno ob 15. na igrišču ASK Primorja. Vsi imenovani se imajo udeležiti tudi slavnostnega občnega zbora v nedeljo ob 10. v Grafiki. Na sobotni tekmi imajo znižano vstopnino 1 Din.

Derby: tiskarji: litografi

Ponovno opozarjamo na današnjo šaljivo tekmo med tiskarji in litografi. Ker se ena tekma na vsak način odigrati in ker sta obe stranki vajeni drugačnega mokrot, kot one, ki pada z neba, se bo v primeru s'abega vremena igrala tekma z »marelami« v rokah. Igralo se bo pri dnevnih svetlobi. »Klaso« zase bo tvoril sodnik. Tekma bo na igrišču ASK Primorja ob 18.

odstotkov LPP tekmo 3 dni, dočim je plačati sodniško takso i. s.: 70 Din za vsako igro, 50 Din za skoke in 30 Din za vsako waterpolo-tekmo pred pričetkom tekmovanja sekciji zbora plavalnih sodnikov JPS (naslov: Božo Kramaršič, Ljubljana, Rimska cesta 9/II ter se mora v nasprotnem slučaju start zadržati).

Prvenstvo v plavanju in waterpolu LPP v Kamniku. Danes popoldne prično v kopališču mestne občine in Kamniku prvenstvene tekme juniorjev in seniorjev v plavanju in waterpolu. Program, ki je bil prvotno določen tako, da bi se v soboto vršila predtekmovanja, v nedeljo pa samo finalna tekmovanja, je skrčen na soboto popoldne in nedeljo dopoldne in popoldne. Predtekmovanja se bodo vršila samo v dveh disciplinah, in sicer v plavanju juniorjev prosto na 50 metrov in plavanju seniorjev na 100 metrov prosto. V ostalih disciplinah je prijavljenih večina 6 do 8 plavalcev, tako da predtekmovanja odpadejo. Pri tekmah za naslov prvaka Dravske banovine sodelujejo trije klubi: Ilirija, Marathon in Maribor in SK Kamnik. Primorje letos ne nastopi. Ilirija je prijavila 50 tekmovalcev, Marathon 30, Kamnik pa 20. Za tekme v waterpolu sta prijavila Ilirija in Marathon moštvi juniorjev in seniorjev, Kamnik pa samo moštvo juniorjev. V soboto se bosta odigrali tekmi med juniorji Ilirije in Marathona ter seniorji Ilirije in Marathona, v nedeljo pa tekma med juniorji Ilirije in Kamnika. Tekme prično v soboto točno ob pol 17. v nedeljo pa ob 8.30 in 14.30. Za največje letošnje sportno prireditve v Kamniku vlada veliko zanimanje.

Najzanimivejša sportna prireditve v »Mariborskem tednu«. Po sporazumu med tukajšnjim poverjeništvom JLAS in prireditvenim odborom »Mariborskega tedna« je rezerviran en večer v tem tednu za lahko atletiko. Združeni mariborski klubi bodo predvedli tedaj zanimivo novost, tekmo skozi Maribor. Vsako moštvo sestoji iz najmanj 8 tekačev, od katerih najboljši šestorica šteje za placement. (Enako kot pri cross-countryju za prvenstvo države). Start bo izpred igrišča ISSK Maribor

Med obedom je Pardaillan pojasnil svojo vlogo pri Jehanovi rešitvi.

»Stvar je kaj priprosta,« je rekel z brezskrbnim obrazom. »Najprej sem se moral z mečem v roki pogovoriti s Concinijem. Izbil sem mu orožje in mu tako dokazal, da mi ni kos. Ker pa ni odnehal — človek ne bi verjel, kako trmasti so ti Italijani — sem se mu moral nekoliko približati in nič se ne bi čudil, če bi mi bil nazadnje zlomil kako kost. A uganil sem, da ga je treba prijeti zlepa. In res, ko sem ga prijazno poprosil, naj zapusti trdnjavo in mi jo posodi za nekaj ur, se ni dal predolgo pestiti. Nu, to je vse.«

O razgovoru, ki ga je bil slišal med Concinijem in njegovo ženo, ni znil niti besedice.

Pardaillan je imel svoje posebne misli, ki jih ni vsak razumel. Po naključju je bil slišal razgovor. Da se je nameraval z njim okoristiti, je bilo tem bolj naravno, ker je iz njega zvedel, da mu preti samemu nevarnost. A to, da bi bil ponovil vsebino razgovora katerikoli tretji osebi, bi se mu bilo zdelo sramotno.

Z druge strani pa ni bila njegova navada, da bi se bil hvalil s svojimi dejanji. Zato je skrajšal poročilo o svojem dokaj burnem pomenku s Concinijem tako zelo, da ga ni skoraj nič ostalo.

Seveda ni treba misliti, da so mu poslušalci kar tako verjeli. Edini Carcagne je zaupljivo sprejel vitezovo povest za suho zlato. Jehan in Gringaille nista bila tako neumna. In Jehan je kar odkrito zmajal z glavo in rekel:

»Zdi se mi, gospod, da stvar ni bila tako preprosta, kakor pripovedujete. A naj je bila kakršnakoli, storili ste mi novo uslugo, in ne majhne. Zakaj rešili ste mi življenje. Vaših dobrot je sicer že toliko, da jih ne morem več prešteti...«

»Torej jih nikar ne štejte,« mu je Pardaillan kratko segel v be-

na Koroški ulici, proga vodi potem po Maistrovi ulici, preko Zrinjskega trga, Kolodvorski ulici in Aleksandrovi cesti na cilj na Trgu Svobode. Dolžina proge 1800 metrov. Ker postavi vsak od 5 mariborskih klubov po več moštvev in se sestanejo v ostri borbi za zmago vsi najboljši tekači Maribora, bo ta tek sigurno ena najzanimivejših sportnih prireditev »Mariborskega tedna«.

Drama Sokola: SK Trbovlje old boy. Jutri ob 17.30 bodo ljubitelji nogometa gledali na igrišču Trbovlja zanimiv boj med dramo Sokola in »stariimi« SK Trbovlja. Ker je lanska tekma po hudi borbi in kljub naporom obeh moštvev ostala neodločena ter se je zlati pokal moral razdeliti napol, je drama napovedala boj »stariim«, na katere se bo baje sedaj vrгла s podvojenimi močmi, da si častno izvojuje še ostalo polovico pokala. Naletela pa bo v »stariim« na trd oreh V golu »stariim« bo slavni golman, pane Ročak, ki baje brani z veliko sigurnostjo, njegov vis-à-vis Robert si je baje celo izmislil poseben aparat za lovljenje žoge. Lučita in Poldeta pa najboljši skrbni, kako bosta prišla kot najboljša strelica v dolini brez izborna krilo vrsto starih, ker je baje sestavljena iz samih treh Letnikov in seveda kot taka po mnenju mnogih nepremagljiva. Naj bo že tako ali tako, v nedeljo se vsi zberemo na igrišču, da bomo videli kako bo.

Celjski nogomet v nedeljo. Prvak celjskega nogometnega okrožja SSK Celje in SK Atletik iz Celja bosta igrala v nedeljo ob 17. na Glaziji prvenstveno nogometno tekmo, ki bo vsekakor zelo zanimiva in bo gotovo privabila mnogo gledalcev.

SK Rudar in SK Hrastnik bosta odigrala v nedeljo, jutri popoldne ob pol 17. na igrišču pri D. Logarju v Hrastniku prijateljsko tekmo. Predtekma rezerv istih klubov bo ob 15.

TKD Atena: SK Svoboda. Jutri ob 11. bo gostovala na igrišču Atene v Trivolju hazena družina SK Svobode z Jesenic, ki je najmlajša družina v tekmovanju za podsavezni pokal, pa se je že doslej izkazala kot zelo borbena in žilava družina. Tekma se bo vršila v propagandne svrhe in brez vstopnine, zato jo vsakdo lahko poseti. Kolavdacija igrišča SK Amater. Pri poročilu v večeršnjem »Jutru« o kolavdaciji igrišča SK Amater v Trbovljah je izostalo, da s: je iste udeležili tudi predsednik M. o. LNP Plesković Rudolf, tamošnji nadučitelj, ki se veliko briga za povzdigo sportne vzgoje, za kar mu gre iskrena zahvala.

Propozicije za moško lahkoatletsko prvenstvo Ljubljane za poedince. SK Ilirija bo priredila v soboto in nedeljo 13. in 14. avgusta ob 15. lahkoatletsko moško prvenstvo Ljubljane za poedince na svojem igrišču ob Celovski cesti. Program: v soboto: predtek 100 m, met krogla, 100 m finale, skok v daljavo, predtek 400 m, skok v vis, predtek 200 m, met diska, tek 1500 m, zapreke 110 m, met diska helenski stil, tek 10.000 m in štafeta 4 krat 100 m predtek. V nedeljo: met kladiva, tek 400 m zapreke, tek 200 m finale, troskok, tek 400 m finale, met kopja, tek 5000 m, skok ob palici, tek 800 m, štafeta 4 krat 100 m finale. Tekališče meri 385.20 m, je iz ugaskov in ima dva nedvignjena zavoja. Pravico starta imajo vsi verificirani člani klubov JLAS. Prvi v vsaki disciplini dobi naslov »Prvak Ljubljane za l. 1932«. Prijavnino za osebo in točko 5 Din s prijavi in je poslata najkasneje do 6. avgusta popoldne na naslov: Karba Drago, kavarna »Evropa«, Ljubljana. Zakasnele prijave se ne bodo sprejemale. Tekmovanje bo po pravilih JLAS-a.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevi ob 18. bo na igrišču interni miting v disciplinah na 100 m, 1500 m, diks, višina. Brezgopojno naj pridejo Banko, Bručan, Dečman, Glavnik M., Habič, Jeglič, Jerančič, Leška, Orel, Oroszy, Outrata, Senčar, Polde in Lado, Stegu, Stepišnik Milan, Wildman, Neli, Dobovšek, Pukl, Juričev, Osterman, Zupan Oto, Kalčič in Uršič.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20.30 sestanek vseh igralcev v lokalu. Rezerva igra jutri prijateljsko tekmo s SK Korotanom v Kranju. Odhod z opoldanskim vlakom.

SK Reka. Jutri ob 8.30 naj bodo na igrišču Ilirije Pikič, Furlan, Reic, Nani, Drate, Korle, Ane, Eržen, Debeve Franc, Končan, Kordiš, Miklič in Ferl.

Radio

Izvilleček iz programov

Sobota, 23. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 18: Salonski kvintet. — 19: Gimnastične vaje. — 19.30: Nekaj za starše. — 20: Koncert godbe »Slogoc«. — 21: Samospevi gđ. Korenčanove. — 21.30: Salonski kvintet. Vmes čas in poročila.

Nedelja, 24. julija.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Akademski poklici. — 11: Salonski kvintet.

— 15.15: »Veleturist«. — 16: Plošče. — 16.30: Koncert tamburaškega seksteta. — 20: Operetna ura: gđ. Majdičeva in orkester »Triglav«. — 21: Prenos plesne glasbe z Bleda. — 22: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEOGRAD 12.30: Orkester. — 17.30: Plošče. — 19.30: Lahka godba. — 20: Mešan program. — 21.15: Violinski koncert. — 22.30: Nadaljevanje koncerta. — ZAGREB 11.30: Plošče. — 17: Plesna glasba. — 20.30: Koncertni večer. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 19: Zborovsko petje. — 19.30: Prenos koncerta iz Brna. — 20.30: Lahka glasba. — 22.25: Češki jazz. — BRNO 19: Iz Prage. — 19.30: Godba na pihala. — 20.30: Lahka glasba. — 22.30: Godba za ples. — VARŠAVA 20: Orkestralni in pevski koncert. — 21.10: Nadaljevanje koncerta. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 9.20: Bachove skladbe. — 9.50: Simfoniski koncert. — 11: Nastop nemškega Sängerbunda. — 12: Lahka glasba. — 13.35: Citre. — 15: Haydnovi godalni kvarteti. — 16: Pesmi. — 17: Orkester. — 20: Ljudska igra. — 21.45: Lahka glasba. — BERLIN 20: Prenos iz Königsberga. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 19.35: Schubertove pesmi. — 20: Veliki vojaški koncert. — Plesna glasba. — MOHLACKER 19: Balade. — 20: Prenos iz Königsberga. — 21: Igralski večer. — 22.50: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 19.45: Plesi iz madžarskih oper. — 21.30: Pesmi. — 23: Ciganska godba. — RIM 17: Orkestralni in pevski koncert. — 20.45: Operetni večer.

SREČO BREZ SREČKE

drž. razr. loterije boste težko dosegli. Dobite jo v Zadrudni hranilnici r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Za dekleta

Svetovna trrdka, vodilno podjetje za proizvodnjo Radium preparatov (emanatorjev, kompres, obkladkov in medic. pripomočkov) išče v svrhu vpeljave svojih predmetov v Jugoslaviji v stroki podkovane, agilne

zastopnike

Ponudbe pod Be 10949 na »Publicitas« a. d. Beograd, Kralja Milana 10/I. 9325

Dijaški dom Kočevje

Sprejema kot gojence dijakke državne realne gimnazije v Kočevju v popolno oskrbo. Solskoletna oskrbnina 6000 Din. Lastna ekonomija. Igrišča. Lastni vrtovi in park. Izobren zrak. Radio. Telefon šte. 12. 9342

Umrla nam je naša srčno ljubljena in dobra mamica in stara mamica, gospa

Barbara Zupan

v četrtek, dne 21. julija, po dolgi in mukepolni bolezni, prevlečna s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 23. julija 1932, ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. julija 1932.

9346 Globoko žalujoci ostali.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

a tudi za vsakogar, ki ljubi ali pa je ljubil, je najbolj priporočljiv roman: Zvestoba do groba. Pošilja ga uprava »Jutra« za Din 55.—, vezan Din 65.—.

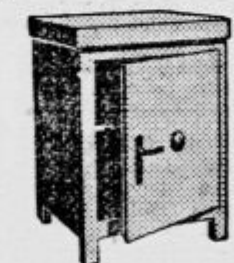
Vedno zadovoljne so stranke, ki stalno naročajo lepa suha

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi
Ostenjska cesta —
Telefonska št. 2951

Trajno kodranje

z najmodernejšim aparatom na samohlajenje. »Damski salone« v prehodu palače »Viktorije«, Aleksandrova cesta št. 4. 9336

Ledenjake

(omare za led) nov sistem, neverjetno ekonomične. — Zahtevajte cenik od F. Kadleca, Temerin. 252

TELOVADNE BLEKE

Oglasi v „Jutru“ imajo siguren uspeh

Lep naj bo Vaš dom!

Slikanje in pleskanje izvršuje najsolidnejše in po najnižjih cenah trrdka

IVAN KOŠAK, LJUBLJANA

Rimska cesta šte. 23 249

DAJ-DAM

kamor je ravno kar došla nova zaloga pristnih sortiranih graščinskih vin po zelo nizki ceni.

Zapustil nas je za vedno naš dragi soprog, oče, sin, brat, gospod

Jurij Marojevič

brivski mojster

ki je v četrtek, dne 21. julija 1932, ob 20. uri v starosti 60 let, previden z zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnega se bo vršil v soboto, dne 23. julija 1932, ob 17. uri iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Trojici.

Priporočamo dragega pokojnika v prijazen spomin!

Rogaska Slatina, dne 22. julija 1932.

Terezija Marojevič, soproga; Tea in Danica, hčeri; Marija Marojevič mati; Toma Marojevič, brat.

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna priložnost za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »Vrednote«, »Posest«, »Lokal«, »Stavogradnja«, »Stroj«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrite in« »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluge ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna priložnost Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna priložnost za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—
Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—
Vse priložbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismo obnem z naročilom.

Da ne bo zamude!

Če želite poslati ponudbo na katerikoli oglaš, za katerega pove naslov oglašni oddelček »Jutra«, pošljite ponudbo kar na oglašni oddelček, da ne bo zamude. Prilepajte na kuverto znamko, poleg nje pa napišite številko od oglasa, mi pa bomo napisali naslov in pismo takoj oddali na pošto. Tako bo hitro ustrezno Vam in oglaševalcu.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (1)

Prodajalke

popolnoma samostojno moč, za vodstvo filijal: v Zagrebu išče ljubljanske tovarne. Znanje hrvaškega in nemškega jezika pogoj. Znakta se le na prvo vrstne moči, brezposelno zanesljivo, po možnosti s kavelj. Ponudbe na »Društvo industrije in veletrgovcev, Ljubljana, Trgovski dom 28711-1

Blagajničarka

še izkušena in z dolgoletnim izkušenjem, iskanje na svetlo. Ponudbe na »Društvo industrije in veletrgovcev, Ljubljana, Trgovski dom 28711-1

Siviljo

spesobno predavatelj v posredniški stranki, posredniški in izdelovalni damski in vlačovski, sprejemni takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Nakupovalce iabolk

upravlja šče večja zveza, na svetlo. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Jabolk«. 28960-1

Pripravnica dekle

ki zna kuhati in vse hišne posle opravljati, ki je že služila v boljših hišah, dobi službo. Prodajni za znanjem nemščine. Prošnje stavi se pri »Rokovica na Aleksandrovi cesti 8«.

Sobarico

pevica in zdravno sprejemna s 1. avgustom. Ponudbe z navedbo zadnje službe in po možnosti s sliko na naslov: Bled-Zelece št. 37, soba št. 7.

Orodničarja

(Werkzeugmacher) sprejem v tovarni kovinskih izdelkov. Prošnje z večletno prakso naj pošlje svoje ponudbe z opisom delovnih služb na »Mag. J. Jutra« pod šifro »Orodničarje«.

Otroško varuhinjo

Nemko, ki ima rada otroke in ki zna živati, ter razpolaga s prvotnimi referencami, sprejme Emil Herzl, Zemun, Krnjačeva 32.

Mesar, pomočnika

znanega vodil filijalka, v dobrih splošnih in nekaj kaveljev sprejemni takoj. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 28960-1

Frizerko

zmožno trajno in vodno odličnost, sprejemni takoj. Pismena ponudba na naslov: Zlatel, frizer, Ljubljana, Rimska c. 24.

Postrežnico

pev. sv. Jozefu sprejemni. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Dva jelonoša

trezna in solidna, z znanjem nemškega jezika sprejemni s 15. avgustom v stalno službo. Ponudbe s sliko na področje »Jutra« v Mariboru pod značko »Jelonoša«.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Ko si je belil glavo s temi skrbmi, je v zrcalu zagledal sliko četverice mož, ki so kvartal. Radovedno jih je opazoval in nobena podrobnost prizora mu ni ušla. Oglasil se so se ostre besede. Eden izmed igralcev je skočil pokoncu, se naglil čez mizo in udaril nekoga drugega v obraz. Nato so ostali skočili med njimi.

Trg. sotrudniku

ki razpolaga z gotovino od 30-30.000 Din, odstopen radi odgovorila svoj delci v dobro dojem podjetju. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« na oglašni oddelček »Jutra«.

Vrtnar, pomočnika

dobro izučena v kulturi zob, sprejme takoj Hirschlj, d. umetni vrtnar, Subotica — Pošt. prelozna 26.

Vajenici ke

stare 16 let, dobro razvito le se rado učijo in trgovini mešanega blaga. Gre tudi na delo. Ima večletno veselje in je že nekoliko večje v trgovini. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Dekle

stare 16 let, dobro razvito le se rado učijo in trgovini mešanega blaga. Gre tudi na delo. Ima večletno veselje in je že nekoliko večje v trgovini. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Sivilski vajenik

spejmen. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Trg. vajenica

sprejme delavico in trgovino mešanega blaga. Gre tudi na delo. Ima večletno veselje in je že nekoliko večje v trgovini. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Zasluge

Kdor išče zasluge, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali za šifro pa 5 Din. (3)

Sivilja

se nudi cenj. damam na dan. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dajki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 5 Din. (4)

Šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Go spovetska cesta 12. Najboljši teoretični in praktični pouk, plačline ojašave. — Zahtevajte prospekt.

Francoščino

in nemščino poučujem po nizki ceni. Dajanje na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Sedmošolka«.

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (2)

Blagajničarka

še izkušena in z dolgoletnim izkušenjem, iskanje na svetlo. Ponudbe na »Društvo industrije in veletrgovcev, Ljubljana, Trgovski dom 28711-1

Dobra frizerka

še mesto za takoj. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Jelonoša«.

Halpec z dežele

20 let star, viden konj in kmečkoga dela. Išče službo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Brivski pomočnik

dobro delavec, bubi ščur in odlični, ki govori tudi nemško, išče primerno mesto. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Brivce-odlični«.

Brivski pomočnik

izurjen v mokem in ženskem delu, dober bubi ščur, želi službo za takoj ali po dogovoru. — Anton Barošević, St. Vid nad Ljubljano. 29165-2

Prodajalke

začetnica s kavelji, želi mesto v trgovini delikata, slaščic, butelj ali pekarni. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Natakarica

dobro izurjena. Želi službo v boljši gostilni v Ljubljani ali bližini. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod »Podjetja in solidna«.

Auto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo BSA

250 cm³, malo rabljeno, z električno svetilko 4 v. prodam. Na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Jelonoša«.

James' motocycyl

175 cm³, brezhiben, pekel napredaj v garaži. Excess, Vegova ulica 37.

Ariel 550 cm³

skoro nov, malo rabljen, začetnik v Zg. Siskit št. 165. Telefon 34-33.

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (6)

Čevlji na obroke

»Tempo«, Maribor, Slovenija 18.

Mallinovec

pristen in naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6.

Gramofon. plošče

po 1 Din izposojajo »Slagere, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palače) in v Mariboru, Slovenska ul. 18

Zidno opeko

ali drugi stebni material prodam ali zamenjam za vino. — Prodaj na avto Wanderer

avto Ford

30/30 limuzina, vožen 20 tisoč km, dobro shranjen, 30.000 Din — kakor tudi

Otroške vozičke

Sportne od 250 Din in moderne globoke od 650 Din dobiče na Sv. Petra cesti št. 52.

Otroški voziček

poskijlan poceni napredaj Privoz št. 81, levo.

Fotoapar

nov, Certocorp, Zeiss, 1:45 10 x 15, prodam. — Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod »Nemodernizirani«.

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (7)

Stelažo in pudel

primerno za galerije in stranske in lesene stene kupim. Ponudbe z navedbo mere na oglašni oddelček »Jutra« pod »Parfumerija«.

Fotoapar

v velikosti 10 x 15, malo rabljen, z vsemi pripadajočimi deli prodam. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

100 m rabljenih cevi

še dobro ohranjenih, od 1" do 2" kupim. — Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Čevci«.

Službeni list

letniške 1929, 1930 in 1931 kuni dr. I. Rutar, Vrhnika.

Mizarsko mizo

za oblačenje kupimo takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Enodružniško hišo

prodam na prometnem kraju v Ljubljani VII. Hiša je pripravljena za obratovanje in se da preurediti tudi manjši lokal za vino ali kaj silnega. Pri hiši se vrt in dvorišče. — Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Stara«.

Parcela v Celju

600 m² velika parcela, posajena d. Jozefo Pasero, Hadri Milenčeva št. 23, Beograd.

Hiša

ob Tržaški cesti na Viču, s hlevom, gospodarskim postopkom in velikim vrtom, pripravna za vsako obrt, ugodno napredaj. — Pojasnila daje društvo poselnikov, Salodrova 6.

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Večji vrtni stroj

(Bohrmaschine) za ročno, motorni ali kombiniran pogon, kupim. Interesent sem za strojnico, Lavrič, Kolodvorska 41a.

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Komiortno

stanovanje v sredini mesta oddamo s 1. avgustom po zmeri cen. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Več stanovanj

oddam v novih vilah, 10 minut od cestne železnice. Stanovanja so eno-, dvo- in trišobna s kuhinjo in vsemi priključki. Oddam tudi same sobe, za takoj ali s 1. avgustom. Naslov pove Olga Martinšek, Ljubljana, Strelška ul. 10

Vilo z vrtom

s 5 sobami in vsemi priključki, radi oddam iz Ljubljane oddam takoj v najem za 1600 Din. Zelena pot št. 4, vila »Kanalica«, poleg kopališča »Kolezija«.

Šestsob. stanovanje

na modernejši urejeno, z velikim vrtom, odda družbo hišnih pomočnikov v Ljubljani, Salodrova ul. 6

Dvosob. stanovanje

s priključki oddam. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

z vsemi priključki oddam s 1. avgustom »Jutra« oglašnem oddelku »Jutra«.

Trisob. stanovanje

lepo, oddam. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Vinarno

ugodno prodam. — Ponudbe pod šifro »Vinarna št. 333« na oglašni oddelček »Jutra«.

Lokal

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Trgovino

raznovidnega gradbenega materiala, dobro vpečano in obetočje že 35 let, ki ima veliki in stalen krog odjemalcev v mestu in okolici — radi botoviz in starnosti zelo poceni prodam. Mavro Vamšček, Dja-kovo, Slavonija. 28706-19

Vinarno

ugodno prodam. — Ponudbe pod šifro »Vinarna št. 333« na oglašni oddelček »Jutra«.

Lokal

z veliko izlozbo in pisarno oddam s 1. avgustom v Tavcarjevi ulici. Ponudbe na naslov: Mlakar, poštni predal 256.

Buffet

z vsemi priključki, poleg dnevnega trga, dobro urejen, kjer se mesecno izloži 20 hl vina, prodam radi oddam iz Zagreba. Berta Borak, Zagreb, Illica št. 125.

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

2 enonadstropni vili

lepo, novozgrajeni, z enim ogrejenim vrtom in z gospod. postopkom, oddam v Ljubljani. V vili dobro urejena trgovina s mešanim blagom 10 minut od cestne železnice. Plaša se lahko s hranilnim knjižničarjem le nekaj v gotovini. Naslov pove Olga Martinšek, Ljubljana, Strelška ulica št. 10.

Dvosob. stanovanje

lepo, oddam. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Dve osebi«.

Enosob. stanovanje

s kuhinjo, v ceni do 350 Din, iskanje s 1. avgustom. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Kjer-koli«.

Stanovanje

3 sob, in priključki išče mirno stranku za 1. avgust. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Mirna 500«.

Stanovanje

2 sob, enosobno sobe in kuhinjo, kuhinje št. išče za Beogradom ali v Rožni dolini solidna stranka troh oseb. Kletna stanovanja izključena. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod šifro »Suhli prostori«.

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (25)

Sobo

lepo opremljeno in strogo separirano, s hrano ali brez oddam 1. ali 15. avgusta. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Sobo v vili oddam

Cesta na Rožnik št. 45. Kopališča, telefon in vrt.

Dvosob. stanovanje

s kopališčem, balkonom in podstreškom, solidno, v 1. nadstropju — kakor tudi enosob. stanovanje s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s priključki, popolnoma separirano z direktnim vodom, takoj oddam v novi hiši na Mirju. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«.

Dvosob. stanovanje

s pri